

Azərbaycan Almaniya ilə əlaqələri möhkəmləndirmək əzmindədir

Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Frank-Valter Ştaynmayerə

Hörmətli cənab Prezident!
3 Oktyabr - Alman Birliyi Günü münasibətilə Sizə və bütün xalqınıza öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ön səmimi təbriklərimi çatdırıram.

Biz Azərbaycan ilə Almaniya arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişafına böyük əhəmiyyət veririk. Ölkələrimizin siyasi, iqtisadi və humanitar sahələrdə fəal və səmərəli əməkdaşlığı məmnunluq doğurur.

Azərbaycan Almaniya ilə əlaqələri möhkəmləndirmək və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı davam etdirmək əzmindədir. Əminəm ki, həm dövlətlərarası münasibətlərimiz, həm də Avropa İttifaqı çərçivəsində qarşılıqlı maraq doğuran qarşılıqlı fəaliyyətimiz bundan sonra ardıcıl şəkildə inkişaf edəcək və möhkəmlənəcəkdir.

Belə bir əlamətdar gündə Sizə ən xoş arzularımı yetirir, dost Almaniya xalqına daim əmin-amanlıq və rifah diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 sentyabr 2023-cü il

Azərbaycan-Koreya əməkdaşlığı xoş ənənələrə malikdir

Koreya Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Yun Sok Yola

Hörmətli cənab Prezident!
Koreya Respublikasının milli bayramı münasibətilə Sizi və bütün xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından səmimi-qəlbən təbrik edirəm.

Azərbaycan-Koreya dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri xoş ənənələrə malikdir. Dövlətlərarası əlaqələrimizin inkişaf dinamikası, qarşılıqlı maraq doğuran əməkdaşlığımızın genişlənməsi bizi sevindirir.

Koreya şirkətləri uzun illərdən bəri Azərbaycanda çox uğurla fəaliyyət göstərirlər. Ölkənizi təmsil edən şirkətlər işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızda aparılan bərpa və yenidənqurma işlərinə istehsal etdikləri qabaqcıl və müasir texnologiyalar vasitəsilə töhfə verə bilərlər. İnanıram ki, mövcud imkanlardan yararlanaraq birgə səylərimizlə böyük potensiala malik olan münasibətlərimizi və səmərəli əməkdaşlığımızı bundan sonra da dərinləşdirəcəyik.

Belə bir bayram günündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, dost Koreya Respublikasına daim əmin-amanlıq və firavanlıq arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 sentyabr 2023-cü il

Azərbaycan-İraq münasibətləri dostluq məcərasında inkişaf edəcək

İraq Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Əbdüllətif Camal Rəşidə

Hörmətli cənab Prezident!
İraq Respublikasının milli bayramı münasibətilə Sizi və bütün xalqınızı şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edir və ən xoş arzularımı çatdırıram.

İnanıram ki, Azərbaycan-İraq münasibətləri birgə səylərimizlə bundan sonra da dostluq və əməkdaşlıq məcərasında inkişaf edəcək və möhkəmlənəcəkdir.

Bu bayram günündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə müvəffəqiyyətlər, dost İraq xalqına daim əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 oktyabr 2023-cü il

Azərbaycan şərtlərini elan etdi

Reintegrasiya İlham Əliyevin regionda formalaşdığı yeni reallığın tərkib hissəsidir

İlkin mərhələdə Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin qeydiyyatının aparılması üçün zəruri tədbirlər görülür. Ermənilərin Azərbaycan dövlətinin himayəsindən istifadə etmələrinə imkan yaradılması məqsədilə Qarabağ bölgəsində sosial, humanitar, iqtisadi və infrastruktur məsələlərinin həlli üzrə işçi qrupa həmin şəxslərin hüquqi statusunun müəyyən olunması ilə bağlı verilən müvafiq tapşırıqlar çərçivəsində Dövlət Miqrasiya Xidmətinin, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin əməkdaşları Qarabağ iqtisadi rayonunda fəaliyyətə başlayıblar. Dövlət Miqrasiya Xidmətinin əməkdaşları Qara-

bağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin ilkin qeydiyyatına dair müraciətlərinin yerində qəbul edilməsi və bununla əlaqədar maarifləndirmə tədbirlərinin yerində təşkili, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin əməkdaşları isə sakinlərin sosial-humanitar ehtiyaclarının müəyyənəndirilməsi ilə bağlı fəaliyyət göstərirlər. Reintegrasiya prosesinə qoşulmaq məqsədilə ilkin qeydiyyat üçün müraciətlərin qəbulu Dövlət Miqrasiya Xidmətinin əməkdaşları tərəfindən Xankəndi şəhərində yerləşən keçmiş "polis" binasında aparılır.

→ 6

Xankəndidə dövlət idarəçiliyi təmin olundu

İndi Qarabağ Azərbaycan qanunlarının işlədiyi, mərkəzi hakimiyyətin idarə etdiyi, dövlət qurumlarımızın fəaliyyət göstərdiyi bölgəyə çevrilib.

Hazırda Xankəndidə Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Müdafiə Nazirliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Dövlət Miqrasiya Xidməti, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məlumatında bildirilir ki, Dövlət Miqrasiya Xidmətinin əməkdaşları Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin ilkin qeydiyyatına dair müraciətlərinin yerində qəbul edilməsi və bununla əlaqədar maarifləndirmə tədbirlərinin yerində təşkili, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin əməkdaşları isə sakinlərin sosial-humanitar ehtiyaclarının müəyyənəndirilməsi ilə bağlı fəaliyyət göstərirlər.

→ 6

"Boz zona" aydınlığa çıxdı

Artıq Azərbaycan ərazilərində nə separatçılar var,
nə də onların qondarma qurumu

Artıq Azərbaycan ərazisində erməni separatizmi yoxdur. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi: "Sentyabrın 20-də biz öz suverenliyimizi bərpa etdik. Yəni artıq "boz zona"lar yoxdur, qeyri-qanuni strukturlar yoxdur və torpaqlarımızda separatçılığa son qoyulubdur. Bu, bizim güclü siyasi iradəmizin göstəricisidir".

Azərbaycan torpaqlarında "erməni dövləti" söhbəti tamamilə bağlandı. İndi həmin "boz zona"da Azərbaycanın qanunları hakimdir. Azərbaycanın bu ərazilərində dövlət qurumları fəaliyyət göstərirlər. Ermənistan və dünya erməniliyinin Qarabağda ermənilərin guya etnik təmizləməyə məruz qalmaları ilə bağlı iddiaları isə işə olundu. Elo bu günlərdə Qarabağa səfər etmiş BMT missiyası erməni yalanlarına böyük zərbə vurdu.

Beləliklə, Azərbaycan dövləti bütün Qarabağda öz suverenliyini təmin edib. Bu ərazilər də bərpa olunacaq, yenidən qurulacaq, sakinlərinin rifahı təmin ediləcək.

→ 7

Azərbaycan həm də kosmos ölkəsidir

Prezidentimiz konqresin fəaliyyətinə böyük əhəmiyyət verməklə bərabər, müstəqillik dövründə Azərbaycanın keçdiyi yola, yürütdüyü siyasətə, beynəlxalq əlaqələrin möhkəmləndirilməsində göstərdiyi səylərə, qazanılan uğurlara diqqətli cəlb etmiş və demişdir ki, "bizim səylərimiz hər zaman aydın, şəffaf və birmənalı olub və dostlar qazanmasına və əməkdaşlığın gücləndirilməsinə yönəlib. Beynəlxalq ictimaiyyətin fəal üzvü kimi Azərbaycan çoxsaylı siyasi, iqtisadi və regional inkişaf layihələrində iştirak edir".

→ 5

Naxçıvanda da enerjinin rəngi dəyişir

Naxçıvan Muxtar Respublikasında "yaşıl enerji"nin inkişafının başlanğıcı illər əvvəl gedib çıxır. Məlumdur ki, muxtar respublikada hələ 1992-ci ildə Qaz-Turbin Elektrik Stansiyası istifadəyə verilmişdir. Ondan sonrakı dövrdə Naxçıvanın elektrik enerjisinə olan tələbatı qarşımaq üçün Türkiyədən çəkilən elektrik xətti vasitəsilə ödənilsə də, regionda 87 meqavatlıq modul-elektrik stansiyası, yeni su və günəş-elektrik stansiyaları tikilmişdir. Bununla da muxtar respublikanın enerji təhlükəsizliyi təmin olunmuş və bu qədim diyarın müasir, yeni dünya ilə sürətlə ayaqlaşmasına şərait yaradılmışdır.

→ 10

Ermənistan Putini cinayətkar hesab edir Və həbsinə hazırlaşır

Məlumdur ki, Rusiyanın orbitindən uzaqlaşmaq, ərazisindəki rus hərbi bazalarını çıxarmaq baş nazir Nikol Paşinyanın qarşısında duran prioritet məsələ olub və indi də nəyin bahasına olursa-olsun, bu tələbi reallaşdırmağa çalışır. Şübhəsiz, bu istiqamətdə ilk addım da Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatından (KTMT) çıxmaq qərarıdır. Baş nazir Nikol Paşinyan təşkilatı tərk etmək barədə Qərbin qoyduğu tələbi artıq reallaşdırmaq üzrədir.

→ 11

CƏBRAYIL Azad edilən ilk şəhərimiz

→ 8

MÖHTƏŞƏM 20 İL

2003 2023

Dünya siyasətini dərinləndirən bilmək təkcə bu gün baş verən proseslərdən baş çıxarmaq demək deyil.

Ən mühüm məsələlərdən biri hadisələri qabaqlamaq, mümkün variantları görürək onların hər birinə irəliləməyə hazır olmaqdır!

Başqa sözlə, əsl siyasətçi sabah, o biri gün, hətta 5-10 il bundan sonra da nələrin baş verəcəyini düzgün proqnoz etməyi bacarmalıdır.

Təkcə öz maraqlarını güdməklə uğur qazanmaq çətindir!

Tərəfdaşlarının, əməkdaşlıq etmək istədiklərinin də maraqlarını nəzərə almadan, maraqların ən səmərəli ortaq nöqtəsini düzgün müəyyən etməlisən!

Söhbət təkcə siyasi proseslərdən getmir. Siyasətə bəzilər iqtisadiyyatın çevrilmiş forması da deyirlər.

İqtisadi inkişafın dünya dövlətlərini hansı vəziyyətə gətirəcəyini, kimin nəyə ehtiyac duyacağını bilməsi, onu zamanında qarşılamaq üçün qabaqalığı tədbirlərin görülməsi də vacibdir.

Prezident İlham Əliyevin "düşünülmüş siyasət" adlandırıldığı gedişlər bütün bu məqamları, hətta daha artığını özündə ehtiva edir.

* Düşünülmüş siyasət uzun müddət üçün nəzərdə tutulur və dəqiq gedişlərə hesablanır.

* Düşünülmüş siyasət uzaqgörənlikdir, siyasi proseslərin haraya aparacağını irəliləməyə müəyyən etməkdir.

* Düşünülmüş siyasət müxtəlif zamanlarda görülməyi ayrı-ayrı işlərin vahid məqsədə xidmətinə təmin edilməsidir.

* Düşünülmüş siyasət təsadüflərdən yaranır, əksinə, təsadüfi hadisələr baş verdikdə belə onlardan məqsədin uğurla reallaşdırılmasında səmərəli istifadə olunur.

* Düşünülmüş siyasət dünyada baş verən proseslərin diqqətlə izlənilməsi, mümkün nəticələrin irəliləməyə nəzərə alınması, baş verə biləcək yeni situasiyada gərəklili gedişlərə hazır variantların mövcudluğudur.

* Düşünülmüş siyasət ən əvvəl yüksək bilik, zəngin təcrübə, analitik təfəkkür, çeviklik və rəsonallıq tələb edir.

Biz İlham Əliyevin Azərbaycana iyirmi illik rəhbərliyi dövründə belə bir düşünülmüş siyasətin canlı şahidlərinə çevrildik!

* Azərbaycan heç zaman "qəflətli hadisələr"dən çıxılmaz vəziyyətə düşmədi!

Çünki hər zaman gözlənilməzliklərə hazır oldu!

* Azərbaycan heç zaman tutduğu siyasi xətti dəyişmədi, məqsədə doğru gedən yolda bürənmələrə imkan vermədi!

Çünki bütün situasiyaları çox-çox qabaqcadan görməyi və nəzərə almağı bacardı!

Budur Azərbaycanı güclü və nüfuzlu dövlətə çevirən!

Budur Azərbaycanı Cənubi Qafqazda söz sahibi edən!

Budur Azərbaycanı dünyada sevdirən, ona etibarlı tərəfdaş, nüfuzlu əməkdaş adını qazandıran!

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsində uduzduğumuz təkcə Birinci Qarabağ müharibəsində məğlub olaraq 20 faiz ərazi itkisi ilə nəticələnməmişdi.

Düşmənlərimiz Azərbaycandan torpaq qoparmağa uzun müddət və hərtərəfli hazırlaşmış, havadarlarının köməyindən gen-bol bəhrələnməmiş, irəliləməyə xeyli "ideoloji hazırlıq" aparmışdılar.

Hələ səksəncinci illərdə SSRİ yaşayırdı, xaricə də, xarici mətbuat səhifələrində və televiziya kanallarına da ümumittifaq qurumları vasitəsilə çıxış mümkün idi.

Ermənilərin imkanları isə bambaşqa idi. Əvvəla, Qorbaçov və arvadı tərəfindən onlara lazımı dəstək verirdi.

İkincisi, hətta sovet dövründən belə erməni kilsəsi və digər vasitələrlə xaricdəki erməni diasporları ilə sərbəst əlaqə saxlayırdılar.

Üçüncüsü, sovetin mərkəzi qəzetləri, xaricə çıxışı olan informasiya agentlikləri və mərkəzi televiziya kanalları ermənilərə sərbəst əlaqə verirdi, onların bütün yalan və böhtanlarını yazırdı və yayırdılar.

İlkin mərhələdə ermənilər özlərini icimai rəyə "vəhşi", "qaniçən" Azərbaycan xalqı tərəfindən hüquqları tapdalanmış, di-

lənçi vəziyyətinə salınan, blokadaya alınaraq sıxışdırılan "zavallı millət", "məzlum xalq" kimi təqdim edə bildilər.

Naxçıvana gedən dəmir yol xəttini kəsərək muxtar respublikada yaşayan əhalini blokadaya saldıqları halda ABŞ-dəki erməni diasporu vasitəsilə ABŞ Senatı azərbaycanlılar tərəfindən blokadaya alındıqlarına inanaraq Azadlıq Müdafiə Aktına 907-ci düzəlişin qəbuluna nail oldular.

Bir atalar məsələsində deyildiyi kimi: "Adımı sənə qoyum, sən də yana-yana qoyum!"

ABŞ tərəfindən Azərbaycana birbaşa yardım qadağan edən bu düzəliş hələ də ləğv edilməyib.

Cənab İlham Əliyev həm AŞ PA-da Azərbaycan Milli Məclisinin deputat qrupuna rəhbərlik etdiyi müddətdə, həm də prezidentliyi dövründə erməni yalanlarının ifşası və əsl həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması sahəsində çox inadlı, ardıcıl və səmərəli işlər gördü.

Prezident İlham Əliyevin ən böyük xidmətlərindən biri də Azərbaycanı və Azərbaycan xalqını dünyaya yeni imicdə, olduqca təqdim etməsi və tanımasıdır.

Bundan ötrü bir çox vasitədən istifadə etdi:

* Azərbaycan cəmiyyətinin demokratisləşdirilməsi, insan hüquq və azadlığının qorunması, mətbuat və söz azadlığının təminatı, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşdırılması, azad və demokratik seçkilərin keçirilməsi sahəsində görülən işlər və təşkilatların qurulması.

* "Hücum diplomatiyası" tətbiq olunaraq erməni yalanlarının ifşasında mühüm işlər görüldü;

* Azərbaycan I Avropa Oyunlarının təşəbbüsçüsü və təşkilatçısı olaraq yüksək

standartlar səviyyəsində idman oyunlarını keçirməklə öz qapılarını dünyaya açdı;

* Uğur və nailiyyətlərini, qısa zamanda gördüyü möhtəşəm işləri ortaya qoydu;

* IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına da evsahibliyi etməklə beynəlxalq idman yarışlarını müştəkkil qaydada təşkil etməyi bacaran "idman dövləti" imicini qazandı!

* Hazırda dünya üzrə yarım milyard tamaşaçısı olan "Formula-1" yarışları yeddi ildir ki, paytaxt Bakıda keçirilir, azarkeşlər homin yarışları izləməklə həm də müasir Azərbaycanla tanışlıq imkanını qazanırlar;

* Turizmin inkişafı təkcə gəlir gətirmir, həm də ölkəmizə gələn əcnəbi qonaqlar müstəqillik dövründə görülən işlərə, xalqımızın adət-ənənələrinə, unikal mətbəxi, dini tolerantlığı ilə tanış olur, süllü-pörvər və mehriban azərbaycanlıları gözələri ilə görürlər;

* Bakıya gələn turistlər İlham Əliyevin yenidən tikib-qurduğu paytaxta bərabər, əmin-aman, təhlükəsiz, səmimi və gülürlük insanlarını yaşadığı bir məkana da tanış olurlar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ən mühüm uğurlarından biri beynəlxalq təşkilatlara rəhbər seçilməsi, onlara rəhbərliyi dövründə yeni, daha müasir və fərqli siyasət yürütməsi, həmin qurumların nüfuzunu yüksəltməsi, fəaliyyətlərini gücləndirərək onlara yeni nəfəs verməsidir.

İrəliləməyə qeyd edək ki, cənab İlham Əliyevin beynəlxalq qurumlara rəhbərliyi zamanı atdığı uzaqgörən və cəsarətli addımlar onun müasir dünya siyasətini dərinləndirən bir daha təsdiqinə çevrildi.

İlham Əliyev xaraktercə güclü, iradəli, casarətli və döyüşkən bir insandır!

Sözünü deməyi, mövqeyini sonadək və qətiyyətlə müdafiə etməyi yaxşı bacarır.

Azərbaycan 2011-ci il oktyabrın 24-də 155 dövlətin dəstəyi ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçildi.

Əslində, bu həm də Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun və hörmətinin növbəti təsdiqi idi.

İlham Əliyev təşkilatın iclasına sədrliyi dövründə bu yüksək tribunadan təkcə Azərbaycanın maraqlarını, erməni yalanlarının ifşası və əsl həqiqətlərin dünyaya çatdırılması vasitəsi kimi istifadə etmədi...

Dünyada baş verən mənfəət proseslərdən, inkişaf etməkdə olan ölkələrin problemlərindən, bəşəriyyəti gözləyən təhlükələrdən söhbət açdı, onların qarşısını almaq, köməyə ehtiyacı olan ölkələrə yardım göstərilməsi üçün səmərəli təkliflər verdi.

Azərbaycan Prezidenti BMT-nin tribunasından istifadə edərkən BMT-də islahatların aparılmasının vacibliyini, onun veto hüququna malik daimi üzvlərinin sayının artırılmasının, qəbul etdiyi qətnamələrin icrasına nail olması mexanizminin hazırlanması zamanının çatdığını da göstərdi və əsaslandırdı.

Onun bu mövqeyi müstəmləkəçilik qalqlarından əziyyət çəkən, güclü dövlətlərin istismarına məruz qalan, daim köməyə ehtiyac duyan dövlətlər tərəfindən yüksək qiymətləndirilərək bəyənilmiş, Azərbaycanın rəhbərliyi dövründə sayını əhəmiyyətli dərəcədə artırdı.

İlham Əliyev həm də birləşdirici liderdir, dövlətlər və dövlət başçıları arasında xoş münasibət, dostluq əlaqələri yaratmağı bacarır.

Onun İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına (İƏT) rəhbərliyi zamanı bu keyfiyyətlərinin bir daha şahidi olduq.

İslam ölkələri dünyanın əsas neft istehsalçıları və ixracatçıları sayılırlar.

Strateji məhsul olan neft və təbii qaz dünyaya iqtisadiyyatına, deməli, həm də dolayısı yolla dünya siyasətinə təsir göstərə bilər.

Odur ki, aparıcı dövlətlər islam dövlətləri ilə münasibətlərə xüsusi diqqət yetirirlər, onları öz təsirləri altında saxlamağa çalışırlar.

Bu məqsədlə "parçala, hökm sür" siyasətinin yeni variantlarını tətbiq edirlər, "ərəb baharı" və "rəngli inqilab"lar törədirlər.

Naticədə müsəlman dövlətlərini bir-birinə qarşı qoyur, aralarında düşmənçilik toxumu səpirlər, bir mövqedən çıxış etmələrinə, birgə olmalarına imkan vermirlər.

Hətta bir-biri ilə müharibə edən, müharibə vəziyyətində olan müsəlman dövlətləri də vardır!

İlham Əliyevin İƏT-ə rəhbərliyi dövründə yürütdüyü siyasətin mahiyyəti birlikdə olmağa, keçmişdəki narazılıq və inciklikləri arxada qoyaraq irəliləməyə, maraqları uzlaşdırmaqla əməkdaşlıq əlaqələri qurmağa xidmət etdi.

Müəyyən uğurlu nəticələr də oldu.

Azərbaycan ərəb dövlətləri ilə əməkdaşlığa, onlarla ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsinə, qarşılıqlı investisiya yatırılmasına xüsusi diqqət yetirir. Son illər bu sahədə xeyli irəliləyiş baş vermişdir.

Türk Dövlətləri Təşkilatının (ilkil adı Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası olub) əsası hələ 1992-ci ildə türkdillil dövlətlərin liderləri tərəfindən qoyulmuşdu. Amma işlək qurum deyildi.

3 oktyabr 2009-cu ildə isə Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan və Qırğızıstan tərəfindən Naxçıvanda imzalanan müqavilə əsasında beynəlxalq təşkilata çevrildi.

Uzun müddət fəaliyyəti hiss olunmayan bu təşkilat Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiyə Prezidenti

Rəcəb Tayyib Ərdoğanın birgə səyi ilə işlək və səmərəli fəaliyyət göstərən bir quruma çevrildi.

Təşkilatın yeni mərhələyə qədəm qoyması əsasən 2021-ci ildə İstanbul Zirvə görüşü ilə başlandı. Bu tədbirdə təşkilatın adı dəyişdirilərək Türkdillil Dövlətlər Təşkilatı (TDT) qoyuldu və Türkmənistan quruma müşahidəçi üzv kimi qoşuldu.

Bu toplantıda TDT-nin Ağsaqqallar Şurası yaradıldı və Türk İnvestisiya Fondunun təşkilatı məsələsi irəli sürüldü.

800 milyard dollarlıq xarici ticarət həcmi, 200 milyondan çox əhalisi, 5 milyon kvadratkilometr ərazisi, 8 dövlətdən ibarət olan bu təşkilatın üzvləri arasındakı ticarət həmi 24 milyard dollar təşkil edir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin uzunmüddətli və gərgin fəaliyyəti sayəsində tezliklə işə düşəcək Orta dahliz təşkilatdaxili əlaqələrin güclənməsinə, ticarət həcmünün yüksəlməsinə, qarşılıqlı faydalanma əmsalının artırılmasına imkan yaradacaqdır.

14 yaşlı bu təşkilat məqsəd və prinsiplərinə uyğun olaraq bir sıra daxili qurumlar - Türkdillil Ölkələrin Parlament Assambleyası (Türk PA), Beynəlxalq Türk Akademiyası, Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu, Türkdillil Dövlətlərin Ticarət və Sənaye Palatası və Türk Biznes Şurasını yaratmaqla əməkdaşlığın yeni formalarından səmərəli istifadə edir.

Fəaliyyətinin yeni mərhələsinə qədəm qoymuş bu qurumun dünya siyasətinə təsir imkanlarını yüksək qiymətləndirən cənab İlham Əliyev Azərbaycanın üzv ölkələrlə əlaqələrinin bütün sahələrdə möhkəmləndirilməsini xarici siyasətimizin prioritetlərindən biri kimi göstərir.

TDT-nin Somərqənddə keçirilən IX Zirvə görüşündəki çıxışında İlham Əliyev əməkdaşlığın vacibliyinə toxunaraq demişdir: *"Türk dünyası 200 milyondan çox insanın yaşadığı geniş bir coğrafiyanı əhatə edir və böyük iqtisadi potensiala, enerji resurslarına, nəqliyyat yollarına və müasir hərbi imkanlara malikdir. Türk dünyası böyük bir ailedir. Bir-birimizin milli maraqlarını nəzərə alaraq bundan sonra da qarşılıqlı dəstək və həmrəylik göstərməliyik. Siyasi, iqtisadi, ticari, mədəni, nəqliyyat, energetika, rəqəmsal, transformasiya, kənd təsərrüfatı, turizm sahələri ilə yanaşı, təhlükəsizlik, müdafiə, müdafiə sənayesi kimi sahələrdə də əməkdaşlığımızı fəallaşdırmalıyıq"*

İlham Əliyev yeni tipli xarizmatik siyasətçi olmaqla yanaşı, hadisələrin gedişatını önləməyi, vaxtında atdığı addımlarla ölkəmizi qarşı yönəlmiş təhdid və təhlükələrə irəliləməyə zərərçiksizləşdirməyi də bacarır.

Maraqlı bir məqam: Özlərini loğvalıqla "məğlubedilməz xalq" adlandırılan ermənilər müharibəyə başlayacağı təqdirdə daha çox havadarlarına və müdafiəçilərinə güvəndirlər.

Xüsusən KTMT-yə arxalanır və inanırlar ki, müharibə başlayacağı halda bu qurum hadisələrə aktiv müdaxilə edərkən onların əvəzinə döyüşəcək, torpaqları əbədi işğalda saxlamalarına kömək edəcəkdir.

44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Hayastan döfəllər KTMT-ni köməyə çağıraraq məğlubiyətlərinin qarşısını almağa cəhdlər etdi.

Lakin İlham Əliyevin hələ illər öncə bu variantı görməsi, KTMT-yə üzv dövlətlərlə (onların bir qismi TDT-nin də üzvüdür) bağladığı müqavilələr, yaratdığı dostluq və sərbəst əlaqə münasibətləri sayəsində bu arzusunu ürəklərində qoydu!

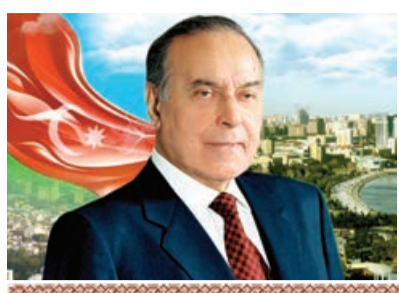
Azərbaycanla dostluq və əməkdaşlıq edən Özbəkistan, Qazaxıstan və Belarus ölkəmizə qarşı döyüşməyəcəklərini, hətta KTMT Qarabağ müharibəsinə müdaxilə etsə belə həmin hərbi əməliyyatlarda iştirak etməyəcəklərinə vəziyyətlərinə yol verməyəcəklərini irəliləməyə böyan etdilər.

Digər bir məqam: *Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv dövlətlər nəinki heç bir halda Azərbaycana qarşı döyüşməyəcəklərini bəyan etdilər, üstəlik, 2021-ci il İstanbul Zirvə görüşündə Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad edilməsini və ərazi bütövlüyünün bərpasını təmin edərək türk birliyinə mühüm töhfə verən, habelə bölgədə davamlı sülh və sabitliyin əldə olunmasına yol açan tarixi qələbəyə görə Prezident İlham Əliyevi "Türk dünyasının ali ordanı" ilə təltif etdilər.*

(Ardı var)

Bəxtiyar SADIQOV

Heydər Əliyev İli 2023

Xalqımızın 30 il əvvəlki seçimi dövlətimizin qüdrətinin əsasını təşkil etdi

Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının ən ağır günlərində hakimiyyətə gələrək ölkəmizin dağılmaq təhlükəsini aradan qaldırdı. Uzun illər davam edən hərə-mərclik, idarəedicilərin sərəşsizliyi nəticəsində dövlətimiz uçurumun tam kənarında idi. Xalq hakimiyyətdən ümidini üzümüş, hakimiyyətdəkilər isə öz mənafelərini ümummilli mənafələrdən üstün tutaraq öz ambisiyalarının əsirinə çevrilməmişdilər.

İqtidardakıların cəmiyyəti deqradasiyaya uğratmaq üçün bütün güclərini səfərbər etdiyi bir zamanda Ermənistanın ölkəmizə təcavüzü artmış, yüz minlərlə həmvətənlimiz öz dədə-baba yurdlarını tərk etməyə məcbur olmuşdu. Hakimiyyət uğrunda gedən mübarizədə bir-birini əvəz edən sərəşsiz rəhbərlərin yarımçıq siyasəti nəticəsində Azərbaycan tarixinin ən ağır günlərini yaşamaqda idi. Baş verən özbaşınalılar, xaoslu icimai-siyasi durum, Ermənistanın təcavüzü və digər ağır hadisələrin yaşandığı bir zaman kösiyi ölkəmizi parçalanmanın astanasına gətirmişdi.

Cənubdan və şimaldan artan separatçılıq cəhdləri getdikcə kəskinləşir və qarşıdurmanı, parçalanmanı qaçılmaz edirdi. Hakimiyyətdəkilər isə baş verənləri, ümumiyyətlə, qiymətləndirə bilmir, hər addımda daha yanlış bir qərar qəbul edərək ölkənin süqutunu tezləşdirirdilər. Vəziyor, Mütəllibov rejimi, Xalq Cəbhəsi-Müsavat cütüylü tərəfindən daxil və xarici düşmənlərlə yaradılmış birbaşa təmaslar cəmi 2 yaşlı olan gənc dövlətin sonunu götürdü. Xalqın belə ağır günlər yaşadığı bir dövrdə Azərbaycanı özü qədər sevon Ümummilli Lider Heydər Əliyev xilaskar missiyasını öz üzünə götürdü. Xalqımız onu hakimiyyətə dəvət etdi və növbəti dəfə Azərbaycanı ağır günlərdən qurtarmaq və inkişaf yoluna çıxarmaq missiyasını ona həvalə etdi. Vətəni hər şeydən çox sevon Heydər Əliyev xalqını bu ağır günlərdə yalnız buraxmadı, onun təkidli tələbini qəbul etdi. Azərbaycan xalqı da Ulu Öndərin hər zaman ideyalarına sahib çıxdı. 3 oktyabr 1993-cü ildə elan edilmiş prezident seçkilərində qədrbilən Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevə etimad göstərərək böyük səs çoxluğu ilə onu prezident seçdi. Məhz 3 oktyabr tarixində Azərbaycan xalqının iradəsinin ifadəsi olan seçkilərdə xalq həm öz liderini seçdi, həm də tarixin bu anında öz xilaskarını müəyyən etdi. Prezident seçkiləri nəticəsində dövlətimizin süqutunun qarşısı alındı və seçkilərdən 7 gün sonra Azərbaycan xalqının qarşısında and içərək vəzifə səlahiyyətlərini icrasına başlayan Ulu Öndərin bu addımı ilə ölkəmiz aydınlığa qədəm qoymuşdu.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev andıq mərasimindəki nitqində bildirdi ki: "Bu gün mənim üçün tarixi, əlamətdar bir gündür. Məne göstərilən bu böyük etimada görə Azərbaycan vətəndaşlarına, Azərbaycan xalqına hörmətim, məhəbbətim bildirir və əmin etmək istəyirəm ki, həyatımın sonuna qədər xalqıma sədaqətə xidmət edəcəm və bütün fəaliyyətim Azərbaycan Respublikasının gələcək inkişafına sərf edəcəyəm. "Ulu Öndər ömrünün sonuna qədər bu andı sadıq qalar, xalqın qarşısında götürmüş olduğu öhdəliyi dönmədən rıyət etdi.

Bizim üçün olduqca vacib olan tarixi dönüş nöqtəsində Ümummilli Liderin ilk atdığı addımlardan biri ölkəmizdə icimai-siyasi sabitliyin təmin edilməsi oldu. Məhz həmin üç günündəki ilk prioritet məsələ baş verən qarşıdurmaları, hakimiyyətdaxili müba-

kəsiyəndə görməyə başladıq. Ulu Öndərin bütün beynəlxalq tribunalardan Ermənistan hakimiyyətinin təcavüzkar siyasəti, Azərbaycan torpaqlarının işğalı ilə bağlı verdiyi tam, hərtərəfli məlumatlar artıq xarici ölkələrin, beynəlxalq təşkilatların diqqətini cəkməmişdir. Ermənistanın işğalçı siyasətini və Azərbaycan orazilərini tərk etməyi tələb edən müxtəlif bəyanatların və qətnələrin əsasını xarici siyasətdəki qəzəblənmiş uğurlar təşkil edirdi. 1996-cı il dekabrın 2-4-də Portuqaliyanın paytaxtı Lissabon şəhərində ATƏT-in növbəti zirvə toplantısı keçirildi. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizam salınmamasına baza formulu məhz bu görüşdə müəyyən edildi. Ermənistan istisna olmaqla, ATƏT-in üzvü olan 53 Avropa ölkəsi Dağlıq Qarabağ probleminin həll edilməsində Azərbaycanın milli mənafələrini əks etdirən prinsipləri açıq şəkildə dəstəklədi.

Məhz belə taraylıq məsələlərin həllində Azərbaycanın gəncliyinin rolunu unutmayaraq Ulu Öndər tez-tez onlarla görüşür, gəncləri icimai-siyasi həyatda fəal iştiraka dəvət edirdi. Ulu Öndər gənclər siyasətinin əsasını qoyaraq, onların elm, bilik əldə etmələrinin vacibliyindən bəhs edər, müxtəlif bacarıqların inkişafına dövlətimiz tərəfindən tam dəstək verilməsi üçün bütün addımları atırdı. Dünyada ilk dövlətlərdən biri olaraq Azərbaycan Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 2 fevral 1996-cı ildə Gənclər Forumu keçirdi. Gənclərimizə həsr edilmiş bu forumda həm də Azərbaycan gənclər siyasətinin əsas cizgiləri müəyyən edildi.

Ulu Öndər çıxışında "Gənclərimizin əsas vəzifəsi özünü müstəqil Azərbaycan Respublikasının inkişafına həsr etməkdir, müstəqil Azərbaycan Respublikasının yaşamasına və əbədi olmasına həsr etməkdir" deyərkən, gənclərimizin milli-mənəvi dəyərlərimizə bağlı olaraq yetişməsindən və gənclərimizin dövlətə verdiyi böyük dəstəkdən söz açdı. Daha sonra Gənclər Gününün təsis edilməsi ölkəmizdə gənclər siyasətinə verilən yüksək dəstəyin nümunəsi oldu.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin dövlətçilik ideyaları altında yetişmiş Azərbaycan gəncliyi də öz növbəsində özünə düşən tarixi missiyasını öhdəsinə götürdü. Vətən müharibəsində ləyaqətlə öldülər. Onlar Prezidentin, Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında rəşadətli Azərbaycan Ordusunun tərkibində ön cəbhədə döyüşürlər, eləcə də informasiya müharibəsində gərgin əmək sərf etdilər. Nəticədə tarixi Azərbaycan torpaqları düşmən işğalından azad edilərək, suverenliyimiz bərqərar edildi. Bu gün üçrəngli Azərbaycan bayrağı Vətən göylərində böyük məğrurluqla dalğalanır.

Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa, suverenliyini bərqərar və 30 ilə yaxın müddətdə işğaldan qalmış torpaqların düşməndən azad etmiş qalib dövlətdir. Ölkəmiz qüdrətini nümayiş etdirərək, yalnız regionun deyil, eləcə də dünyanın ən güclü dövlətlərindən biri olmasını təsdiq etdi.

Məhz Ulu Öndərin görmək istədiyi qüdrətli Azərbaycan bugünküdür.

Adil ƏLİYEV,
Milli Məclis Sədri

Salim bin Məhəmməd əl-MALİK: "ICESCO Azərbaycanla əməkdaşlığı genişləndirməkdə maraqlıdır"

Oktyabrın 3-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhan Bayramov İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (ICESCO) baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Malik ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə Azərbaycan və ICESCO arasında əməkdaşlıq məsələləri, habelə bölgədə mövcud vəziyyət müzakirə olunub.

Nazir Ceyhan Bayramov ölkəmizin müstəqilliyini bərpa etdiyi ilk illərdən mədəniyyət-lərərsi dialoqun təşviqi, irqi ayrı-seçkilik, islamofobiya kimi təhdidlərlə mübarizə sahələrində ICESCO ilə yaxından əməkdaşlıq etdiyini diqqətə çatdıraraq, bu xüsusda, yaxın zamanda ICESCO-nun ölkəmizdə regional mərkəzinin açılmasının münasibətliyinə da-

ha da inkişaf etdirilməsinə töhfə verəcəyinə dair inamını ifadə edib. Multikulturalizm və tolerantlıq modeli ilə dünyada tanınan ölkəmizin mədəniyyət beşiyi olan Şuşa şəhərinin 2024-cü il üzrə ICESCO-nun "İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı" seçildiyi məmnunluqla qeyd edilib.

Postmünaqişə dövründə bölgədə mövcud vəziyyət, Azərbaycanın sülh və quruculuq səyləri barədə qarşı tərəflə məlumatlandıraraq nazir Ceyhan Bayramov ölkəmizin 30 ilə yaxın davam edən münaqişə dövründə Ermənistan tərəfindən dağıdılan dini və mə-

dəni irsimizin bərpası istiqamətində əməli addımlar atıldığını diqqətə çatdırıb. Münaqişə zamanı, habelə münaqişədən sonrakı dövrdə üzləşdiyimiz ikili standartlar, keçmiş münaqişəyə dini qərarlar verilməsi cəhdlərinin qəbul edilməzliyi, habelə bu kimi addımların bölgədə sülh və sabitliyə töhfə vermədiyi vurğulanıb.

Bütün mövcud çətinliklərə və çağırışlara baxmayaraq, Azərbaycanın Ermənistanla normallaşma və sülh gündəliyinin, habelə Qarabağ bölgəsində yaşayan yerli erməni sakinlərin reintegrasiya prosesinin irəliləməsinə qərarlı olduğu diqqətə çatdırılıb. Xüsusilə görülən antiterror tədbirləri nəticəsində bölgədə möv-

rud qeyri-qanuni erməni silahlı qüvvələrinin buraxılması və tərk-silah prosesinin sülh və reintegrasiya səylərinə töhfə verdiyi qeyd olunub.

Baş direktor Salim bin Məhəmməd əl-Malik Azərbaycana səfərdən məmnunluq duyduğunu, ötən gün Prezident İlham Əliyevlə və birinci xanım Mehriban Əliyevə ilə keçirdiyi görüş zamanı faydalı fikir mübadiləsi aparıldığını diqqətə çatdırıb. ICESCO-nun Azərbaycan ilə əməkdaşlığı genişləndirməkdə maraqlı olduğu, habelə bundan sonra da əlaqələrin gücləndirilməsi istiqamətində səylər göstərilməsinin vacibliyi qeyd edilib.

Görüş zamanı homçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Milli Məclis "Dövlət ehtiyatları haqqında" qanun layihəsini müzakirə edəcək

Oktyabrın 3-də Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumatda görə, iclasda 30 il əvvəl - 1993-cü il oktyabrın 3-də Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan Prezidenti seçilməsinin Azərbaycan xalqının həyatında əlamətdar tarix olduğu bildirilib və bununla da ölkəmizin bugünkü uğurlarının təməllərinin qoyulduğu vurğulanıb.

Sonra komitə sədri Tahir Mirkişili iclasın gündəliyini təqdim edib. Bildirib ki, gündəliyə 2 məsələ daxil edilib və birinci məsələ "Dövlət ehtiyatları haqqında" qanun layihəsinin birinci oxunuşda müzakirə ediləcək.

Tahir Mirkişili qeyd edib ki, son illər dünyada baş verən kəskinləşən iqtisadi təhlükəsizliyin tərkib hissəsi olan ərzaq təhlükəsizliyinin təminatı üçün dövlətin əlavə funksiyaları özünə götürmək zərurətini yaradır. Ölkəmizdə ərzaq təhlükəsizliyinin təminatı üçün dövlət ehtiyatlarının və ərzaq balansının yaradılması istiqamətində atılan mühüm addımlardan söz açan komitə sədri 4 fəsil 14 maddədə ibarət yeni qanun layihəsində dövlət ehtiyatlarının yaradılması və ərzaq balansının təmin edilməsi üçün müasir və mütərəqqi tənzimləmələrin təsbit olunduğunu vurğulayıb. Komitə sədri qanun layihəsi ilə bağlı ətraflı məlumat vermək üçün Dövlət Ehtiyatları Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Səbuhi Sadiqova söz verib.

Agentliyin sədri Səbuhi Sadiqov əvvəlcə dövlət ehtiyatları sahəsində mövcud qanunvericilik, effektiv tənzimləmə sisteminin təmin edilməsi üzrə dövlət başçısı tərəfindən verilən tapşırıqlar və atılan addımlar barədə məlumat verib. O, müzakirəyə çıxarılan qanun layihəsinin ölkəmizdə dövlət ehtiyatları sahəsinin tənzimləyən vahid normativ hüquqi aktın, bu sahə üzrə vahid konseptual yanaşmanın qəbul olunması zərurətindən irəli gələrək hazırladığını bildirdi. Layihənin ümumi strategiyasından bəhs edən agentlik sədri sonadda dövlət ehtiyatlarının strateji, fəvqəladə və səfərbərlik olaraq 3 bloka bölündüyünü bildirdi, onların əhatə dairəsi, strukturu barədə danışdı. O, deputatlarla dövlət ehtiyatlarının təminatı və layihədə təsbit olunan digər tənzimləmə mexanizmləri barədə məlumat verib. Diqqətə çatdırıb ki, layihənin məqsədi dövlət ehtiyatlarının dayanıqlılığını və onlardan düzgün istifadəni təmin etməkdir.

Layihənin müzakirəsində komitə sədri Tahir Mirkişili, komitənin sədr müavini Əli Məsimli, komitə üzvləri Vahid Əhmədov, Ziyad Səmədzadə, Məzahir Əfəndiyev, Məşhur Məmmədov, Mahir Abbaszadə, Vüqar Bayramov, İqbal Məmmədov və Aydın Hüseynov çıxış ediblər. Deputatlar sonadda nəzərdə tutulan dövlət-özəl sektor əməkdaşlığının mexanizmləri, dövlət ehtiyatlarının hüquqi statusu, strukturu və dinamikası, yerli məhsulların tədarük şərtləri və qiymətləri kimi məsələlərə bağlı fikirlərini bildirdilər, rəy və təkliflərini səsləndiriblər.

Deputatların suallarına və qaldırdıqları məsələlərə agentliyin sədri Səbuhi Sadiqov aydınlıq gətirəndən sonra "Dövlət ehtiyatları haqqında" qanun layihəsi birinci oxunuşda baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

Sonra deputatlar "Dövlət ehtiyatları haqqında" qanun layihəsinə uyğunlaşdırma məqsədi ilə hazırlanan "Antiinhisar fəaliyyəti haqqında", "İstehlakçılardan hüquqlarının müdafiəsi haqqında", "Mülki müdafiə haqqında", "Təxil haqqında", "Milli təhlükəsizlik haqqında", "Dövlət siri haqqında", "Azərbaycan Respublikasında səfərbərlik hazırlığı və səfərbərlik haqqında" və "Qiymətli metallar və qiymətli daşlar haqqında" qanunlarla dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsini də nəzərdən keçirərək birinci oxunuşda baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə ediblər.

Iclasda komitənin sədr müavini Elşon Musayev, üzvləri Cavid Osmanov, Emin Hacıyev,

Müharibə veteranlarına dövlət qayğısının göstəricisi

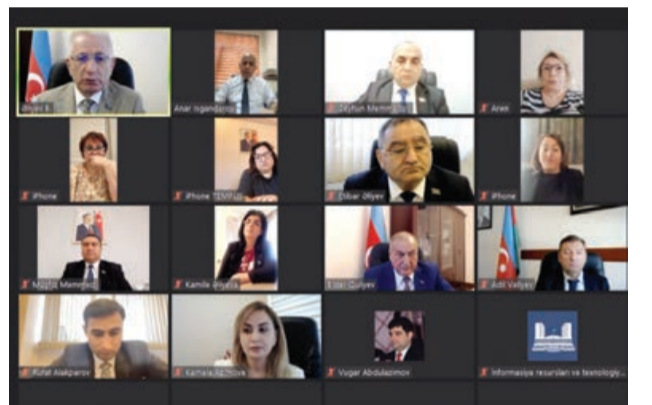
Oktyabrın 3-də Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin videokonfrans formatında iclası keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumatda görə, iclası açan komitənin sədri Bəxtiyar Əliyev 3 oktyabr tarixinin Azərbaycan xalqının həyatında əlamətdar hadisə kimi yadda qaldığını deyib, Ulu Öndər Heydər Əliyevin 30 il əvvəl həmin gün hakimiyyətə qayıdışının Azərbaycanın qurtuluşu və bugünkü uğurlarımızın təməli olduğunu bildirdi. O qeyd edib ki, bu gün Ulu Öndərin siyasəti Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Daha sonra komitənin sədri gündəliyə 2 məsələnin daxil edildiyini bildirdi. İlk məsələnin birinci oxunuşu olan "Ödəniş xidmətləri və ödəniş sistemləri haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 14 iyul tarixli 987-VQ nömrəli Qanunun icrası ilə əlaqədar bəzi qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə, ikinci məsələnin ikinci oxunuşu olan "Peşə təhsili haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri olduğunu qeyd edən komitə sədri onlar haqqında məlumat verib.

"Ödəniş xidmətləri və ödəniş sistemləri haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) haqqında məlumat verən komitə sədri təklif edilən dəyişikliklərin məhiyyət etibarilə ölkəmizdə fəaliyyət göstərən ödəniş xidmətləri və ödəniş sistemlərinin təkmilləşdirilməsinə nəzərdə tutduğunu bildirdi. O, qanunlara təklif olunan dəyişikliklərə bağlı fikirlərini səsləndirib, sonadda qeyd olunan "Elektron imza və elektron sənəd haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa təklif olunan dəyişiklikləri şərh edib.

Gündəliyin ikinci məsələsi olan "Peşə təhsili haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qa-

nun layihəsi (ikinci oxunuş) ilə bağlı danışıq komitə sədri Bəxtiyar Əliyev qanun layihəsinin Azərbaycan Prezidenti tərəfindən qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında parlamento daxil olduğunu diqqətə çatdırıb. Prezident İlham Əliyevin göstərişləri və sərəncamları əsasında bu kateqoriyadan olan vətəndaşlara göstərilən dövlət qayğısından danışıq komitə sədri nəzərə çatdırıb ki, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda döyüş əməliyyatlarında iştirak etmiş şəxslərə sosial dəstək tədbirləri dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindən olduğu üçün təklif edilən dəyişikliklərdə məhz bu kateqoriyadan olan "Müharibə veteranı" adı əlavə şəxslərin də dövlət peşə təhsili müəssisələrində ödənişli əsaslarla təhsil alaraq müddətli təhsil haqlarının dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ödənilməsi nəzərdə tutulur.

Qanun layihəsinin müzakirələrində komitə sədrinin müavini Musa Qasımlı, deputatlar Etibar Əliyev, Ceyhan Məmmədov və Anar İsgəndərov çıxış edərək sonadda təklif olunan dəyişikliklərin dəstəklənərək qeydlərini bildirdilər.

Deputatlar müzakirəyə çıxarılan qanun layihələrini baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasının müzakirəsinə tövsiyə ediblər.

"Azərbaycan"

Sumqayıt şəhərinin inzibati ərazisi genişləndirilir

Oktyabrın 3-də Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin növbəti iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumatda görə, iclasda ölkə Prezidenti tərəfindən qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında parlamento təqdim olunmuş "Bakı şəhəri Binəqədi rayonunun, Sumqayıt şəhərinin və Abşeron rayonunun sərhədlərinin müəyyənləşdirilməsi haqqında" qanun layihəsi müzakirə ediləcək.

Komitənin sədri Siyavuş Novruzov 3 oktyabr tarixinin Azərbaycan xalqının həyatında əlamətdar hadisə kimi yadda qaldığını söyləyib. O, Ulu Öndər Heydər Əliyevin 30 il əvvəl həmin gün hakimiyyətə qayıdışının Azərbaycanın qurtuluşu və bugünkü uğurlarımızın təməli olduğunu deyib. O bildirdi ki, bu gün Ulu Öndərin siyasəti uğurla davam etdirilir, Azərbaycanın müstəqil, suveren, demokratik dövlət kimi inkişaf etdirilməsi istiqamətində əməli addımlar atılır.

Qanun layihəsi barədə məlumat verən komitə sədri diqqətə çatdırıb ki, Bakı şəhəri Binəqədi rayonunun, Sumqayıt şəhərinin və Abşeron rayonunun sərhədlərində bu qanuna əlavə edilməsi xərirlərə uyğun olaraq, bir sıra dəyişikliklər edilib. Dəyişikliklərə əsasən, Bakı şəhəri Binəqədi rayonunun Binəqədi qəsəbə inzibati ərazi dairəsi tərkibindəki Binəqədi qəsəbəsinin ərazisindən və Abşeron rayonunun inzibati ərazisində yerləşən müəyyən torpaq sahələrinin Sumqayıt şəhərinin inzibati ərazisinə verilməsi nəzərdə tutulub.

Iclasda komitənin sədr müavini Elşon Musayev, üzvləri Cavid Osmanov, Emin Hacıyev,

Aqil Məmmədov, Səttar Möhbəliyev çıxış edərək, Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı günü ilə əlaqədar ürok sözlərini söyləyiblər. Deputatlar ölkəmizin bugünkü qələbələrini məhz həmin əlamətdar günün davam olduğunu bildirdilər. Çıxışlarda dövlət başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə müasir çağırışlara uyğun olaraq Ümummilli Liderin qoyduğu irsin müvəffəqiyyətlə davam etdirilməsindən, ölkənin ərazi bütövlüyünün tam bərpa olunduğundan, suverenliyimizin təmin edildiyindən bəhs edilib.

Sonra deputatlar qanun layihəsi barədə fikirlərini açıqlayaraq, son illər Sumqayıt şəhərinin daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində əhəmiyyətli addımların atıldığı, təqdim olunan sənədin məqsədmüvafiq olduğunu deyiblər.

Müzakirələrin sonunda qanun layihəsi Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

"Azərbaycan"

Azərbaycan həm də kosmos ölkəsidir

Ulu Öndər Heydər Əliyevin iştirakı ilə 1973-cü ildə Bakıda keçirilən 24-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin əlli ildən sonra yenidən ölkəmizin paytaxtında keçirilməsi tarixin təkrarlanması ilə bərabər, Azərbaycana göstərilən etimadın, qayğı və diqqətin ifadəsidir. 100-dən artıq ölkəni təmsil edən və 5000-dən çox iştirakçının qatıldığı bu tədbir yüksək beynəlxalq nüfuzla malikdir. Azərbaycan on ildən çoxdur ki, kosmik ailənin üzvi kimi səmərəli fəaliyyət göstərir. Bu gün ikisi telekommunikasiya, biri isə Yer səthinin müşahidəsi peykinə malik olan ölkəmiz kosmik sənayenin inkişafına böyük əhəmiyyət verir.

Əliyev, Beynəlxalq İctimaiyyətin fəal üzvü kimi Azərbaycan çoxsaylı siyasi, iqtisadi və regional inkişaf layihələrində iştirak edir. Cənab İlham Əliyevin söylədikləri reallıqdır və dünya ölkələri bu fəaliyyəti yüksək qiymətləndirir. Dünyada BMT-dən sonra ikinci ən böyük - 120 ölkəni öz ətrafında birləşdirən beynəlxalq təşkilata - Qo-

şulmama Hərəkatına dörd il uğurla rəhbərlik etmək, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı ilə sıx əlaqələr yaratmaq, onun mühüm tədbirlərini keçirmək, Avropa İttifaqının 9 üzv dövləti ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında bəyannamə imzalamaq, Ümumdünya Mədəniyyətə Dostluq Forumunun tədbirlərini keçirmək Azərbaycanın ali məqsədlərə xidmət etməsinin nümunəsi olmaqla bərabər, həm də onun dünyada artan nüfuzundan və iqtisadi inkişafından xəbər verir.

Öz torpaqlarını erməni təcavüzkarlarından xilas edən Azərbaycan qalib olmasına baxmayaraq, yenə də sülhün tərəfdarıdır. Xalqımız iqtisadi inkişafın, qurub-yaratmağın, dostluğun, əmin-amanlığın tərəfdarıdır. Bunu Azərbaycan Prezidenti öz çıxışında bir daha qeyd etmiş və bildirmişdir ki, "ölkə üzrə son 20 il ərzində ümumdaxili məhsul dörd dəfə, bütöçə gəlirlərimiz 30 dəfədən çox, xari-

ci ticarət dövriyyəsi on dəfədən çox artıb. Biz birbaşa xarici borcun həcmi azalda bildik və hazırda o, ümumdaxili məhsulun təxminən 10 faizini təşkil edir".

Azərbaycan ikinci dəfə Beynəlxalq Astronavtika Konqresinə evsahibliyi edir. Həqiqətəndə, bu hər bir vətəndaşda qürur hissi oyadır. Çünki keçən əlli ildə Azərbaycan Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin qoyub-getdiyi bünövrə, tövsiyə etdiyi tapşırıqlar, siyaset sayəsində, cənab İlham Əliyevin düşünülmüş planları, həyata keçirdiyi proqramlar, layihələr əsasında tamamilə dəyişmiş, mədəniləşmiş, inkişaf etmiş və dünyanın tanınan dövlətlərindən birinə çevrilmişdir.

Bu gün Azərbaycan kosmosa yollar açıq və daha böyük nailiyyətlər, qələbələr sorğındadır.

Tahir RZAYEV,
Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri

"Xəzri-2023" birgə taktiki təliminin məşqləri icra olunub

Azərbaycan və Qazaxıstanın Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) gəmilərinin və hərbi qulluqçularının iştirakı ilə ölkəmizdə keçirilən "Xəzri-2023" birgə taktiki təlimi davam edir.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, əvvəlcə təlimin planına uyğun olaraq keçirilən brifinqdə iştirakçılara təhlükəsizlik qaydaları, yerinə yetiriləcək tapşırıqlar, onların icra ardıcılığı və digər zəruri məlumatlar verilib.

Sonra hər iki ölkənin HDQ-nin şəxsi heyəti və gəmiləri ilə müxtəlif epizodlar üzrə tapşırıqlar məşq edilib, həmçinin onlar arasında döyüş uzlaşması həyata keçirilib.

Qeyd edək ki, təlim məşqlərinə cəlb olunan heyət qarşıya qoyulan tapşırıqları müvafiq vaxtında yerinə yetirib.

"Eternity-2023" kompüter dəstəklə komanda-qərargah təlimi keçirilir

Milli Müdafiə Universitetinin Hərbi İdarəetmə İnstitutunun Hərbi Oyunları Mərkəzində Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstanın hərbi qulluqçularının iştirakı ilə "Eternity-2023" kompüter dəstəklə komanda-qərargah təlimi keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nəzəri və praktiki hissədən ibarət olan, üç ölkənin hərbi qulluqçularının və aidiyyəti dövlət qurumlarının nümayəndələrinin cəlb olunduğu təlimdə strateji əhəmiyyəti, eləcə də regional iqtisadi layihələrin mühafizəsinin təşkili üzrə tapşırıqlar icra ediləcək.

Oktyabrın 6-dək davam edəcək təlimdə əsas məqsəd hər üç ölkənin Səhəli qüvvələrinin arasında qarşılıqlı əməkdaşlığın gücləndirilməsi və uzlaşmanın təmin edilməsidir.

Dövlət Dumasının sədri Ermənistanın Roma statutunu qəbul etməsini strateji səhv adlandırır

Rəsmi İrəvanın Roma statutunu ratifikasiya etməsi düşündürülmüş, strateji cəhətdən səhv addımdır. Bu, ilk növbədə, Ermənistan və onun vətəndaşları üçün problem yaradacaq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Rusiya Dövlət Dumasının sədri Vyacheslav Volo-

din özünün teleqram kanalında yazıb.

O qeyd edib ki, bu qərarı qəbul edənlər, ilk növbədə, "niyə" sualına cavab verməlidirlər. Dövlət Dumasının sədri vurğulayıb ki, Roma statutunun qəbul edilməsi Rusiya və Ermənistan xalqları arasında münasibətlərin inkişafına ziddir.

Əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq vədi ilə aldadılaraq ölkəyə gətirilən 31 əcnəbi saxlanılıb

Dövlət Miqrasiya Xidməti və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin qanunsuz miqrasiyaya qarşı keçirdiyi birgə tədbirlər zamanı Bakı şəhərində müxtəlif ünvanlarda viza müddətindən artıq qayıran 31 əcnəbi saxlanılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Dövlət Miqrasiya Xidməti və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin birgə məlumatında bildirilib.

Qeyd edilib ki, bu şəxslərin xaricdə yerləşən turizm şirkəti vasitəsilə 2500 Amerika dolları müqabilində Azərbaycanda əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq vədi ilə aldadılaraq ölkəyə gətirildikləri və ölkəyə girişləri qanunla müəyyən edilmiş müddətə məhdudlaşdırılıb, digərlərinin ölkə ərazisində yaşamaqlarının qanuniləşdirilməsi və ya ölkəni könüllü tərk etmələri təmin olunub. Eyni zamanda, ölkədə olma, yaşama, əcnəblərin işə cəlb olunması və digər aidiyyəti məsələlərlə bağlı ümumilikdə 2221 inzibati qərar qəbul edilib.

Vətəndaşlardan qanunsuz miqrasiya halları ilə rastlaşdıqda Dövlət Miqrasiya Xidmətinin (012) "919" Çağrı mərkəzini məlumatlandırmaq xahiş olunur. Çağrı mərkəzi həftənin 7 günü 24 saat fəaliyyət göstərir.

Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin plenar iclasında əməkdaşlıq və infrastruktur mübadiləsindən danışılıb

Oktyabrın 3-də 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin "Əməkdaşlıq və infrastruktur" adlı plenar iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, David Tomasın moderatörlüyü ilə keçirilən tədbirdə Avstraliya Fəza Agentliyinin baş texnoloqu Aude Viqnelles, Kolorado Universitetinin Astrodinamik Araşdırmalar Mərkəzinin professoru Daniel Şeres, NASA-nın baş texnoloqu A.C.Çarania, "Əlavə Dəyər Həlləri" şirkətinin kosmik rəhbəri vəzifəsində çalışan Ramon Blanco iştirak ediblər.

Plenar iclasda çıxış edənlər kosmik əlaqələrin daha dərinləndirilməsi, eyni

zamanla bu sahədə qarşılıqlı əməkdaşlıqdan danışılıb. Beynəlxalq "Artemis" proqramının kəşf etmə missiyaları, kosmik emlər və rəqəmsal kommersiya şirkətlərinin bu sahənin inkişafı üçün veriləcək dəstəyi haqqında müzakirələr aparılıb. Qeyd edilib ki, rəqəmsal kommersiya şirkətləri rabitə və naviqasiyadan tutmuş mobil və enerji təchizatına qədər kommersiya xidmətləri sıralamasını təmin etmək niyyətindədir.

Qeyd edək ki, "Artemis 1" "Artemida" proqramı çərçivəsində kosmos uçuşu olan ekipajsız Ay orbiti missiyasıdır. "Orion" kosmik gəmisinin və "Space Launch System" buraxılış vasitəsinin ilk inteqrasiya olunmuş uçuş sınağıdır.

74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresi sosial mediada trend olub

Azərbaycanın evsahibliyi etdiyi 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresi dünya ictimaiyyətinin diqqətindədir.

Bu barədə AZƏRTAC-a Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyindən bildirilib.

ABŞ-nin sosial şəbəkə monitorinqi və təhlili üzrə aparıcı proqramı "Talkwalker"ın hesablamasına əsasən, tədbir #IAC2023 həştəqi ilə sosial media platformalarında trend çevrilib.

Konqres həmçinin sosial şəbəkədə "top tədbirlər" siyahısına liderlik edir.

Xatırladaq ki, oktyabrın 2-də Azərbaycanda 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresi işə başlayıb. Bu nüfuzlu tədbirə Bakı ilk dəfə Ulu Öndər Heydər Əliyevin ölkəyə birinci rəhbərliyi dövründə - 1973-cü ildə evsahibliyi edib. 50 ildən sonra konqres yenidən Azərbaycanda keçirilib.

136 ölkədən 5300-dən çox nümayəndənin iştirak etdiyi beynəlxalq tədbir oktyabrın 6-dək davam edəcək.

Beynəlxalq astronavtika konqresləri özlüyündə böyük və maraqlı konseptdir

Azərbaycanda keçirilən növbəti konqres əvvəlliklərdən bir sıra üstünlükləri ilə fərqlənir

Azərbaycanda müasir texnologiyaların geniş tətbiqi, rəqəmsal inkişaf və kosmik sənayənin inkişafı sahəsində xeyli uğur əldə edilib. Ötən illər hərtərəfli dövlət dəstəyi ilə ölkədə kosmik sənayə üzrə müasir infrastruktur yaradılaraq informasiya təhlükəsizliyinin vacib komponenti olan kommunikasiya peykləri orbitə buraxılıb. Bununla xarici dövlətlərin peyklərindən asılılıq aradan qaldırılıb və peyk xidmətlərinin ixracına başlanılıb.

İndi peyk şəbəkəmiz ölkəmizin suverenliyinin qorunması ilə yanaşı, onun sosial-iqtisadi inkişafına da mühüm dəstək verir. Ölkəmiz uğurlu peyk layihələri sayəsində dünya kosmik ailəsinin bir üzvünə çevrilərək beynəlxalq kosmik icmada böyük nüfuz qazanıb. Kosmik sənayə və peyk xidmətləri sahəsində əldə edilmiş təcrübənin, formalaşmış yeni insan kapitalı və etibarlı tərəfdaş imicinin təzahürü olaraq Azərbaycan qapılarını 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin üzünə açdı. O bu haqqı 2019-cu ilin oktyabr ayında ABŞ-nin paytaxtı Vaşinqtonda Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının Baş Assambleyasına keçirilən seçkilər zamanı qazanıb. İlk dəfə 1973-cü ildə Bakıda keçirilən astronavtika konqresi 50 il sonra yenidən Bakıda fəaliyyətə başlayıb. Bunun böyük rəmzi mənası var. Belo nüfuzlu tədbirin Azərbaycanda keçirilməsi ona dalalət edir ki, ölkəmizdə kosmik sənayenin inkişafı Beynəlxalq Astronavtika Konqresi ilə əməkdaşlığın genişlənməsi üçün çox böyük imkanlar yaradıb.

Bu tədbirin Bakıda keçirilməsinin bir səbəbi də odur ki, artıq neçə illərdir Azərbaycanda informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sahəsi prioritet sahə elan edilib. Mütəxəssislərin fikrincə, rabitə və informasiya texnologiyaları sahəsinin neft sektorundan sonra Azərbaycan iqtisadiyyatında ən inkişaf etmiş sahə olacağı gözlənilir. İnformasiya və kommunikasiya texnologiyalarının geniş tətbiqi ölkənin hərtərəfli inkişafına xidmət etməklə yanaşı, informasiya sahəsində milli təhlükəsizliyin təmin olunması baxımından da xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

1950-ci ildən keçirilməyə başlayan konqresin yarım əsr sonra Azərbaycanda ikinci dəfə keçirilməsi o deməkdir ki, Azərbaycan on ildən artıqdır beynəlxalq kosmik ailənin fəal üzvünə çevrilib. Bu gün ikisi telekommunikasiya, biri isə Yer səthinin müşahidəsi peykinə malik olan Azərbaycan kosmik sənayenin inkişafını sürətlə davam etdirir. Həmin üç peyk azərbaycanlı mütəxəssislər tərəfindən idarə olunur və onlar təkcə Azərbaycana deyil, 45-dən artıq ölkəyə xidmət göstərir. Sözügedən konqresdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev bu tədbirin ölkəmizdə keçirilməsinin kökündə məhz güclü iqtisadiyyatın dayandığını bildirdi: "Qonuaqlarımızın əksər hissəsi Azərbaycana ilk dəfədir səfər edir, mən sizə bəzi rəqəmlərlə bağlı məlumat vermək istəyirdim. Hesab edirəm ki, həmin rəqəmlər Azərbaycanda son zamanlarda əldə olunmuş nailiyyətləri aydın şəkildə nümayiş etdirir. Beləliklə, son 20 il ərzində ümumi daxili məhsul dörd dəfə, bütöçə gəlirlərimiz 30 dəfədən çox, xarici ticarət dövriyyəsi on dəfədən çox artıb. Biz birbaşa xarici borcun həcmi azalda bildik və hazırda o, ümumi daxili məhsulun təxminən 10 faizini təşkil edir. 2024-cü ilin sonuna qədər planımıza uyğun olaraq, onun həcmi ümumi daxili məhsulun təxminən 7-7,5 faizini təşkil edəcək. Azərbaycanın xarici valyuta ehtiyatları birbaşa xarici borcumuzdan on dəfə üstündür. Başqa sözlə, əgər lazım gələrsə, biz bütün borclarımızı bir neçə ay ərzində ödəyə bilərik. Biz çox müsbət sərmayə mühitini növbəti enerji, o cümlədən digər sektorlarda yaratmışıq. Beləliklə, son 20 il ərzində sərmayələrin ümumi həcmi 300 milyard ABŞ dollarından çoxdur və onlardan 190 milyard dolları qeyri-enerji sektoruna yatırılmışdır".

Konqresdə 100-dən artıq ölkədən gəlmiş 5 mindən çox nümayəndə iştirak edir ki, bu da indiyə kimi keçirilən digər konqreslərlə müqayisədə çox vacib göstəricidir. Onu da deyək ki, Beynəlxalq Astronavtika Akademiyası, Kosmos Hüququ üzrə Beynəlxalq İnstitut və Kosmik Nəslin Məşvərat Şurası, eyni zamanda "premium" sponsor olan Çin Astronavtika Cəmiyyəti, "platin" sponsor olan Səudiyyə Ərəbistanının Kosmik Agentliyi, "SpaceX" və Türk Kosmik Agentliyi, "qızıl" sponsor olan "Israel Aerospace Industries" şirkəti, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Muhammed Bin Rəşid Kosmik

Mərkəzi, "gümüş" sponsorlar olan "Airbus", "Axiom Space", "Intesputnik", "ispac" kompaniyaları, Hindistanın Kosmik Tədqiqatlar Təşkilatı, Yaponiya Aerokosmik Tədqiqatlar Agentliyi, "Northrop Grumman", "Plan-S" və "Vast" şirkətləri və "birincisi" sponsorlar olan "Asgardia", "BlackSky", "Blue Origin", JGC Holdings Corporation", "Lockheed Martin" korporasiyaları konqresdə davamlı dəstək olan tərəfdaşlardır. Bakı konqresi iştirakçıların təkcə sayına görə deyil, tərkib baxımından da əvvəlki tədbirlərdən üstündür. Üstünlüklərdən biri tədbirə təqdim edilən elmi məqalələrin sayının 3600-dək olmasıdır. Azərbaycanın elm adamları və tədqiqatçıları tərəfindən yazılan kosmosa və bəşəriyyətin xeyrinə müsbət təsir göstərə biləcək elmi məqalələrin sayı 214-dür.

Beş gün (2-6 oktyabr tarixində) davam edəcək 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresini məhz Bakıda keçirmək üçün daha öncədən bir sıra işlər görüldü. Üç gün ərzində konqres çərçivəsində konfranslar, 190-dan çox texniki sessiya və sənədlər təqdim olunaçaq. Tədbirdə kosmik agentliklərin, dövlət sektorunun, investoqların və özəl kosmik şirkətlərin nümayəndələri, yerli və beynəlxalq media qurumlarının təmsilçiləri iştirak edirlər.

Heydər Əliyev Mərkəzi və Bakı Konqres Mərkəzinin ərazisində inşa edilən 7800 kvadratmetrlik sərgi pavilyonunda müxtəlif ölkələrin kosmik qurumları və şirkətlərinin stendləri nümayiş olunaçaq beynəlxalq tədbir növbəti 2 gündə bütün qonaq və iştirakçılara kosmik sənayenin inkişafının gücləndirilməsi, global tendensiyalar, kosmos innovasiyaları sahəsində tərəfdaşlıq və əməkdaşlıq yollarını müzakirə etmək imkanı verəcək. Bir sözlə, Beynəlxalq Astronavtika Konqresi özündə böyük və maraqlı bir konsepti birləşdirir. Bu, texniki sessiyalar, elmi məqalələr və sərgi pavilyonlarıdır. Onu demək yerinə düşür ki, həmin sərgi pavilyonları biznes imkanlarına da geniş yol açıb. Beynəlxalq kosmik icmanın ekspertləri və liderləri bir araya gətirən 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresi beynəlxalq səviyyədə əməkdaşlıq qurmaq üçün də imkanlar yaradır.

Züleyxa ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinə həsr olunmuş poçt markalarının möhürlənmə mərasimi keçirilib

Bakıda keçirilən 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinə həsr olunmuş poçt markalarının möhürlənmə mərasimi olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mərasim Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilib.

Azərbaycan Kosmik Agentliyinin ("Azərkosmos") İdarə Heyətinin sədri Saməddin Əsədov və Beynəlxalq

Astronavtika Federasiyasının (IAF) prezidenti Kley Mouri (Clay Mowry) markaları imzalayıblar.

"Azərpoçt" MMC tərəfindən hazırlanan marka Belarus Bobruysk şəhərində

"Bobruisk Integrated Printing House" çap evində iki növ blok olmaqla, hər biri 5 000 ədəd tirajla çap edilib. Buraxılış üzrə hər bir blok 4 marka, ümumilikdə isə 8 markadan ibarət kiçik vərəqlər şəklinə düşüb.

Möhürlənmə mərasimindən sonra "Azərkosmos"un İdarə Heyətinin sədri Saməddin Əsədov və Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının (IAF) prezidenti Kley Mouri, IAF-ın icraçı direktoru Kristian Faytinger Azərbaycanın poçt markaları nümunələri ilə tanış olublar.

Sonda IAF-ın prezidenti Kley Mouri və təşkilatın icraçı direktoru Kristian Faytinger marka olan zərflə imza atdılar.

Xankəndidə dövlət idarəçiliyi təmin olundu

Cəmi 23 saatlıq antiterror tədbirləri nəticəsində suverenliyi bərpa edən Azərbaycan bu tarixi nailiyyətdən ötən çox qısa müddət ərzində Qarabağ bölgəsində dövlət idarəçiliyini müvəffəqiyyətlə yerinə yetirir.

Artıq Xankəndidə dövlət strukturlarımız fəaliyyətə başlayıb və burada yaşayan erməni sakinlərin reintegrasiyasına uğurlu start verilib.

Ermənilər Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul edərək dövlətimizin himayəsində yaşamaq istəyirlər

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının oktyabrın 1-də yaydığı məlumatda bildirilir ki, Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin Azərbaycan cəmiyyətinə dayanıqlı reintegrasiyasının təmin edilməsi və Azərbaycan dövlətinin himayəsindən istifadə etmələrinə imkan yaradılması məqsədilə Dövlət Miqrasiya Xidmətinin, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi-

nin əməkdaşları Qarabağ iqtisadi rayonunda fəaliyyətə başlayıblar.

Hər iki qurumun mətbuat xidmətlərinin oktyabrın 2-də verdiyi birgə məlumatda artıq reintegrasiya prosesinə qoşulmaq məqsədilə ilkin qeydiyyat alınmaq üçün Xankəndi şəhərində yerləşən qəbul şöbəsinə 5, bölgədə keçirilmiş sayyar qəbul zamanı isə 2 sakinin könüllü şəkildə Dövlət Miqrasiya Xidmətinə müraciət etdiyi bildirilib.

Müraciət edənlərin hər biri Qarabağ iqtisadi rayonunda yaşamaq və Azərbaycan Respublikası vətəndaşlığını əldə edərək dövlətin himayəsindən istifadə etmək istədiklərini deyiblər.

Bu faktların özü də bir daha göstərir ki, onilliklərin ardından Qarabağda qanunlarımız işləməyə, vətəndaşların hüquqları təmin edilməyə, bir sözlə, normal yaşamağa başlanılıb.

Bu bölgəmizdə də həyat canlanır

Sərsəm "Miatsum" ideyasının eyni foriyasına qapılaraq 1988-ci ildən etibarən dinc azərbaycanlılara qarşı etnik və milli zəmində təmizləmə siya-

seti həyata keçirən ermənilər Qarabağ bölgəsini separatizm yuvasına çevirmişdilər. De-yuri Azərbaycanın ərazisi olsa da, 1988-ci ildən etibarən bu bölgə de-fakto Azərbaycan qanunlarının işləmədiyi, separatizmin at oynatdığı "boz zona"ya çevrilmişdi. "Müstəqillik" elan edən, əski parçaları düzəldən, "Artsax" adlı qondarma qurum yaradan separatçılar ötən illər ərzində Qarabağı Azərbaycandan qoparmaq üçün hər cür çirkin, murdar əmələ əl atmışdılar. Ermənistan və separatçılar ərazilərimizi işğal etməkdən, azərbaycanlıları zorla öz yurdlarından didərgin salmaqdan, onlara qarşı soyqırımları törətməkdən tutmuş hər cür vəhşiliklərə getmişdilər. Qarabağa bağlı Ermənistan və separatçıların çirkin planlarının baş döşəkçiləri isə Fransa kimi erməni dəyirmanına su tökən riyakar dövlətlər olmuşdu. Buna görə idi ki, 30 il ərzində Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülh danışıqları istiqamətində yol alınmamış və münaqişənin sonsuzadək sürdürülməsi kimi məkrli niyyət güdülmüşdü.

Lakin 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan Vətən müharibəsi ilə torpaqların işğalına son qoyan Azər-

baycan ötən üçillik zaman kəsiyində dərdcil tarixi qələbələrə imza atdı. 2023-cü il aprelin 23-də Laçında sərəhəd-buraxılış məntəqəsi qurmaqla ərazi bütövlüyünü bərpa edən ölkəmiz bu ilin sentyabrında keçirdiyi antiterror tədbirləri ilə suverenliyini tam təmin etdi.

Bununla da həm murdar separatizm, həm sərsəm "Miatsum", həm də qondarma "Artsax" gorbəgər oldu...

Artıq bu ərazidə Azərbaycan qanunları işləyir

İndi Qarabağ Azərbaycan qanunlarının işlədiyi, mərkəzi hakimiyyətin idarə etdiyi, dövlət qurumlarımızın fəaliyyət göstərdiyi bölgəyə çevrilib.

Hazırda Xankəndidə Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Müdafiə Nazirliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Dövlət Miqrasiya Xidməti, Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məlumatında bildirilir ki, Dövlət Miqrasiya Xid-

mətinin əməkdaşları Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin ilkin qeydiyyatına dair müraciətlərinin yerində qəbul edilməsi və bununla əlaqədar maarifləndirmə tədbirlərinin yerində təşkil, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin əməkdaşları isə sakinlərin sosial-humanitar ehtiyaclarının müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı fəaliyyət göstərirlər.

Dövlət orqanları əməkdaşlarının bölgədə fəaliyyəti Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin yerli cəmiyyətə reintegrasiyasının daha sürətli həyata keçirilməsinə, həmçinin sosial-humanitar ehtiyaclarının qarşılannmasında səmərəliliyin artırılmasına imkan yaradacaq.

Göründüyü kimi, Azərbaycan mərkəzi hakimiyyəti Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin reintegrasiyası ilə bağlı əməli fəaliyyət apır.

30 ildən artıqdır ki, separatçıların girovluğunda səfalət içində Qarabağda yaşayan erməni sakinlər də nəhayət ki, layiqli həyat şəraitinə qovuşur, onların da hüquqlarının təmini, təhlükəsizliyinin təşkili ilə bağlı mühüm işlər görülür.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Qarabağın erməni sakinləri dövlətimizin himayəsindədir

Azərbaycanın dövlət strukturlarının Xankəndidə fəaliyyətə başlaması dövlətimizin baş verən hadisələrə çevik yanaşmasının göstəricisidir.

Dövlət Miqrasiya Xidmətinin, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin və digər qurumların əməkdaşlarının Qarabağda işə başlaması həm də bölgədə yaşayan erməni sakinlərin cəmiyyətimizə dayanıqlı reintegrasiyasının təmin edilməsinə hesablanıb. Bu kimi tədbirlərin həyata keçirilməsi sübut edir ki, Azərbaycan Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin dövlətimizin himayəsindən istifadə etmələri üçün lazım olan bütün şəraiti yaradır.

Milli Məclisin deputatı Elman Nəzəroğlu qeyd edib ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin 19-20 sentyabr tarixdə həyata keçirdiyi lokal xarakterli antiterror tədbirləri uğurla yekunlaşdıqdan sonra Qarabağ iqtisadi rayonunda suverenliyimiz tam təmin edilib: "Yeni reallıqda hədəflərimizdən biri Qarabağda yaşayan ermənilərin Azərbaycan cəmiyyətinə reintegrasiyasıdır. Bu məsələ ilə bağlı Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli və prinsipial mövqeyi var. Bu proses bizim daxili işimizdir, Azərbaycan Qarabağda yaşayan ermənilərin hüquqlarının və təhlükəsizliyinin qorunmasına tam zəmanət verir. Onların siyasi, iqtisadi, humanitar, dini, mədəni, seçki və digər bütün hüquqları təmin olunacaq. Vətəndaşlığımızı qəbul edərək bizim suveren ərazilərimizdə yaşayan ermənilər Azərbaycan vətəndaşları ilə eyni hüquq və öhdəliklərin daşıyıcılarına çevriləcəklər. Bu istiqamətdə artıq müvafiq addımlar atılmışdır".

Deputat söyləyib ki, Xankəndidə siyasi, iqtisadi, humanitar və digər məsələlərin tənzimlənməsi ilə bağlı müvafiq işçi qrupu yaradılıb və öz işlərini həyata keçirməyə başlayıb.

Dövlət qurumlarının Qarabağ iqtisadi rayonunda fəaliyyət göstərməyə başlaması bizim yenilənmə gücümüzün xəbər verir: "Qarabağda dövlət başçısının nümayəndəsi də öz vəzifəsini həyata keçirir və indi tam əminliklə demək olar ki, qısa zaman ərzində orada yaşayan ermənilərin Azərbaycan cəmiyyətinə reintegrasiyası prosesi həyata keçiriləcək. Bu məqsədlə Miqrasiya Xidmətinin müvafiq portalı da fəaliyyət göstərir. Yəni Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul etmək üçün bizim ərazilərimizdə yaşayan ermənilər onlayn qaydada qeydiyyatdan keçə bilərlər. Bu prosesin sürətli, dinamik şəkildə reallaşdırılması üçün bütün imkanlar yaradılıb".

Deputat əlavə edib ki, dövlət orqanları əməkdaşlarının Xankəndidə fəaliyyəti orada yaşayan erməni sakinlərin yerli cəmiyyətə reintegrasiyasının daha sürətli həyata keçirilməsinə səbəb olacaq. Görülən işlər həmçinin onların sosial-humanitar ehtiyaclarının qarşılannmasında səmərəliliyin artmasına da imkan yaradacaq.

Nəzir QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Prezidentin bayram ərməğanı

"Üç il əvvəl qüdrətli Azərbaycan Ordusu təcavüzkar Ermənistanın işğalına son qoyaraq, 44 günlük Vətən müharibəsində tarixi Zəfər qazandı. Torpaqlarımız işğaldan azad edildikdən dərhal sonra Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı böyük quruculuq işlərinə başlanıldı". Bu sözləri qəzetimizə Milli Məclisin deputatı Səbinə Xasayeva Cəbrayıl şəhərinin işğaldan azad olunması günü ilə bağlı fikirlərini bildirərək deyib. Cəbrayıl rayonunun 1993-cü il avqustun 23-də ermənilər tərəfindən işğala məruz qaldığını xatırladan S.Xasayeva qeyd edib ki, həmin vaxt rayonun 1 şəhər, 4 qəsəbə, 92 kəndi Ermənistan silahlı birləşmələrinin vandallığı ilə üz-üzə qalıb. Düşmən işğal müddətində şəhəri də, qəsəbələri də, kəndləri də dağıdıb.

"İşğal zamanı, həmçinin ərazilərimiz işğal altında qaldığı dövrdə ermənilər Dağ Tumas kəndinin yaxınlığında yerləşən "Divlər Sarayı" mağarasını, Qalacıq kəndindəki "Məscid Təpəsi", "Canqulu" və "Qumtəpə" kurqanlarını, Diri dağındakı Mazannə, Mərmər nənə məqbərələri kimi arxeoloji, Dağ Tumas kəndindəki "Başkəşik Gümbəz", Sirik kəndindəki "Qala", Diri dağındakı "Qız qalası" dağıdıb. Eyni zamanda Xudafərin körpüləri, Çələbilər kəndindəki Məscid kompleksi, rayon mərkəzindəki "Sultan Məscid hamamı", Şıxlar kəndindəki "Dairəvi Türbə", Xubyarlı kəndindəki "Dairəvi" 8 guşəli türbələr və məqbərələr, türk qəbiristanlığındakı türbə və məqbərələrin hər biri məhv edilib".

1994-cü ildə Horadiz əməliyyatı zamanı Cəbrayıl kəndinin erməni işğalından azad edildiyini xatırladan deputat bildirib ki, 2016-cı il Aprel döyüşlərində qazanılan uğurdan sonra bu kənddə yaşayış təmin olunub.

Həmin dövrdə Ermənistanın təcavüzkarlığına qarşı qətiyyətli Azərbaycan Ordusu terrorçuların hücumunun da qarşısını aldı və əks-hücum

əməliyyatı zamanı 2000 hektar sahəni işğaldan azad etdi. O cümlədən Lələtəpə kimi strateji yüksəklik ordumuzun nəzarətinə keçdi.

İkinci Qarabağ müharibəsində Cəbrayıl rayonu uğrunda da ağır döyüşlər getdi. Düşmən bu istiqamətdə də ciddi müdafiə sədləri, istehkamlar qurmuşdu. Azərbaycan Ordusunun qətiyyəti ilə bu sədlər darmadağın edildi. Elo müharibənin ilk günlərində Cəbrayılın Böyük Mərcanlı və Rüzgər kəndləri işğaldan azad edildi. Rayonun digər kəndləri də azadlıqlarına qovuşdular.

S.Xasayeva bildirib ki, Zəfərdən sonra Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Cəbrayılın işğaldan azad olunmasına görə" medalı təsis olundu. Müharibədən sonra Prezidentin digər sərəncamı ilə Cəbrayıl uğrunda döyüşən minlərlə hərbçimiz göstərdikləri şücaətə görə bu medalla təltif olundular.

Cəbrayılın açılış baş tutan Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi hissəsinin dövlətçilik baxımından olduqca əhəmiyyətli olduğunu qeyd edən deputat deyib ki, bu ərazidə belə bir təsisatın yaradılması Azərbaycan sərhədlərinin qətiyyətli qorunacağına zəmanətdir.

S.Xasayeva vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad edilmiş rayonlara mətəmədi səfərləri Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı quruculuq işlərinin daha məsuliyyətlə və sürətlə həyata keçirilməsinə stimül verir: "Bu səfərlər təkcə quruculuğa məhdudlaşmır, həm də əhəmiyyətli siyasi çağırışları ilə yadda qalır. Ölkə başçısı hər səfərində verdiyi müsahibələr və çıxışları zamanı əhəmiyyətli mesajlar da verir. Dünyaya bu torpaqlara əzəli sahiblərinin qayıtdığını və burada əbədi yaşayacağı ismarcını çatdırır".

Prezident İlham Əliyevin iyulun 31-də imzaladığı sərəncamla Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş əraziləri üzrə şəhər günlərinin təsis edildiyini qeyd edən S.Xasayeva deyib ki, sözügedən sərəncamda əsasən, bu gün Cəbrayıl Şəhəri Günü qeyd edilir.

Bundan sonra əsrlərboyu Cəbrayıl Şəhəri Günü sevgi ilə qeyd olunacaq. Bu sərəncam quruculuq işlərinin tərkib hissəsidir. Bu qədim yurdumuzun Cəbrayıl Şəhəri Günü işığında qurulması Prezident İlham Əliyevin bu rayonun sakinlərinə olan sevgisindən xəbər verir.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan şərtlərini elan etdi

Reintegrasiya İlham Əliyevin regionda formalaşdırdığı yeni reallığın tərkib hissəsidir

"Ərazi bütövlüyünün və suverenliyin bərpasında əldə etdiyimiz təcrübə müəyyən formada unikal oldu. Zorakılıqla üzlədiyimiz münaqişəyə son qoyduq. Biz ləyaqətimizi qoruduq. Biz ədalət və beynəlxalq hüquq bərpa etdik. İndi isə Qafqazda sülh üçün vaxt yetişib. Bu, bizim gündəliyimizdir. Gündəliyimiz Qafqazda sülhün, regionda sülhün, əməkdaşlığın qurulmasıdır və hamı üçün faydadan götürülməsidir".

Bakıda keçirilən 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin açılış mərasimində çıxışında İlham Əliyev bir daha Azərbaycanın konkret mövqeyini dünyaya bəyan etdi.

Bütün dövrlərdə sülhün tərəfdarı olan Azərbaycan bu gün də qalib ölkə olmasına baxmayaraq, məğlub Ermənistanla barış təklif edir. Eyni zamanda Qarabağın erməni sakinlərinə bu torpaqları qalib yaşamaqları üçün təkliflər edib. Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərinin nümayəndələri ilə sentyabrın 21-də, 25-də və 29-da Yevlax və Xocalı şəhərlərində keçirilən görüşlərdə Azərbaycanın reintegrasiyaya dair planları təqdim edilib və onun ətrafında müzakirələr aparılıb. Qeyd edilib ki, reintegrasiya Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi çərçivəsində ölkə Konstitusiyası, qanunları və beynəlxalq öhdəlikləri əsasında həyata keçirilə bilər.

Bos Azərbaycanın təqdim etdiyi şərtlərdə nələr nəzərdə tutulur? Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının məlumatında qeyd edilir ki, ilk növbədə etnik, dini və ya dil mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, hər kəsin hüquq və azadlıqlarının bərabərliyinə, o cümlədən hər kəsin təhlükəsizliyinə təminat verilir.

Hüquqi və idarəetmə sahəsinə gəlincə, erməni sakinlərin yaşadığı ərazilərdə idarəetmə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəlikləri vasitəsilə həyata keçirilir və sakinlər xüsusi nümayəndəliklərin işinə cəlb oluna bilərlər.

Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq, seçkilər vasitəsilə bələdiyyələr formalaşdırılır. Sakinlərin vətəndaşlıq məsələləri Azərbaycan Konstitusiyasına və qanunvericiliyinə uyğun olaraq, müvafiq prosedurların əsasında həyata keçiriləcək. Azərbaycanın daxili işlər orqanları ərazidə ictimai asayişin qorunmasını və sakinlərin təhlükəsizliyini təmin edəcək və sakinlər daxili işlər orqanlarına işə cəlb oluna bilərlər.

Sakinlərin yaşadığı ərazilərin fiziki və sosial infrastruktur təminatı (təhsil, səhiyyə, enerji, qaz, su, yol, rabitə, meliorasiya və s.) müəyyən müddət ərzində ölkə üzrə orta göstəricilərlə səviyyəsinə çatdırılacaq.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsi məqsədilə təbii edilən xüsusi iqtisadi rejim ilə bağlı təşviq paketi, o cümlədən vergi və gömrük güzəştləri sakinlərin yaşadığı ərazilərə şamil olunacaq. Milli valyutamızın tam tədaviyə keçməsi təmin ediləcək.

Sakinlərin yaşadığı ərazilərdə sahibkarlıq fəaliyyəti üçün dəstək tədbirləri həyata keçiriləcək və ölkədə sahibkarlıq subyektlərinin maliyyəyə çıxışı imkanlarının artırılması ilə bağlı təbii edilən güzəştlər, kreditlər, faizlərin subsidiyalaşdırılması, kreditlərə zəmanət verilməsi və digər maliyyə alətləri sakinlərin yaşadığı ərazilərə şamil olunacaq. Fermerlərə subsidiyalar verilməklə və onlar torpaq vəziyyəti

etməsinə imkan yaradılacaq. Sakinlərin vətəndaşlıq məsələləri Azərbaycan Konstitusiyasına və qanunvericiliyinə uyğun olaraq tənzimlənəcək.

Sosial sahəyə gəlincə, sakinlər ölkə üzrə əməliyyatın sosial ödənişləri sistemləri ilə əhatə olunacaq. Onlara Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında sosial sahədə təbii edilən güzəştlər, sosial xidmətlər və məşğulluq proqramları şamil ediləcək. Sakinlər sayyar xidmətlərdən (Səyyar ASAN və Səyyar DOST) faydalanacaq, onların öz mədəniyyətini, etnik-mədəni xüsusiyyətlərini qorumaq və inkişaf etdirmək hüquqları təmin ediləcək.

Dini etiqad azadlığı, mədəni və dini abidələrin mühafizəsi təmin olunacaq və erməni dilinin istifadəsinə imkan yaradılacaq.

Göründüyü kimi, reintegrasiya artıq ölkəmizin gələcək inkişafı ilə bağlı olan bütün konsepsiyalarda, eləcə də konkret sahələrin inkişaf strategiyalarında öz əksini tapacaq.

Onu da vurğulamalıyıq ki, artıq Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin Azərbaycan cəmiyyətinə dayanıqlı reintegrasiyasının təmin olunması və dövlətin himayəsindən istifadə etmələrinə imkan yaradılması məqsədilə sosial, humanitar, iqtisadi və infrastruktur məsələlərinin həlli üzrə işçi qrupu yaradılıb.

İlkin mərhələdə Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin qeydiyyatı

yatının aparılması üçün zəruri tədbirlər görülür. Ermənilərin Azərbaycan dövlətinin himayəsindən istifadə etmələrinə imkan yaradılması məqsədilə Qarabağ bölgəsində sosial, humanitar, iqtisadi və infrastruktur məsələlərinin həlli üzrə işçi qrupu həmin şəxslərin hüquqi statusunun müəyyən olunması ilə bağlı verilən müvafiq tapşırıqlar çərçivəsində Dövlət Miqrasiya Xidmətinin, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin əməkdaşları Qarabağ iqtisadi rayonunda fəaliyyətə başlayıblar. Dövlət Miqrasiya Xidmətinin əməkdaşları Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin ilkin qeydiyyatına dair müraciətlərinin yerində qəbul edilməsi və bununla əlaqədar maarifləndirmə tədbirlərinin yerində təşkil, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin əməkdaşları isə sakinlərin sosial-humanitar ehtiyaclarının müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı fəaliyyət göstərirlər. Reintegrasiya prosesinə qoşulmaq məqsədilə ilkin qeydiyyat üçün müraciətlərin qəbulu Dövlət Miqrasiya Xidmətinin əməkdaşları tərəfindən Xankəndi şəhərində yerləşən keçmiş "polis" binasında aparılır.

Həmçinin ilkin qeydiyyatla dair müraciətlərin qəbulu və qeydiyyata alınma prosesi Dövlət Miqrasiya Xidməti tərəfindən bu məqsədlə yaradılmış xüsusi portal (reintegration.gov.az) vasitəsilə elektron həyata keçirilir.

Əminliklə deyə bilərik ki, dövlət orqanları əməkdaşlarının bölgədə fəaliyyəti Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin yerli cəmiyyətə reintegrasiyasının daha sürətli həyata keçirilməsinə, həmçinin sosial-humanitar ehtiyaclarının qarşılannmasında səmərəliliyin artırılmasına imkan yaradacaq.

Bu işə onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan hökuməti məsələ ilə bağlı bütün bürokratik əngəlləri aradan qaldırıb və hər zamankı kimi üzərində götürdüyü öhdəliyi uğurla icra edir.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

BMT-nin missiyası erməni yalanlarını ifşa etdi

Oktyabrın 1-də erməni sakinlərinin humanitar ehtiyaclarını müəyyənləşdirmək üçün Qarabağa gələn BMT-nin müşahidə missiyası bəyanat yayıb.

Bəyanatda qeyd edilib ki, ermənilər yaşayan ərazilərdə mülki və ictimai infrastrukturuna heç bir ziyan dəyməyib, dinc əhaliyə qarşı zorakılıq halları qeydə alınmayıb və ermənilər şəhəri könüllü olaraq tərk edirlər. BMT missiyasının Xankəndiyə baş çəkərək faktlarla yerində tanış olması və obyektiv bəyanat verməsi saxta erməni iddialarını ifşa edir.

Milli Məclisin deputatı Tural Gəncəliyev qeyd edib ki, Ermənistan və havadarları bütün dünyaya guya Azərbaycanın Qarabağda etnik təmizləmə aparmasını və əraziyə heç bir beynəlxalq təşkilatı buraxmamasını car çəkənlər də, istədiklərinə nail ola bilmirlər: "Bütün dövlətlərin birləşdiyi global qurum olan BMT-nin missiyasının Xankəndiyə və Qarabağın digər ərazilərinə baş çəkəni və öz hesabatında qeyd etdiyi faktlar bir daha göstərdi ki, ermənilərin iddiası tamamilə əsassızdır. Missiyanın hesabatında bildirilir ki, Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan ermənilərin öz evlərini məcburi şəkildə tərk etmələri ilə bağlı heç bir fakt, heç bir hal qeydə alınmayıb. Ermənilər Xankəndini könüllü olaraq tərk edirlər. Azərbaycan dövlətinin onların təhlükəsizliyinin və hüquqlarının qorunmasına zəmanət verməsinə baxmayaraq, onlar bu addımı atırlar".

Deputatın sözlərinə görə, hesabatda Xankəndidə mülki tibbi və sosial xidmətlərin fəaliyyət göstərdiyi, eləcə də Qarabağda həyatın funksional olması üçün fəaliyyət göstərən

esas infrastruktur obyektlərinin heç bir zərər çəkməməsi, orada gündünlük işlərin davam etdirilməsi qeyd olunub. Bildirilib ki, həmin ərazidə kənd təsərrüfatı infrastrukturuna da heç bir zərər vurulmayıb. Hesabatda Xankəndidə yaşayan ermənilərin öz yerlərini könüllü tərk etmələri də vurğulanıb. Bütün bunlar ermənilərin yalanlarını ifşa etmək üçün vacib məqamlardır. BMT-nin müşahidə missiyasının müvafiq hesabatı erməni sevdalılarına dərs olmalıdır.

"Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını işğalda saxladığı 30 il ərzində həmin ərazilərə hansısa missiyanın buraxılmasına imkan verməyib. Çünki Ermənistan həmin dövrdə bizim tarixi torpaqlarımızda dağıdıcı fəaliyyəti ilə məşğul olub. Nəhayət, Azərbaycanın 23 saatlıq antiterror tədbirlərindən sonra vəziyyət dəyişib. Heç iki həftə keçmədi ki, BMT missiyası həmin ərazilərdə müşahidə apardı. Dövlətimiz bu addımları ilə bütün dünyaya humanizm və diplomatiya nümunəsi göstərir. Azərbaycan həm də sübuta yetirir ki, beynəlxalq prinsiplərinə hörmət etməklə yanaşı, onun gizlədəsi heç bir xoşagəlməz əməli yoxdur", - deyərək qeyd etdi.

Nəzrin QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

"Boz zona" aydınlığa çıxdı

Artıq Azərbaycan ərazilərində nə separatçılar var, nə də onların qondarma qurumu

Sentyabrın 19-20-də Azərbaycan Ordusunun Qarabağda həyata keçirdiyi lokal antiterror tədbirləri cəmi 23 saat çəkdi. Bununla da 200 illik saxta erməni iddialarına birdəfəlik son qoyuldu. Bir sutkadan da az müddətdə Azərbaycan torpaqlarında ikinci erməni dövləti yaratmaq kimi sərəmsəz ideyanı həmişəlik tarixin zibilliyinə atdı.

Layihə cəzalarını aldı

Sovet dövlətinin mövcud olduğu ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarından etibarən baş qaldıran erməni separatizminin nəticəsi olaraq Qarabağdakı dövlət qurumları Azərbaycan hakimiyyətinə tabesizlik göstərməyə başlamışdılar. 1991-ci ildə isə Azərbaycan torpaqlarında ikinci erməni dövləti yaratmaq planına uyğun olaraq, separatçılar Qarabağda qondarma respublikanın yaradılacağı elan etmişdilər. Demək olar ki, 80-ci illərin sonlarından Qarabağ "boz zona"ya çevrildi. Qanunların işləmədiyi, terrorçuların, hərbi canilərin idarə etdiyi bu ərazilərdən separatçılar işğal dövründə bütün çirkin məqsədlər üçün istifadə ediblər.

Nəhayət, Azərbaycan öz torpaqlarını işğalçılardan təmizlədi. Vətən müharibəsində kapitulyasiya edən Ermənistanın üzünə götürdüyü öhdəliklərdən biri məğlub silahlı qüvvələrinin qalıqlarını Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdirdiyi Qarabağdan tamamilə çıxarması idi. Lakin bu illərdə Ermənistan nəinki öhdəliyini yerinə yetirmədi, üstəlik, xəbərdarlıqlardan da nəticə çıxarmadı. Hətta bir az da qabağa gedərək Azərbaycanın Qarabağda həyata keçirdiyi bərpə və quruculuq işlərini, mülki vətəndaşlarımızı, hərbiçilərimizi qarşı təxribatlar törətdilər.

İndi artıq bunlar keçmişdə qalıb. Vaxtilə torpaqlarımızda "Artsax" adlı qondarma respublika qurduqları iddia edənələr, ölkəmizi hədələyənlər, hərbiçilərimizə, mülki vətəndaşlarımıza qarşı təxribatlar törədənərlər sentyabrın 19-20-də Azərbaycan Ordusunun "dəmir yumruğu" ilə layihə cəzalarını aldı, bir qismi məhv edildi, bir qisminin isə ağ bayraq qaldırmaqdan başqa yolu qalmadı.

Güclü siyasi iradəminizin göstəricisi

Artıq Azərbaycan ərazisində erməni separatizmi yoxdur. Prezident İlham Əliyev dedi ki: "Sentyabrın 20-də biz öz suverenliyimizi bərpa etdik. Yəni artıq "boz zona"lar yoxdur, qeyri-qanuni strukturlar yoxdur və torpaqlarımızda separatçılığa son qoyulub. Bu, bizim güclü siyasi iradəminizin göstəricisidir".

Azərbaycan torpaqlarında "erməni dövləti" söhbəti tamamilə bağlandı. İndi həmin "boz zona"da Azərbaycanın qanunları hakimdir. Azərbaycanın bu ərazilərdə dövlət qurumları fəaliyyət göstərir. Ermənistan və dünya erməniliyinin Qarabağda ermənilərin guya etnik təmizləməyə məruz qalmaları ilə bağlı iddiaları isə ifşa olundu. Elə bu günlərdə Qarabağ səfər etmiş BMT missiyası erməni yalanlarına böyük zərbə vurdu.

Beləliklə, Azərbaycan dövləti bütün Qarabağda öz suverenliyini təmin edib. Bu ərazilərdə bərpə olunacaq, yenidən qurulacaq, sakinlərinin rifahı təmin ediləcək. Eyni zamanda Azərbaycan dövləti Qarabağda vaxtilə fəaliyyət göstərmiş separatçıları, müharibə caniləri-

ni, Xocalı cəlladlarını da məsuliyyətə cəlb edəcək. Artıq onların bir neçəsi ölə keçiriləcək. Yerdə qalanları da dövlətimizin ədalət mühakiməsindən canlarını qurtara bilməyəcəklər.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Fransa Şimali Afrikada etdiklərini Cənubi Qafqazda təkrarlamağa bilməz

Fransa tarixi keçmişə qara, qanlı ləkələrlə zəngin olan ölkədir. Əfsuslar olsun ki, Avropanın mərkəzində yerləşən bu ölkə tarixi xislətini bu gün də dəyişməyib. Dünyanın əksər nöqtəsində baş verən qanlı münaqişələrdə müsəlmanlara xüsusi nifrət ilə seçilən bu ölkənin adı qırmızı xətlə keçir. Ölkəmizin müstəqilliyinə, suverenliyinə, əngəl olmaq məqsədilə süni surətdə yaradılmış Qarabağ problemi başlayan gündən bu məsələdə ən çox aidiyyətli Fransa oldu. "Vasitəçi" qismində hadisələrin mərkəzinə özüni pərçim edən Fransanın müsəlmanlara qarşı törətdiyi cinayətləri yada salsaq, onun ədalətdən çox uzaq olduğunu təsdiqləyirik.

Fransa iki əsrə yaxındır ki, Afrikanı qan gölündə boğur. Milyonlarla insanın qətlə yetirilməsi, minlərlə yaşayış məntəqəsinin xarabalığa çevrilməsi ilə nəticələnən, XVII əsrdə başlanan bu zülm hələ də bitməyib, təəssüf ki, bu gün də davam etdirilir.

Tarixi məlumatlara görə, Fransa Əlcəzairdə XVII əsrdən XIX əsrin 30-cu illərinədək 4 milyon nəfərdən çox, 1890-cı ildə isə 2 milyon 500 min insanı qətlə yetirib. Onlar yerli sakinləri ərəb kimliyindən və islamdan imtina edərək Fransa təbəəliyini güc yolu ilə qəbul etməyə çalışıblar. XIX əsrdə başlayan qətlər İkinci Dünya müharibəsi başa çatandan sonra da davam etdirilib. Fransa KIV-in yazdığına görə, 1945-ci ildə Fransa qoşunları Əlcəzairin Stif və Guelma qəsəbələrində 45 mindən çox günahsız insanı qanına qəltan edib. Qanlı "keçmişini" unutmaq üçün rəsmi Parisin son üç əsrdə törətdiyi soyqırımlarla bağlı arxiv sənədlərini məhv etdiyi bildirilir. Fransa öz murdar keçmişini nə qədər ört-basdır etməyə çalışsa da, tarixi mənbələrdə təxminən 140 il ərzində öz əzədliliyi uğrunda mübarizə apararı 1 milyon 500 min əlcəzairlinin qətlə faktını gizlədə bilməyib.

Bu gün insan əzədliliyindən, insan hüquqlarından danışdıran Fransanın Afrikada Benin ölkəsində insan alveri, qul ticarəti ilə məşğul olduğunu da ört-basdır etmək mümkün deyil. Afrikalıların daha bir ölkəsi Burkina-Fasoda XX əsrin ortalarında qətlə və talanlar törədən Fransa 1994-cü il aprelin 7-də Ruandada 800 mindən çox günahsız insanın tökü-

lən qanına görə cavab verməlidir. Ruandada xunta rejimini müdafiə edən Fransa əzədlilik uğrunda mübarizə apararı insanları soyqırımına məruz qoyub. Bu Afrika ölkəsində törənən soyqırımına görə Fransanın məsuliyyət daşdığı rəsmi sənədlərlə təsdiqlənir.

Fransa "sülhməramlıları"nın Malidə qanuni hakimiyyətə qarşı törətdiyi cinayətlərdə də itiham olunduğu siri deyil. Eləcə də Vyetnam və Hindistan ölkələrində törətdikləri cinayətləri də tarixin yaddaşından silmək mümkün deyil.

Tariximizin indiki mərhələsində Fransa ilə Ermənistanı birləşdirən başlıca amil türk millətinə, türk dövlətinə olan düşmənçilikdir. Keçən əsrin iyirminci illərində Osmanlı dövlətinin tamamilə məhv etmək üçün ölinə fürsət düşdüyünü zənn edən Fransa ermənilərlə birləşərək türklərə qarşı amansızcasına hücumə keçmişdir. 1918-ci ilin martında fransalı general Manşimonun başçılıq etdiyi silahlı dəstə Güney Azərbaycanın Urmiya, Salmas, Xoy şəhərlərində, Quşçu və Cilovluq yaşayış məntəqələrində, Muğan regionunda müsəlmanları və Azərbaycan türklərini kütləvi şəkildə məhv edərək soyqırımını törətmişdir.

Əsrin sonunda bölgədə yaradılan süni Qarabağ problemi ilə özünü Cənubi Qafqaz siyasətinə zorla pərçim edən Fransanın vasitəçiliyi, tutduğu qorozlu mövqeyi nəticəsində 30 il torpaqlarımız işğal altında qaldı. Əslinə qalsa, Fransa öz mənfur niyyətini heç gizlətmirdi də. Zaman-zaman utanmadan qorozlu mövqeyini nümayiş etdirir, beynəlxalq miq-

yasda Ermənistanla bir platformada çıxış etdiyi açıqca ortaya qoyurdu.

"Münaqişənin hərbi yolla həlli yoxdur" tezisinin də əsas müəllifi Fransanın olduğunu nəzərə alsaq, bu "sülh göyərçini"nin məqsədini başa düşmək o qədər də çətin deyildi. Vaxt uzadıb status-kvonu saxlamaq, ermənilərin işğal etdikləri ərazidə mövqelərinin möhkəmlənməsinə şərait yaratmaq...

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dövlətlə ölkəmizin mövqeyini açıqlayarkən demişdir ki, münaqişənin sülh yolu ilə həlli mümkün olmasa, digər vasitələrlə həlli qaçılmaz olacaq. Azərbaycan öz torpaqlarının bir qismini da kiməso gəzəstə getməyəcək.

2020-ci ilin sentyabrında başlanan 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan torpaqlarını işğaldan azad etdikdən sonra Fransa əsl simasını göstərdi. "Vasitəçi"dən çox birmənalı olaraq Ermənistanın mövqeyindən çıxış edən

Fransa ölkəmizə qarşı əsas olmayan qarayaxma kampaniyasına başladı...

Əslində, müharibədə, siyasi masalarda uzanan Ermənistan yox, Fransa idi. Ermənistanın bu ölkənin "forpost"u olduğunu, Parisdən gələn sifarişləri kor-korana yerinə yetirdiyini bilməyən yoxdur.

Ermənistan 44 günlük müharibədə məğlub olub acınacaqlı duruma düşəndən sonra Fransa artıq uduzduğunu, Cənubi Qafqaz siyasətində söz sahibi ola bilməyəcəyinin fərqində oldu. Ermənistanın baş nazirindən beş elli yaşımastının da əsas səbəbi Nikolun söze baxan olmasından istifadə edib yenidən Cənubi Qafqaza girmək niyyətindən irəliləyir.

Al-nin müşahidə missiyası altında öz jandarm qüvvələrini Ermənistanə yerləşdirən Fransa burada möhkəmlənə bilməyini zənn edirdi. Ona görə də problem həllindən çox məhv yaratmaq ilə məşğul olurdu. Emmanuel Makron anlayırdı ki, Qarabağ probleminin olma-

ması Cənubi Qafqazda Fransanın mövcudluğu deməkdir. Elə Qarabağ probleminin bu qədər uzanmasının da bir səbəbi bu amildir.

Dövlətimiz sentyabrın 19-da başladığı, bir gündən də az çəkən lokal xarakterli antiterror tədbirləri ilə suverenliyimizi bütün ərazilərdə bərpa etdi, regionda 30 ildən çox davam edən münaqişəyə son qoydu. Münaqişənin bitməsi birmənalı olaraq Fransanın Cənubi Qafqaz arularını dəfn etdi.

Görünən budur ki, regionda sülhün, sabitliyin yaranması Fransanı ciddi narahat edir. Cənubi Qafqazda da Afrika siyasəti yürütməyə çalışan Fransa unudur ki, nə zaman o zamandır, nə də məkən o məkandır. Bura Qafqazdır. Bu torpağın yetiştirirdiyi qəhrəmanlar əzədlilik, müstəqillik uğrunda canlarını fəda edib şəhidlik zirvəsinə ucalmış şəfərlərdir.

Elsən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Ermənistan mina terroruna görə cəzasız qalmamalıdır

Azərbaycan Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərini İkinci Qarabağ müharibəsində Ermənistan işğalından azad etdikdən sonra da qəsbkarlar məkrli planlarından əl çəkmədilər. 2020-ci ildə Azərbaycan Ordusunun möhtəşəm Zəfərindən sonra torpaqlarımızı tərk etməmiş Ermənistan silahlı qüvvələrinin tör-töküntüləri mina terrorunu davam etdirdilər. Nəticədə işğaldan qurtulmuş yerlərdə mina partlayışları baş verdi. Azərbaycanın mülki şəxsləri, hərbiçiləri mina terroru nəticəsində şəhid oldular və ya sağlamlıqlarını itirdilər.

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra təcavüzkar ermənilərin mina terroru 314 nəfər Azərbaycan vətəndaşının həyatına son qoyub. Ümumilikdə isə Ermənistanın xalqımıza qarşı mina terroru nəticəsində 3 min 400 nəfərədək azərbaycanlı şəhid olub. Onların 357 nəfəri uşaq, 38 nəfəri qadındır.

İşğaldan azad edilən ərazilərdə təkcə 2021-ci ildə Ermənistan istehsal olunmuş 2 min 728 minə aşkarlanaraq zərərsizləşdirilib. Onların 1119-u Azərbaycan və Ermənistan arasında sərhəd ərazisində, Kəlbəcər və Laçın rayonlarında, 1609-u isə Qarabağ iqtisadi rayonunun ərazisində aşkar edilib. Ümumilikdə isə Birinci Qarabağ müharibəsindən indiyədək Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycan torpaqlarında təxminən 1,5 milyon mina basdırılıb. 147 988 hektar ərazi yüksək səviyyədə, 675 570 hektar ərazi isə orta və aşağı səviyyədə çirkləndirilib.

Üçtərəfli Bəyanatın imzalanmasından üç ilə yaxın vaxt keçir. Ancaq rəsmi İrəvan üzərində düşündükdə ədalətli həllə əsaslı təkliflər ermənilərin döyü xərçələrini təhvil verməkdən boyun qaçırması Ermənistan hakimiyyətinin cinayətkarlığının daha bir sübutudur.

Azərbaycan dövləti İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatdıqdan qısa müddət sonra Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərində geniş və sürətli tikinti-quruculuq, bərpa işlərinə başlayıb. Erməni vandallarının uzun illər davam etdirdikləri işğal müddətində xarabalığa çevrildikləri yaşayış yerlərimiz yenidən qurulur, Azərbaycan vətəndaşları abad edilmiş doğma yurdlarına geri dönrülər. Düşmənin namərdliyi, məkrli xisləti bu prosesə mane ola bilmir və ola bilməyəcək. Zəfərlər Azərbaycanındır. Bunu 19-20 sentyabrda Azərbaycan Ordusunun Qarabağ bölgəsində aparıldığı lokal xarakterli antiterror tədbirləri bir daha göstərdi. Azərbaycan Qarabağda suverenliyini tam bərpa etdi. Azərbaycan Ordusunun mühəndis-istehkam bölmələri tərəfindən Qarabağ bölgəsinin mina və partlamamış döyüş sursatlarından təmizlənməsi üzrə tədbirlər həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikası Minatəmizləmə Agentliyinin (ANAMA) icra olunan əməliyyatlar barədə aylıq məlumatında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə minatəmizləmə fəaliyyətinə cəlb olunmuş qurumlar tərəfindən sentyabrda 4 min 550,1 hektar ərazinin mina və partlamamış hərbi sursatlardan təmizləndiyi bildirilib.

Məlumat əsasən, ötən ay Tərtər, Kəlbəcər, Ağdam, Xocalı, Xocavənd, Laçın, Şuşa, Füzuli, Qubadlı, Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarından icra olunan əməliyyatlar nəticəsində ümumilikdə 242 piyada əleyhinə, 447 tank əleyhinə mina, 909 partlamamış hərbi sursat aşkar edilib.

Azərbaycan Minatəmizləmə Agentliyinin (ANAMA) İdarə Heyəti sədrinin müavini Samir Poladov oktyabrın 2-də jurnalistlərə açıqlamasında on minlərlə partlamamış mina və sursat aşkar olduğunu bildirib. Diqqətə çatdırılıb ki, bunların əksəriyyəti Ermənistan istehsalı olan plastik örtüklü minalardır, onlarda metal maddələr az olduğu üçün aşkarlanması daha çətindir.

Azərbaycan Minatəmizləmə Agentliyinin İdarə Heyəti sədrinin müavini sonuncu antiterror tədbirlərindən sonra azad edilən ərazilərdə də minatəmizləmə əməliyyatlarına başlanıldığını nəzərə çatdırıb. Qeyd olunub ki, əməliyyatlar ilk olaraq kritik yerlərdə həyata keçirilir.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin minalardan təmizlənməsi İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan sonra Azərbaycanın qarşısına qoyduğu əsas vəzifələrdən biridir. Minaların aşkarlanması, zərərsizləşdirilməsi çox böyük diqqət, səy tələb edir. Çətinliklərinə, mürəkkəbliyinə baxmayaraq, işlər ciddi-cəhlə və sürətlə aparılır. Köksü düşmənin basdırıldığı ölümsəz minalardan təmizləndikcə, Vətən torpaqları da rahat nəfəs alır.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

◆ Azadlığın təntənə günü

Vətən müharibəsinin 8-ci gündə azadlığın qovuşdu Cəbrayıl. Ali Baş Komandan İlham Əliyevdən növbəti müjdəni aldıq: "Bu gün Azərbaycan Ordusu Cəbrayıl şəhərini və rayonun bir neçə kəndini işğaldan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!"

O gündən üç il ötür. Bu müddətdə Cəbrayıl şəhəri yenidən qurulur, bərpa olunur. Azadlığın qovuşan şəhərdə sürətli quruculuq işləri gedir.

Cəbrayıl 27 illik işğaldan sonra düşməndən azad edilən ilk şəhər idi. Vətən savaşının ilk günündən Cəbrayıl rayonunun kəndləri düşməndən azad olunmağa başladı. İlk gün rayonun Böyük Mərcanlı və Nüzgar, oktyabrın 3-də isə Mehdi, Çaxırlı, Aşağı Maralyan, Şəyboy və Quycaq kəndləri, 4 oktyabr tarixdə isə Cəbrayıl şəhəri ilə yanaşı, rayonun daha 9 kəndi - Karxulu, Şükürbəyli, Çərəkən, Daşkəsən, Horovlu, Mahmudlu, Cəfərabad, Yuxarı Maralyan və Decal qüdrətli ordumuz tərəfindən işğaldan azad edildi.

Oktyabrın 4-də Cəbrayıl şəhərində də Azərbaycan bayrağı dalğalandı. Həmin gündən etibarən, demək olar ki, hər gün Cəbrayılın kəndlərinin bir-bir işğaldan azad edildiyi xəbərlərini aldıq. Ümumilikdə, bu əməliyyatlar zamanı Cəbrayıl şəhəri və rayonun 90 kəndi işğaldan azad edildi. Eyni zamanda Cəbrayılın erməni silahlı birləşmələrindən təmizlənməsi ilə Azərbaycan-İran sərhədində dövlət nəzarəti qismən bərpa olundu.

Tarixə nəzər: 1930-cu ildə təşkil edilən Cəbrayıl rayonu 4 yanvar 1963-cü ildə ləğv edilərək Füzuli rayonuna birləşdirilib. 17 iyun 1964-cü ildə yenidən yaradılıb. Rayon 1993-cü il avqustun 23-də Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmişdi. İşğal zamanı Cəbrayıl rayonu 1 şəhər, 4 qəsəbə və 92 kənddən ibarət idi.

1994-cü il yanvarın 5-də Horadiz əməliyyatı zamanı Cocuq Mərcanlı kəndi işğaldan azad edilsə də, kənddə yaşayış mümkün olmayıb. 2016-cı il Aprel döyüşlərində Azərbaycan Ordusunun əks-hücumu nəticəsində Lələtəpə yüksəkliyi işğaldan azad ediləndən sonra Cocuq Mərcanlı kəndi ordumuzun nəzarətində qəlib.

Aprel döyüşləri işğal dövründən bu yana ilk genişmiqyaslı döyüş əməliyyatları idi. Dörd gün davam edən savaşda Azərbaycan Ordusu Tartar rayonunun Talış kəndi ətrafındakı yüksəkliklər, Cəbrayıl rayonunun Lələtəpə yüksəkliyi və Cocuq Mərcanlı, Goranboy rayonunun Güllüstan və Tartar rayonunun Suqovuşan kəndləri istiqamətində bəzi mövqeləri düşməndən azad etmişdi. Strateji əhəmiyyətli yüksəkliklərin nəzarətə keçməsi böyük əhəmiyyət kəsb edirdi.

Ali Baş Komandanın işğaldan azad olmuş əraziyə ilk səfəri

Azərbaycanın Vətən müharibəsində tarixi qələbəsindən, Ermənistanın məğlub durumunda 10 noyabr Bəyanatını imzalamaından 6 gün sonra Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın işğaldan azad edilən ərazilərə ilk səfəri oldu. Prezident Cəbrayıl şəhərində və Xudafərin körpüsündə üçrəngli Azərbaycan bayrağını qaldırdı.

İşğaldan azad olunan ilk ərazilərə - Füzuli və Cəbrayıl səfər edən ölkə rəhbəri Şuşa şəhərinə yol çəkilişi ilə bağlı göstəriş verdi. Bununla da "Zəfər yolu"nun başlanğıcı qoyuldu.

Torpaqlarımız işğaldan azad olunduqdan sonra minatimizləmə əməliyyatları həyata keçirildikcə Prezidentin tapşırığı ilə həmin ərazilərdə yenidənqurma və bərpa işlərinə başlandı. Dövlət başçısının nəzarəti altında həyata keçirilən işlər bu gün də sürətlə davam edir. İlham Əliyev mütəmadi olaraq işğaldan azad olmuş ərazilərə səfərlər edərək görülən işlərlə yerində tanış olur, təmələqoyma mərasimlərində iştirak edir.

Cəbrayıl şəhərinin inkişafı

Digər ərazilərimiz kimi, Cəbrayıl da 27 il ərzində ermənilər tərəfindən vəhşicəsinə dağıdılmışdı. İşğal nəticəsində Cəbrayıl rayonuna 13,928 milyard dollar məbləğində ziyan dəymişdir. 52000 nəfər əhalisi olmuş rayonun bütün yaşayış məntəqələri və oradakı təhsil, mədəniyyət ocaqları, tibb müəssisələri dağıdılmışdı.

İşğaldan azad olunmasının ilk ilində Prezident Cəbrayıl səfər edərək orada bir sıra təmələqoyma tədbirlərində iştirak etdi. Səfər zamanı Cəbrayıl "KAMaz" ASC ilə "Gəncə Avtomobil Zavodu" İstehsalat Birliyinin birgə servis mərkəzinin, Şərq Zəngəzur iqtisadi rayonunda yaradılacaq "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" Sənaye Parkının, Cəbrayıl rayon Mərkəzi Xəstəxanasının, məktəb binasının və Cəbrayıl şəhərində ilk çoxmənzilli yaşayış məhəlləsinin əsası qoyuldu. Prezident həmçinin "Cəbrayıl" yarımstansiyasının, Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi hissə kompleksinin açılışında iştirak etdi. Daha sonra Cəbrayıl ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşən dövlət başçısı çıxışında qeyd etdi ki, oktyabrın 4-ü bizim tariximizdə əbədi qalacaq: "Çünki ilk dəfə olaraq müharibənin birinci həftəsində şəhər, rayon mərkəzi azad edilmişdi. Bunun çox böyük rəmzi mənası var idi. Bu, bizim ordumuza əlavə güc verdi, inam verdi. Bu qələbədən sonra bizim şanlı ordumuz öz tarixi missiyasını digər yerlərdə də icra etmişdir. Cəbrayılılar yaxşı bilirlər ki, müharibənin ilk günündə Cəbrayılın iki kəndi işğalçılardan azad edilmişdir - Böyük Mərcanlı və Nüzgar kəndləri, Füzuli rayonunun 4 kəndi bizim birinci uğurumuz idi".

Ötən il Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə Cəbrayıl səfər edən Prezident İlham Əliyev Horadiz-Ağbənd dəmir yolu xəttinin Cəbrayıl rayonundan keçən hissəsində yerləşən Qumluq stansiyasının, "Azərbaycan-Türkiyə Beynəlxalq Meşə Təlim Mərkəzi", "Ağlıl Tinqçilik" və "Dostluq Meşəsi" Kompleksinin təmələqoyma mərasimlərində iştirak etdilər.

Cəbrayıl rayonunda yenidənqurma və bərpa işləri indi də davam edir. Sentyabrın 28-də Cəbrayıl növbəti dəfə səfər edən Prezident İlham Əliyev təmələqoyma və açılış mərasimlərində iştirak etdi. Dövlət başçısı Cəbrayıl şəhərində inzibati binanın təməlini qoydu. Qeyd olundu ki, inzibati bina işgüzar zona kimi müəyyən olunmuş bir hektar ərazidə tikiləcək. Layihəyə əsasən, ərazidə dörd bina inşa ediləcək. Hər bina müasir üslubda layihələndirilib. İlk mərhələdə 4-5 mərtəbədən ibarət ikikörpü bina kompleksinin tikintisi planlaşdırılır və binalar körpü vasitəsilə əlaqələndiriləcək. Digər 3-4 mərtəbəli binaların tikintisi isə ikinci mərhələ üçün nəzərdə tutulur.

İlham Əliyev həmçinin Cəbrayıl Yaşayış Kompleksində aparılan tikinti işləri ilə də tanış oldu, şəhərdə "Azərişiq" ASC-nin Cəbrayıl Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin açılışına qatıldı. Mərkəz Cəbrayıl şəhərinin elektrik enerjisinə tələbatının bir hissəsini təmin etməklə yanaşı, tikintisi nəzərdə tutulan digər güc mərkəzlərinin rə-

qəmsal platforma üzərindən idarəetməsinə həyata keçirməyə imkan verəcək.

Qeyd edək ki, Cəbrayıl rayonunda 240 meqavat gücə malik günəş elektrik enerjisi stansiyasının inşası da nəzərdə tutulub. Yaxın vaxtlarda stansiyanın tikintisinə başlanılacaq. Rayona gediş-gəlişin rahatlığının təmin olunması üçün 4-6 zolaqlı yol da çəkilir. Bütün kəndlərin tədricən bərpa edilməsi proqramı da təsdiq edilib.

Cəbrayıl Şəhəri Günü

Bu gün həm də Cəbrayıl Şəhəri Günüdür. Prezident İlham Əliyevin iyul ayında imzaladığı sərəncama əsasən, işğaldan azad edilmiş ərazilər üzrə şəhər günləri təsis edilib. Zəfər apararı, Azərbaycan tarixinin qızıl həflərlə yazıldığı günlərdən biridir bu gün.

İşğaldan azad olunmuş hər bir şəhər və kəndimizdə görülən yenidənqurma və bərpa işləri Böyük qayıdışın sürətlənməsinə rovac verir. Yenidən qurulan, abadlaşdırılan kəndlərin, şəhərlərin özəli sakinləri mərhələli şəkildə dödə-baba yurdlarına qayıdılar. Onlar artıq hər il öz şəhər günlərini el-obalarında təntənəli şəkildə qürur və fərh hissi ilə qeyd edəcəklər.

Cəbrayıl igidləri

Torpaqlarımızın erməni işğalından azad olunması istiqamətində ilk döyüşlə-

rin getdiyi, düşmənin qurduğu istehkam və mövqelərin güclü olduğu ərazilərdən biri də Cəbrayıl idi. Bu qədim yurdumuz neçə-neçə igid oğlunuzu canı, qanı bahasına düşmənin əsarətindən qurtulub.

Zəfərdən sonra Vətən müharibəsi ilə əlaqədar təsis edilən orden və medallar sırasına "Cəbrayılın azad olunmasına görə" medalı da xüsusi yer tutur. Medal 2020-ci il noyabrın 26-da təsis edilib. Rayonun azadlığı uğrunda igidlik göstərmiş qəhrəmanlarımız dövlət başçısı tərəfindən bu medalla mükafatlandırılıb. Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirmiş Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin 22797 hərbi qulluqçusu "Cəbrayılın azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edilib.

Cəbrayılın azad edilməsi gələcək qələbəmiz üçün yeni imkanlar yaratdı

Milli Məclisin deputatı Arzu Nağıyev deyir ki, 1993-cü il avqustun 23-də ermənilər tərəfindən işğal olunmuş Cəbrayılın mühüm strateji əhəmiyyətli məntəqə olduğuna ermənilər də başa düşürdü.

İranla həmsərhəd olan kəndlər, Xudafərin körpüsü istiqamətində və buradan Qarabağın içərisinə doğru bir sıra yolların keçməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edirdi.

Məhz buna görə də nöyin bahasına olursalardı, ermənilər əllərində saxlamağa çalışırdı. Aprel döyüşlərində - 2016-cı ildə Azərbaycan Ordusu əks-hücumla Lələtəpə yüksəkliyini azad etdi. İkinci Qarabağ müharibəsi başlayanda Ermənistan silahlı qüvvələri cəbhəboyu zonada bizim rayonlara qarşı təcavüzünü genişləndirəndə Cəbrayıl rayonunun həm Cocuq Mərcanlı, həm də ona yaxın olan Füzuli rayonunun bir sıra kəndlərini də atəşə tutmağa başladılar. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi qərar qəbul edərək məhz bu istiqamətdə əks-hücum əməliyyatlarına başladı.

A.Nağıyev sözlərinə görə, Azərbaycan Ordusu əks-hücum əməliyyatları zamanı o istiqamətdə yerləşən motoatıcı divizionun artilleriya rəisini məhv edərək bir sıra kəndləri işğaldan azad etdi: "Oktyabrın 5-də, yəni ilk həftədə bir sıra kəndlər işğaldan azad olundu. Daha sonra da kəndlərin işğaldan azad olunması davam edirdi. Ermənilər çalışırdılar ki, İranla həmsərhəd kəndləri öldən verməsinlər. Buna görə orada hava hücumları həyata keçirildilər və Azərbaycan tərəfindən onların təyyarələri vuruldu. Ermənistan silahlı qüvvələri Cəbrayıl şəhərinin ətraf ərazilərini vurmağa başladılar və bunun da qarşısı alındı".

Burada əsas məqam ondan ibarət idi ki, 27 ildən sonra düşmənin işğalından azad olunan Cəbrayıl vasitəsilə Xudafərin körpüsünə yolumuz açıldı. Eyni zamanda İranla həmsərhəd olan kəndlər, demək olar ki, on strateji əhəmiyyətli ərazilər işğaldan azad olundu. Həmin əraziləri ermənilər vaxtilə narkotrafikə çevirmişdilər, burada qaçaqmalçılıqla məşğul olurdular, yəni bütün bunların qarşısı alındı.

A.Nağıyev qeyd etdi ki, Cəbrayılın sonra strateji əhəmiyyətli Hadrut qəsəbəsi və Xocavənd rayonunun cənub kəndləri istiqamətində əməliyyatların keçirilməsi üçün geniş imkanlar yarandı. "Yəni bir sözlə, bu, çox strateji əhəmiyyətli bir istiqamət idi. Prezident İlham Əliyev Cəbrayıl şəhərində və Xudafərin körpüsündə Azərbaycan bayrağını qaldırdıqdan sonra - noyabrın 26-da "Cəbrayılın azad olunmasına görə" medalı dərhal təsis edildi və döyüşlərdə iştirak etmiş 23 minə yaxın hərbiçimiz bu medalla təltif olundu. Beləliklə, strateji əhəmiyyətli, eyni zamanda əməliyyatların davam etməsi üçün mühüm məntəqə hesab olunan Cəbrayılın Azərbaycan Ordusu tərəfindən azad edilməsi gələcək qələbəmiz üçün yeni imkanlar yaratdı", - deyərək deputat əlavə etdi.

Şuşaya gedən qapıların açılması

Hərbi ekspert, ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramaladov da bildirdi ki, Vətən müharibəsində Cəbrayılın azad edilməsinin çox böyük əhəmiyyəti olub: "Cəbrayılın azadlığının mənavi-psixoloji dəyərini və əhəmiyyətini qeyd etməmək olmaz. Bizim şəxsi heyətə inam həmişə var idi. Cəbrayılın işğaldan azad olunması isə ruh yüksəkliyinə səbəb oldu. Strateji tərəfdən Cəbrayıl həmişə əhəmiyyətli rayon olub, ərazisindən əhəmiyyətli yol şəbəkəsi keçib".

Bu yol şəbəkəsinin ordumuzun nəzarətinə keçməsi ilə Xocavənd rayonunun Hadrut qəsəbəsinin düşməndən təmizlənməsi prosesinə başlandı. Ekspertin fikrincə, qələbəyə gedən yolda Hadrut qəsəbəsinin də azadlığı çox mühüm əhəmiyyət kəsb edirdi. Elə buna görə idi ki, qəsəbə işğaldan azad olunduqdan sonra Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan həmin xəbəri məxfi saxlayaraq cəmiyyətə məlumat verməmişdi. Səbəbi də o idi ki, erməni generalı ona Hadrutu azad edəcəklərini demişdi. Bunun üçün böyük qüvvə ilə yenidən Cəbrayıl istiqamətində əks-hücum əməliyyatı keçirməyə cəhd etdilər. Ancaq bütün cəhdləri boş çıxdı: "Onu da

deyir ki, Cəbrayılın Cocuq Mərcanlı kəndi hələ Birinci Qarabağ savaşında Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi və mənim də hərbi hissə komandiri kimi iştirak etdiyim Horadiz əməliyyatı zamanı azad olunan ilk kənd idi. Aprel hadisələrindən sonra cənab Prezidentin, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Müzəffər Ali Baş Komandanının söyi nəticəsində bu kəndə kiçik qayıdış artıq dillər əzbərinə çevrildi. Kəndə həyat qayıtdı. Prezidentin də dediyi kimi, kiçik qayıdışın davamı olaraq məhz bu istiqamət bizim üçün uğurlu oldu. Cəbrayıl bəzə Zəngilana yol açdı və təbii ki, məhz Böyük qayıdış üçün böyük imkanlar haqqında təsəvvürlər yaratdı".

Ekspert qeyd etdi ki, Hadrut Şuşaya gedən qapılar adlandırılır və bu qapıların açılması məhz Cəbrayılın işğaldan azad edilməsindən keçirdi.

Onu da deyək ki, Cəbrayıl ərazi baxımından ağır texnikanın və digər texniki vasitələrin istifadəsi baxımından bizim üçün uğurlu istiqamət sayılır. Düşmənin düşüncələri ki, Azərbaycan Ordusu məhz cənub istiqamətdə irəliləyəcək. Ona görə ki, onun müəyyən riski var idi. Ermənilər Birinci Qarabağ savaşında kimi arxadan yolu bağlayıb, daha doğrusu, kəsib və orada döyüşün qruplaşmasını mühasirəyə alacaqlarını düşündürdülər.

Bu təhlükənin hər zaman olduğunu xatırladan ekspert qeyd etdi ki, ancaq Müzəffər Ali Baş Komandanın qəbul etdiyi qərarlar nəticəsində məhz bu təhlükə nəzərə alınaraq bütün lazımi tədbirlər görüldü, o istiqamətdə sürətlə irəliləyərək Cəbrayıl şəhəri işğaldan azad edildi: "Sonra digər istiqamətlərdə - istər Şuşa, istər Zəngilan, istər də Füzuli şəhərlərində azad edilməsi üçün məhz Cəbrayılın azad olunmasının xüsusi rolu və ərazi baxımından strateji əhəmiyyəti var idi. Cəbrayılın azad edilməsi ilə düşmənin fiziki cəhətdən zərbə aldı, eyni zamanda Azərbaycan Ordusunun nöyə malik olduğunu, daha doğrusu, yumruğunun gücünü ilk dəfə hiss etdi".

Zəfərin izi

Cəbrayıl da tarixin izini itirmək üçün bütün abidələr, müəssisələr, obyektlər vəhşicəsinə dağıdılıb. Bu şəhərimizdə də daşı da üstündə qoymayıb erməni barbarları. İşğal dövründə qədr rayon ərazisi tarix, mədəniyyət və memarlıq, mağara, qəbirüstü abidələrlə zəngin olub.

Cəbrayıl şəhərində Ağoğlan nekropolu, Sirik kəndində Qala bürcü, Xələfli qəsəbəsində Qız qalası, Dağ Tumas kəndində Divlər sarayı, Tatar kəndində Siklop tikililəri, Şıxlar kəndində şəhərcik qalıqları və qışlaq yerləri, Ağoğlandakı Orxan yazılı abidəsi, Qumluq kəndində 11 və 15 aşırımlı Xudafərin körpüləri, Cəbrayıl şəhərindəki Sultan Məcid hamamı, Xudayrılı kəndindəki dairəvi və səkkizguşəli türbələr, Şıxlar kəndində dairəvi türbə, XVI və XIX əsrlərə aid məscidlər işğal illərində məhv edilib.

Bununla ermənilər azərbaycanlıların izlərini həmin torpaqlardan silməyə çalışıblar. Amma haqq, ədalət bir gün mütləq yerini tapır. İzlərini itirmək istədikləri Zəfər izi sulara öz torpaqlarına goldur. Bu iz isə illər, əsrlər keçəcək, silinməyəcək. Çünki bu izdə Xudayrılı, Anarlı, Ramiqlorin, Vüqarların, Zaurların qanı var. Bu dövlət, bu xalq var olduqca onlar da daim qələbədə yaşayacaq. Hər birinin şəərəli ömrü, gücü, qüdrəti ilə bağlı qəhrəmanlıq dastanları ağızdan-ağıza dolşaraq tarixdə qalacaq. Tarix isə unudulmur. Həç kim Zəfər tariximizi yaddaşlardan silə bilməyəcək.

Əsmər QARDAŞANOVA,
"Azərbaycan"

3 il öncə Gəncəni raket atəsinə tutmaları bu gün xislətlərinin qurbanı olan ermənilərin iç üzünü idi

Şəhər əhalisi həmin dəhşətli günləri hələ də gözüyaşlı xatırlayır

2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə gəncəlilər də böyük sarsıntılar keçirdilər. Ermənilərin 5 dəfə qədim Nizami yurduna raket atması şəhərdə böyük dağıntılar törətməklə yanaşı, çoxsaylı insan tələfatına da səbəb oldu.

İlk hücum oktyabrın 4-də baş verdi və bir mülki şəxsin həlak olması, 30-dan çox mülki şəxsin yaralanması ilə nəticələndi. İkinci raket bir gün sonra - oktyabrın 5-də atıldı. Bu hücum nəticəsində 3 mülki şəxs yaralandı. Üçüncü raket hücumu oktyabrın 8-də törədildi. Bu dəfə xoşbəxtlikdən həlak olan və yaralanan olmadı. Əvvəzində oktyabrın 11-də atılan 4-cü raket 10 mülki şəxsin həyatına son qoydu, 40-dan çox gəncəlini yaraladı. Yalnız mülki şəxsləri hədəf alan beşinci raket hücumu isə oktyabrın 17-də gecə saat 1 radələrində törədildi. Hücum nəticəsində 16 mülki şəxs həlak oldu, 55 nəfər yaralandı. Şəhərin infrastrukturuna, yaşayış binaları və digər tikililərə, avtomobillərə xeyli ziyan dəydi.

Bos işğalçı Ermənistan ordusunun cəbhə xəttindən aralı dinc şəhəri raket atəslərinə tutmasında məqsədi nə idi? Təbii ki, Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə məğlubiyyətlərini ört-basdır etməklə daxili təkpi ni zəiflətmək. Amma bu zaman unudu ki, dinc yaşayış məntəqələrinə, şəhər və rayonlara raket qurğularından atəş açmaqla o özünün nə qədər qəddar olduğunu göstərirdi. Göstərirdi ki, Ermənistan beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini, 1949-cu il tarixli Cenevrə Konvensiyasının müddəalarını, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qərar və qətnamələrini kobud şəkildə pozur, dinc əhalini hədəfə almaqla yaşlılara və azyaşlı uşaqlara qarşı soyqırım törədir. Humanitar atəşlərin imzalandığı vaxtdan cəmi 14 saat sonra Azər-

baycanın ikinci böyük şəhəri Gəncəyə uzaqgörən ballistik raketlərin atılması nə müharibə qanunlarına, nə də insanlığa sığır.

Söz yox ki, Ermənistanın bu cinayətkar əməlləri cəbhədəki uğursuzluqları ört-basdır edə bilməzdi. Çünki Azərbaycan Ordusunun cəbhədə ard-arda qələbə qazanmasına bütün dünya şahidlik edirdi. Üstəlik, azğınlaşmış düşmənin bu vandalizmi gəncəliləri, bütün Azərbaycan xalqı kimi, cəbhədəki əsgər və zabıtlarımızı da hiddətləndirmişdi. Hər raket atəşindən sonra ordumuz düşməne qarşı daha qətiyyətlə, daha nifrətlə döyüşürdü. Gəncəlilərin isə bütün dünyanın terror adlandırdığı raket atəşlərindən sonra qələbəyə inamları daha da artırdı. Çünki baş verənlər onların əzmini qıra bilməmişdi. "Biz dözürlük, tək Qarabağımızı işğaldan azad olunsun" - bu, həmin günlər bütün şəhər əhalisinin ucadan səsləndirdiyi ən məşhur şüar idi. O günlər raketlərin dağıtdığı ərazilər qərənfillərdən görünməz olmuşdu. Gəncəlilər dağıntıların üzərində "Burada uşağ var", "Erməni terroruna son!", "Erməni işğalına son!" çağırışları yazılmış tablolar qoymaqla dünya ictimaiyyətinin diqqətini erməni terroruna yönəldirdilər.

Həmin dövr Gəncəyə gələn onlarca xarici jurnalist bu dəhşəti görərkən, onu əsl vandalizm adlandırdı. Onlar Gəncənin Ermənistan tərəfindən heç bir ölçüyə gəlməyən raket hücumları ilə bombardman edilməsi nəticəsində həyatlarını itirən və yaralanan insanların harayını, nifrətini dünya ictimaiyyətinə çatdırırdılar. Rusiyalı hərbi fotomüxbir Mixail Voskresenskiy yazırdı: "Sentyabr ayının sonunda bu münaqişənin qaynar mərhələyə qədəm qoyduğunu eşidən kimi oraya gedib hadisələri yerindəcə izləmək qərarına gəldim. Ayın 29-da Bakıya gəldim. Azərbaycan tərəfi bizi yaxşı qarşıladı, həm paytaxtda, həm də bölgələrdə işləməyimiz üçün hər cür şərait yaratdı. Birbaşa döyüş şəraitində çəkilmiş aparmaq imkanları məhdudd olsa da, dinc şəhərlərə Ermənistan ordusunun hücumlarının fəsadlarını çəkməkdən qorunmaq üçün bizə dəyişməli olduq. Amma Gəncəyə raket hücumundan sonrakı mənzərə mündə daha ağır təəssürat yaratdı. Oraya hadisədən iki saat sonra - gecə gəlib çatdıq. Dağıntılar altında ölənlərin axtarışı aparılırdı. Xilasedici və əsgərlərin dağıntıların altından çıxardıqları bir neçə meyiti çəkmə bildim. İnsanların yaxınlarını dağıntılar altında necə axtardıklarını, ölüsünü tapanda da bu itkini qəbul etmə istəmədiklərini görmək olduqca ağır idi. Onlar həmin dağıntıları ölləri ilə yığıdırmağa çalışırdılar".

Ümumiyyətlə, Gəncəyə səfər edən elə bir xarici jurnalist, elə bir əcnəbi siyasətçi yox idi ki, dağıntıları görüb dəhşətə gəlməsin. O zaman İsrailin Azərbaycanca sörfri Core Dik, Varşava Böyük Kahinlər Seminariyasının rektoru Voyçex Barkoviç, İtaliya Senatının üzvü, İtaliya-Azərbaycan Dostluq Assosiasiyası rəhbərinin müavini Maria Rizotti, ukraynalı jurnalist Taras Berezovets və başqaları ermənilərin törətdikləri vəhşilikləri vandalizm adlandırmış və dünya birliyi ölkələrini bu faciəyə real qiymət verməyə çağırırdılar. Ermənistanın törətdiyi bu terror aktları onun əməllərini ifşa etməklə yanaşı, Azərbaycanın siyasəti mövqeyini daha da möhkəmləndirdi. Prezident İlham Əliyevin apardığı siyasət nəticəsində beynəlxalq qurumlar Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdıqlarını bir daha bəyan etdilər. Münaqişənin tənzimlənməsinin mümkünlüyü ancaq Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində olacağı qeyd edildi. Nəhayət, Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin cəsarəti, "dəmir yumruğu" ilə 200 illik erməni təcavüzünə son qoyuldu. 44 günlük Vətən müharibəsində şanlı əsgər və zabıtlarımızın inamlı qələbəsi Böyük Zəfər kimi tarixə qızıl hərflərlə yazıldı. Bu zəfərin əks-sədası bütün dünyaya səs saldı. Rəşadətli Azərbaycan Ordusu qısa vaxt ərzində müasir hərbi tarixinə əsl qəhrəmanlıq dastanı yazdı. Ermənilər tərəfindən 30 il işğala məruz qalan Azərbaycan torpaqları azad edildi. Bu isə həm də o demək idi ki, 3 il öncə erməni terrorunun qurbanı olmuş gəncəlilərin qanı yerdə qalmadı.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

ZƏFƏR gündəliyi

4 oktyabr

2020-ci il

Oktyabrın 4-də Ermənistan ərazisindən Füzuli rayonunun ərazisi raket atəsinə, işğal altında olan ərazilərimizdən isə Ağdam və Tərtər rayonlarının kəndləri artilleriyaya atəsinə tutulur.

Xankəndi şəhərindən şimalda Ballicada yerləşən hərbi hissədən Azərbaycan Ordusunun bölmələrinin mövqeləri və yaşayış məntəqələrimiz son iki gün ərzində intensiv atəşə tutulur. Beynəlxalq təşkilatların nümayəndəlikləri vasitəsilə düşməne bir neçə dəfə xəbərdarlıq edilməsinə baxmayaraq, bu hələ də davam edir.

Düşmən Gəncə şəhərini Ermənistan ərazisindən atəşə məruz qoyur. Erməni tərəfinin Gəncə şəhərindəki hərbi obyektlərin vurulması ilə bağlı yaydığı xəbər təxribat xarakteri daşıyır və yalandır.

Düşmən tərəfindən açılan atəş nəticəsində Gəncədə dinc sakinlərə, mülki infrastrukturaya və qədim tarixi tikililərə ziyan dəyir.

Düşmənin zirehli texnikaları, atəş-dəstək və təminat vasitələri məhv edilir. Azərbaycan Ordusunun rəhbərliyi döyüş tapşırıqlarının uğurlu icrasını planlaşdırır və təşkil edir. Dəfələrlə edilən xəbərdarlığa məhəl qoymayan düşməne qarşı Azərbaycan Ordusu tərəfindən cəza tədbirləri görülür.

Müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov açıqlama verərək deyir ki, Ermənistan ərazisindən Azərbaycan ərazisinə atəş açılması açıq təxribat xarakteri daşıyır və döyüş bölgəsini genişləndirir.

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovun 2010-cu il iyunun 18-də təkbəşinə döyüşərək xeyli sayda düşmən qüvvəsini məhv etdiyi posta Azərbaycan bayrağı sancılır.

Artıq həmin postda Azərbaycan bayrağı dalğalanır!

Cəbrayıl istiqamətində düşmənin xeyli sayda silah-sursatı, döyüş və avtomobil texnikası qənimət götürülür.

Ali Baş Komandan İlham Əliyev rəsmi tviter səhifəsində paylaşım edərək xalq nüvbəti müjdəni verir: "Bu gün Azərbaycan Ordusu Cəbrayıl şəhərini və rayonunu bir neçə gündür işğaldan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!"

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva rəsmi internet sahifəsində ordumuzun cəbhədə qazandığı qələbələrə bağlı paylaşım edir:

R.BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

"Bütün Azərbaycan xalqını və bizim qələbələrimize sevinən hər kəsi səmimi-qəlbədən təbrik edirəm. Vətən yolunda canından keçmiş qəhrəman şəhidlərimizə Allah rəhmət eləsin! Uca Tanrı ordumuzu, xalqımızı, Vətənimizi və Prezidentimizi qorusun! Qarabağ Azərbaycandır!"

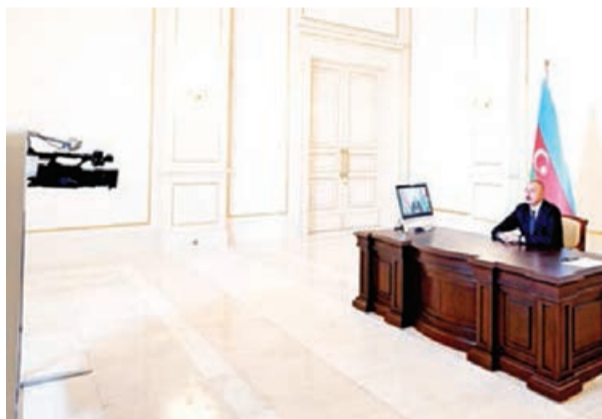
Ali Baş Komandan birlik komandirləri - general-mayor Mayis Bərxudarovu, general-mayor Hikmət Mirzəyevini və onların rəhbərlik etdikləri şəxsi heyəti Cəbrayıl şəhərini və rayonunu 9 gündür işğaldan azad olunması münasibətilə təbrik edir. Onlara tapşırıq verir ki, Ali Baş Komandanın təbriklərini korpusların bütün şəxsi heyətinə çatdırınsınlar.

Mayis Bərxudarov və Hikmət Mirzəyev Ali Baş Komandanın öz təşəkkürlərini bildirərək, Prezidenti amin edirlər ki, qarşısı qoyulmuş bütün vəzifələri bundan sonra da şəfəflə yerinə yetirəcəklər.

Axşam saatlarında Prezident xalq mürciəti edir. Prezident Cəbrayıl şəhərini və rayonunu doqquz gündür işğaldan azad edilməsi münasibətilə xalqı təbrik edir.

Ali Baş Komandan deyir ki, bir həftədir döyüş meydanında əsgər və zabitlərimiz qəhrəmanlıq göstərir, düşməne sarsıdıcı zərbələr endirir, düşməni yerinə oturdur, torpaqlarımızdan qovur, canı-qanı bahasına. Bu şəfəfli missiya tarixdə öz yerini tapacaq: "Biz bu gün xalqımızın və dövlətimizin yeni tarixini yazırıq, şanlı tarixini yazırıq. Biz bu gün tarixi ədaləti bərpa edirik. Çünki Qarabağ torpağı bizim əzəli tarixi torpağımızdır".

Prezident deyir ki, Azərbaycan tarixində bir çox şəfəfli anlar olub, amma onların sırasında bugünkü hadisələr xüsusi yerdədir. Azərbaycan ədaləti bərpa edir: "Biz Azərbaycan xalqının ümidlərini doğrulduruq və bundan sonra da doğruldacağıq. Biz həqiqətə, biz zəfər çalacağıq! Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır!"

Prezident İlham Əliyev "Əl-Ərəbiyyə" televiziya kanalına müsahibə verərək bir daha bəyan edir ki, Azərbaycanı heç kim haqq yolundan döndərə bilməz.

"Hadisələrin nəzarətdən çıxdığını düşünmürəm, vəziyyət Azərbaycan Ordusunun nəzarəti altındadır. Biz hazırda hücum əməliyyatını həyata keçiririk, bizim məqsədimiz ərazilərimizi azad etməkdir" deyəndə dövlət başçısı vurğulayır ki, əgər Ermənistan atəşə töyürsə, Azərbaycandan üz istəyib, torpaqlarımızdan çıxmaqla bağlı vaxt cədvəli təqdim etsin. Belə olarsa, Azərbaycan Ordusunun uğurlu əməliyyatları dayandırılacaq və danışıqlar aparılacaq.

"Bizim müqəddəs Şuşa torpağında öz bandası ilə rəqs etməklə və "Qarabağ Ermənistanıdır" deməklə azərbaycanlıların hissələrini təhqir etmiş Ermənistanın baş naziri üzr istəməli və deməlidir ki, "Qarabağ Ermənistan deyil". Mənim sözümdür".

Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Mingəçevir şəhərinin ərazisinə raket zərbələri, Tərtər şəhərinin ərazisinə isə artilleriya zərbələri endirilir.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

KOBİA-nın Müşahidə Şurasının iclası keçirilib

KOBİA-nın Müşahidə Şurasının növbəti iclasında agentliyin 2022-ci il və 2023-cü ilin birinci yarımilliyi üzrə hesabatı təqdim edilib, 2024-cü il üzrə planlar və digər cari məsələlər müzakirə olunub.

Müşahidə Şurasının sədri, iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda KOBİA-nın 2022-ci il və 2023-cü ilin birinci yarımilliyində fəaliyyəti üzrə görülmüş işlərə dair məlumat verilib, 2024-cü il üçün qarşıya qoyulmuş prioritet inkişaf istiqamətləri, KOB-ların inkişafına və dəstəklənməsinə yönəlməli tədbirlər və gündəlikdə duran digər məsələlər müzakirə edilib.

KOBİA-nın İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov müvafiq dövr ərzində agentliyin fəaliyyətinə dair təqdimatla çıxış edərək, KOB-ların inkişafı, bilik və bacarıqlarının artırılması, maliyyə resurslarına və satış bazarlarına çıxışının genişləndirilməsi, KOB maraqlarının müdafiəsi istiqamətində görülmüş işlər barədə məlumat verib. Qeyd edilib ki, hesabat dövründə 22 KOB inkişaf mərkəzi tərəfindən 12 minə yaxın KOB subyektinin və biznesə başlamaq istəyən şəxsin faydalandığı 1000-dən çox təlim keçirilib, 2200-dən çox KOB-a məsləhət xidməti göstərilib, 500-dən çox biznes-plan hazırlanıb. Mikro və kiçik sahibkarlar üçün innovativ fəaliyyət üzrə vergi güzəştlərini nəzərdə tutan 51 "Startap" şəhadətnaməsinin verilməsi ilə bu sənədi alan KOB-ların sayı 105-ə çatıb. 40 KOB-un təhsil, elm, tədqiqat və dəstək istiqamətləri üzrə layihələrinə 747 min manat qrant ayrılıb. Sahibkarların müraciəti və KOBİA-nın təşəbbüsü ilə 18 daxili bazar araşdırması aparılıb. 23 sığortə 1133 KOB subyektinin iştirakına dəstək göstərilib. Hesabat dövründə ticarət şəbəkələrinə çıxış dəstək mexanizmindən 25 KOB subyekti yararlandı. KOB-lara yerində dəstək və xidmətləri təmin edən 20 KOB dostu ofisinin fəaliyyətə başlaması ilə mövcud ofislerin sayı 45-ə çatıb. 2023-cü ildə sahibkarlara vahid məkanda dövlət və özəl qurumlar tərəfindən xidmətlərin göstərildiyi "Bakı KOB evi"nin sahibkarların istifadəsinə verilməsi ilə KOB evlərinin sayı 3 olub. İldən-ildə KOB evlərinin xidmətlərindən istifadə edən sahibkarların sayında müsbət artım dinamikası müşahidə edilməkdədir. KOB evləri tərəfindən sahibkarlara 2022-ci ildə 73 mindən çox, 2023-cü ilin I yarısında isə 197 mindən çox xidmət göstərilib. Hesabat dövründə 3300-dən çox KOB-un iştirakı ilə 14 sorğu keçirilib. Cari ildən təbii qaynaqlardan KOB klaster mexanizmi üzrə 6 KOB-dan müraciət daxil olub və bu istiqamətdə müvafiq işlər görülməkdədir.

Iclasda qeyd olunan istiqamətlər və digər məsələlərə bağlı Müşahidə Şurası üzvlərinin fikirləri dinlənilib, müzakirələr aparılıb, müvafiq qərarlar qəbul edilib.

Iclas çərçivəsində iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov və Müşahidə Şurasının üzvləri "Bakı KOB evi"nin fəaliyyəti ilə tanış olub, KOBİA-nın kollektivi ilə görüşüblər.

Naxçıvanda da enerjinin rəngi dəyişir

Muxtar respublikanın "yaşıl enerji"si təkcə region deyil, dünya üçün örnək olacaq

Naxçıvanda aparılan quruculuq, tikinti, abadlıq işləri bir an belə söngimir. Bu məqsədlə hər il Naxçıvana dövlət büdcəsindən lazımi qədər vəsait ayrılır. Dövlət başçısının tapşırığı ilə cari ilin iyununda Naxçıvan Muxtar Respublikasının gələcək inkişafı ilə bağlı dövlət proqramı da qəbul edilib.

Proqram qəbul olunduqdan bir ay sonra - 2023-cü ilin altı ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirədəki çıxışında Prezident bildirmişdir ki, Naxçıvanın uğurlu sosial-iqtisadi inkişafını qısa müddət ərzində təmin edə biləcək bu proqram tam icra ediləcək: "Çünki bu proqram bizim öz resurslarımıza əsaslanıb. O cümlədən mən nə üçün bunu indi dilə gətirirəm, orada Naxçıvanın da Qarabağ və Şərqi Zəngəzur kimi "yaşıl enerji" zonasına çevrilməsi məsələsi mənim tərəfimdən qoyulmuşdur. Naxçıvan Muxtar Respublikasında elektrik enerjisinin böyük hissəsi indi su elektrik stansiyaları vasitəsilə istehsal olunur. Orada günəş və külək elektrik stansiyalarının inşası da nəzərdə tutulur - ola bilər 1000 meqavat, ola bilər 1500 meqavat. Biz həm muxtar respublikanın bütün tələbatını "yaşıl enerji" ilə təmin edəcəyik, həm də qonşu ölkələrə "yaşıl enerji"ni ixrac edəcəyik".

Mütəxəssislərin fikrincə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində qonşu İran və qardaş Türkiyə ilə enerji mübadiləsi təcrübəsinə söykənərək "yaşıl enerji" məkanına çevirmək mümkündür. Bu, mümkün olarsa, Naxçıvanın "yaşıl enerji"si təkcə regionda deyil, dünyada örnək ola bilər. Bir müddət əvvəl energetika naziri Pərviz Şahbazov bildirmişdi ki, "Cəbrayıl" enerji qovşağının yaradıl-

ması elektrik enerjisinin Zəngəzur dəhlizi vasitəsilə Naxçıvana, oradan Türkiyəyə, sonra isə Avropaya ötürülməsinə imkan yaradacaq. Bununla da Naxçıvan "yaşıl enerji"nin istehsalı və istehlakı ilə bərabər, ixracının da həm mənbəyi, həm də marşrutuna çevriləcək. Bu da o deməkdir ki, illərlə blokada şəraitində yaşayan Naxçıvan "yaşıl enerji"nin təbii imkanlarından və somərəsindən yətinəcə faydalana biləcək.

Əslində, Naxçıvan Muxtar Respublikasında "yaşıl enerji"nin inkişafının başlanğıcı illər əvvəl gedib çıxır. Məlumdur ki, muxtar respublikada hələ 1992-ci ildə Qaz-Turbin Elektrik Stansiyası istifadəyə verilməmişdir. Ondan sonrakı dövrdə Naxçıvanın elektrik enerjisinə olan tələbatı qardaş Türkiyədən çəkilən elektrik xətti vasitəsilə ödənilsə də, regionda 87 meqavatlıq modul-elektrik stansiyası, yeni su və günəş-elektrik stansiyaları tikilməmişdir. Bununla da muxtar respublikanın enerji təhlükəsizliyi təmin olunmuş və bu qədim diyarın müasir, yeni dünya ilə sürətlə ayaqlaşmasına şərait yaradılmışdır. İlk dəfə 2015-ci ildə Babək rayonunda 20 meqavat gücündə Naxçıvan Günəş-Elektrik Stansiyasının tikilib istifadəyə verilməsi və 2017-ci ildə stansiyanın gücünün daha 2 meqavat artırılması, həmçinin 2019-cu ildə Kəngərli rayonunun Qabil kəndi ərazisində 2, 2020-ci ildə isə 3 meqavat gücündə günəş-elektrik stansiyalarının istifadəyə verilməsi Naxçıvanın etibarlı enerji təminatına səbəb olmuşdur. Daha sonra Şəhur rayonunda 5 meqavat gücündə yeni günəş-elektrik stansiyası, həmçinin Culfa rayonunda muxtar respublikada ilk dəfə olaraq külək-günəş hibrid elektrik stansiyası da istifadəyə verilməmişdir.

2020-ci ildən üzü bəri ardıcıl olaraq bölgədə günəş-elektrik stansiyalarının tikilməsi bu istiqamətdə görülən işlərin intensiv xarakter almasını bir daha sübut edir. Gələcəkdə belə stansiyaların istifadəyə verilməsi ilə muxtar respublikada günəş-elektrik stansiyalarının ümumi gücü daha da artacaq. Bu da təbii qaza qənaət olunması, atmosfərə atılan zərərli tullantıların azalması, ekoloji tarazlığın təmin edilməsi ilə innovativ inkişafın sürətlənməsi, eləcə də yeni iş yerlərinin yaranması baxımından çox sərfəlidir. Əgər sovetlər dövründə Araz çayı üzərində cəmi bir müştərik elektrik stansiyası tikilmişdisə, müstəqillik illərində Naxçıvanda 9 yeni elektrik stansiyası qurulmuşdur. Bunun 5-i su, 4-ü günəş-elektrik stansiyasıdır. Bu gün Naxçıvanda elektrik enerjisi istehsalının bərpə olunan enerji mənbələri hesabına şərtləndirilməsi global iqlim dəyişikli-

yinin törətdiyi fəsadları aradan qaldırmaq üçün bir vasitədir.

Prezident İlham Əliyev bir neçə gün əvvəl Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla Naxçıvanda görüşü zamanı verdiyi bəyanatda bu mövzuya bir daha toxunaraq demişdir: "Naxçıvanın qazı, nefti olmasa da, günəşi var və Naxçıvanda günəş-elektrik stansiyalarının inşası ilə bağlı bizim böyük planlarımız var. Bu planlar gerçəkləşsə, Naxçıvan "yaşıl enerji" zonasına çevrilə bilər. Çünki burada həm günəş, həm külək, eyni zamanda su-elektrik stansiyalarının inşası üçün böyük potensial var və gələcəkdə Naxçıvandan Türkiyəyə ən azı 1000 meqavat həcmində "yaşıl enerji" ixracı da mümkün olacaqdır".

Xəbər verildiyi kimi, "yaşıl enerji"nin muxtar respublikada inkişafını sürətləndirmək üçün sentyabrın 29-da Naxçıvanda geniş tədbir keçirilmişdir. Azərbaycan-Türkiyə III Enerji

Forumu və "Naxçıvan - Yaşıl Enerji Zonası" Beynəlxalq Konfransında muxtar respublikanın "yaşıl enerji" zonasına çevrilmə prosesinin sürətlə olacağını hər iki ölkənin bir-birinə olan sarsılmaz inamı və güvəni nətiçəsində baş verəcəyi vurğulanmışdır. Bildirilmişdir ki, Naxçıvan enerji təhlükəsizliyini möhkəmləndirməyi və onu "yaşıl enerji" zonasına çevirməyi hədəfə alan yeni inkişaf mərhələsi Azərbaycan-Türkiyə enerji əməkdaşlığında yeni səhifədir. Külək və günəş enerjisi üzrə 1500 MVt-lik istehsal güclərini yaradılması və onun ən azı 1000 MVt-nin ixrac edilməsi planları çərçivəsində beynəlxalq enerji şirkətləri ilə əməkdaşlığın Naxçıvan "yaşıl enerji"nin istehsalı - ixracının da mənbəyi və marşrutuna çevirəcəyi qeyd edilmişdir.

Forumla paralel konfrans da işini davam etdirmişdir. Konfrans çərçivəsində "Enerji keçidi sahəsində dövlət siyasəti", "Enerji keçidində şirkətlərin baxışı və töhfəsi", "Naxçıvan "yaşıl enerji" zonası kimi: potensial imkanlar və layihələr", "Naxçıvanın "yaşıl enerji" potensialının Türkiyəyə və Avropa bazarlarına ixracı imkanları", "Naxçıvanda "yaşıl enerji" potensialının maliyyələşdirilməsi imkanları" mövzularında plenar sessiyalar keçirilmiş, yekunda Naxçıvan Muxtar Respublikasında gücü 500 MVt-ə qədər olan günəş-elektrik stansiyasının tikintisi, eləcə də elektrik enerjisinin Türkiyəyə ixracı üçün ötürücü şəbəkənin qurulması imkanlarının araşdırılması üzrə əməkdaşlığa dair sənədlər imzalanmışdır.

Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

SİF yenidən yüksək reyting əlib

"S&P Global Ratings" reyting agentliyi Sahibkarlığın İnkişafı Fonduna (SİF) növbəti dəfə yüksək reyting verib.

Qlobal agentlik SİF-in uzun və qisməddətli kredit reytingini "BB-/B" səviyyəsində təsdiqləyib və yaxın gələcəkdə SİF-in reytinginin "stabil" olaraq qalacağını proqnozlaşdırır.

Qlobal reyting agentliyinin yaydığı məlumata görə, SİF-in ölkə iqtisadiyyatının inkişafında rolu, dövlət və özəl sektor arasında əlaqələndirici mövqeyi reyting agentliyi tərəfindən müsbət qiymətləndirilib. Fondun yüksək reyting alması təsir göstərən başlıca faktorlar isə güclü kapital mövqeyi və gəlirlilik səviyyəsi olub. Reytingin alınmasında əsas məqsəd qloballaşan bazarın tələblərinə uyğunlaşma, fondun cari və potensial tərəfdaşları arasında etibarlılığını artırmaq və gələcəkdə xarici maliyyə vəsaitlərinin cəlb edilməsi üçün uyğun zəmin yaratmaqdır.

Xatırladaq ki, İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığın İnkişafı Fondu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 31 iyul tarixli fərmanı ilə 1992-ci ildə təsis edilmiş Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun hüquqi bazası əsasında yaradılıb. Fəaliyyət dövrü ərzində SİF-in güzəştli kredit mexanizmindən 41 mindən çox layihə çərçivəsində 31 mindən çox sahibkarlıq subyekti yararlandı və bu sahibkarlıq subyektlərinə 2,9 milyard manat həcmində kredit verilib.

2 milyard dollarlıqdan çox qeyri-neft məhsulları ixrac olunmuşdur

Məlumdur ki, iqtisadi inkişafın əsas göstəricilərindən biri istehsal və ixracın paralel şəkildə davam etməsidir. O üzündən ticarət yollarının genişləndirilməsi və nəzarətə götürülməsi uğrunda indi dünyada ciddi rəqabət gedir.

Azərbaycan bu sahədə şanslı ölkələrdəndir, çünki bizim istehsal və ixracla bağlı problemimiz yoxdur. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına mürciət edək: cari ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycan dünyanın 190 dövlətindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmişdir, 111 ölkəyə məhsul ixrac, 181 ölkədən idxal edilmişdir.

Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilməsi dəyərli nəzərə alınmaqla xarici ticarət dövriyyəsinin də-

yəri 2 milyard 333,2 milyon dollar, o cümlədən ixracın dəyəri 16 milyard 776,7 milyon, idxalın dəyəri 9 milyard 556,5 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 7 milyard 220,2 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

Ticarətdə müsbət saldonun olması hər bir ölkə üçün önəmlidir. Bu, ilk növbədə ölkənin gəlirliliyini təmin edən mühüm amildir. İkincisi, maliyyə sabitliyi və strateji valyuta ehtiyatlarını yaratmağa imkan verir. Ən başlıcası isə istehsal edilən məhsulun dünya bazarında problemsiz realizasiya olunmasıdır. Belə hal istehsalı stimullaşdırır və istehsalçının qazançlı olmasına təmin edir.

Qayıdaq rəqəmlərə: Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatına görə, xarici ticarət dövriyyəsinin 92,5 faizi İtaliya, Türkiyə, Rusiya, Çin, Almaniya, Yunanistan, İsrail, Hindistan, İspaniya, Çexiya, Türkmənistan, Gürcüstan, Rumıniya, Fransa, İrlandiya, Xorvatiya, Birləşmiş

Krallıq, ABŞ, İran, Vyetnam, Niderland, Yaponiya, Qazaxıstan, Koreya və Bolqarıstanla həyata keçirilmişdir.

Göründüyü kimi, ölkəmizin ixrac və idxal coğrafiyası genişdir, 181 ölkə az deyil. Üstəlik, xarici ticarət tərəfdaşlarımız əsasən inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrdir. İdxalda əsas ticarət partnyorlarımız Rusiya, Çin, Türkiyə, Almaniya, Türkmənistan, Fransa, İran, İtaliya, Koreya, Yaponiya, Birləşmiş Krallıq, Belarus, Qazaxıstan, Ukrayna, Braziliya, Hindistan, Polşa, Vyetnam, Niderland, İspaniya, Özbəkistan və Gürcüstandır. Həmin ölkələrdən idxal edilən mallarda maşınların, mexanizmlərin, elektrotexniki avadanlıq və aparatların, mineral məhsulların, neqliyət vasitələrinin, kimya sənayesi məhsullarının, azqiyətli metallar və ondan hazırlanan məmulatların, toxuculuq materialları və məmulatlarının dəyəri üstünlük təşkil etmişdir. Həmin dövrə idxal olunan bir sıra məhsulların çəkisi azalmışdır. Bu, əsasən yerli istehsalın artması və tələbatın azalması ilə bağlıdır.

İxracın strukturunda isə xam neft, təbii qaz və neft-qaz məhsullarının, meyvə və tərəvəzlərin, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların, kimya sənayesi məhsullarının, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların, pambıq lifi və ipliyinin, qara metallar və ondan hazırlanan məmulatların, alkoqollu və alkoqolsuz içkilərin, şəkərin, bitki yağlarının payı üstün olmuşdur. Bu yerdə qeyd edək ki, 7 ayda qeyri-neft-qaz məhsullarının ixracı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 17,8, real ifadədə 14,2 faiz artaraq 2 milyard 6,9 milyon dollara bərabər olmuşdur.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində benefisiarlar astronautlarla görüşüblər

Bakının evsahibliyi etdiyi 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresi çərçivəsində DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində xüsusi qaşığı ehtiyacı olan uşaqlar və paralımyaqların astronautlarla görüşü keçirilib.

"Kosmos və inklüzivlik" mövzusunda keçirilən görüşdə DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin direktoru Nigar Məmmədova və mərkəzin fəaliyyəti barədə məlumat verib. Burada şəhid ailəsi üzvləri, valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar, aztəminatlı ailələrdən olan və əlilliyi olan şəxslər sırasından istedadlı şəxslərin bəca rıq və yaradıcılıq potensialının inkişaf etdirilməsi işlərinin aparıldığı vurğulanıb.

"Azarkosmos"un təhsil üzrə meneceri İmran Muxtarov iştirakçılara qurumun fəaliyyət istiqamətləri, Beynəlxalq Astronavtika Konqresi və "Beynəlxalq astronautlar proqramı" haqqında ətraflı məlumat verib.

ABŞ-dən olan astronautlar Con-Devid Bartoe, Antoni Antonelli, Rasti Şvaykart, kanadalı xanım astronaut Juli Payet, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən astronaut Hozza Əl-Mənsuri, ilk misirli xanım astronaut Sara Sabri və ilk braziliyalı kosmik turist Viktor Hespansa ilə interaktiv formatda görüş keçirilib. Onlar kosmo-

sa səyahət və kosmik missiyaları ilə bağlı təəsüratlarını bölüşüb, tədbir iştirakçılarının suallarını cavablandırdılar.

DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin benefisiarları Orxan İmanov və Səbinə Əsgərova isə uşaq hekayələrini bölüşüblər. Səbinə Əsgərova kanadalı musiqiçi Maykl Buble-nin repertuarından mahnı ifa edib.

Görüşdə Azərbaycanın paralımyaqları Səid Nəcəfzadə, Orxan Aslanov, Dürsədfə Kərimova, Vəli İsrailov, Əbülfəz Abuzərli, Sona Ağayeva və Vüsal Kazımova da iştirak ediblər.

74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresi çərçivəsində çoxsaylı texniki sessiya və konfranslar keçirilib. Tədbir dünya ölkələrinin kosmos sahəsi üzrə fəaliyyətlərini müzakirəsinə, yeni əməkdaşlıq və biznes əlaqələrinin qurulmasına imkan yaradır.

Konqres çərçivəsində məktəblilər, tələbələr, şəhidlərin və müharibə iştirakçılarının övladları, xüsusi qaşığı ehtiyacı olan uşaqlar və gənc alimlər daxil olmaqla 3000 nəfərle görüşlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur. Yeniyetmə və gənclər arasında kosmos sahəsinə, yüksək texnologiyalara marağın artırılması, milli kosmik ekosistemə təşviq proqramının əsas məqsədlərindəndir.

İlahiyyət İnstitutunda Cəbrayıl Günü qeyd edilib

Azərbaycan İlahiyyət İnstitutunda (Aİİ) 4 Oktyabr - Cəbrayıl Şəhəri Gününe həsr olunmuş tədbir keçirilib. Əvvəlcə Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların ruhları bir dəqiqəlik ehtiram sükutu ilə yad edilib. Dövlət Himni səsləndirilib.

Aİİ rektoru, dosent Aqil Şirinov tədbir iştirakçılarını salamlayaraq, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə yeni təsis olunan Cəbrayıl Şəhəri Günü münasibətilə hamını təbrik edib. Bildirib ki, 4 oktyabr Cəbrayıl şəhərinin Ermənistan silahlı qüvvələrinin 27 illik işğaldan azad edildiyi gündür.

Azərbaycan Prezidentinin uzaqgörən siyasəti, qətiyyətli addımı nəticəsində, Vətənimizin igid oğullarının şücaəti

ilə torpaqlarımız düşmən tapdığından azad olundu. Zəfərə aparan hər bir günün Azərbaycan tarixinə qızıl həflərlə yazıldığını söyləyən A.Şirinov Azərbaycan Prezidentinin sərəncamı ilə işğaldan azad olunmuş ərazilər üzrə şəhər günlərinin təsis edilməsinin mühüm hadisə olduğunu vurğulayıb. Rəktor Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda canlarını qurban verməmiş şəhidlərimizə rəhmət, qazilərimize cansağlığı arzulayıb.

Aİİ rektoru Cəbrayıl rayonunun milli-mədəni abidələrindən də söhbət açıb: "Cəbrayıl rayonu ərazisi maddi və mədəni abidələrlə zəngindir. Bunlardan Dağtumas kəndi yaxınlığında yerləşən "Divlər sarayı" mağarası, Qalacıq kəndindəki "Məscid töpəsi", "Canqulu" və "Qumtəpə" kurganları, Diri dağındakı Məzənnə, Mərmər nəhə məqbərələri kimi arxeoloji tikililəri, Dağtumas kəndindəki "Başkəşik günbəz"i, Sirik kəndindəki qalası, Diri dağındakı Qız qalası; Xudafərin körpülərini misal göstərmək mümkündür".

Milli Məclisin Cəbrayıl-Qubadlı seçki dairəsi üzrə deputatı Ceyhun Məmmədov çıxış edərək, Cəbrayıl rayonu haqqında xatirələrini bölüşüb. İşğal edildikdən sonra şəhərin necə viran olunduğunu diqqətə çatdıran deputat bildirdi ki, azadlığa qovuşan Cəbrayıl-da, həmçinin digər rayonlarımızda yaşayış binaları, inzibati binalar inşa olunur.

Tədbirdə Azad Azərbaycan Televiziyasının istehsalı olan "30 ildən sonra doğuldu" torpağa dönlənir hekayəsi - Biz qayıtdıq, Cəbrayıl!" adlı filmi birinci hissəsi nümayiş olunub.

"Azərbaycan"

Baş Prokurorluq: "İrandakı səfirliyimizə qarşı terror aktı törətmiş şəxs barədə yekun qərar qəbul edilməyib"

Bəzi media və sosial şəbəkə səhifələrində Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə qarşı terror aktı törətmiş şəxsin ölüm qəzasına məhkum edilməsinə dair məlumatlar yayılıb.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, baş vermiş cinayət hadisəsi üzrə İran İslam Respublikasında istintaq edilən cinayət işinin gedişatı diqqətlə izlənilib və qarşı tərəflə müəmmadla əlaqə saxlanılır.

"Belə ki, İranın qanunvericiliyinə uyğun olaraq cinayət işinin istintaqı tamamlanaraq, baxılması üçün məhkəməyə göndərilib və prokuror tərəfindən təqsirləndirilən şəxsin ən ağır cəzaya məhkum edilməsi tələb olunub, lakin hazırda məhkəmə tərəfindən yekun qərar qəbul edilməyib.

Ümidvarıq ki, iş üzrə yaxın vaxtlarda məhkəmə tərəfindən ədalətli hökm çıxarılaq, ləyiqli cəzanın verilməsi təmin ediləcək", - məlumatda qeyd edilib.

Dünyada COVID-19-a yoluxma artır

Yüksək yoluxduruculuğa malik yeni ştammlar 58 ölkədə qeydə alınıb

2023-cü ilin mayında Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) COVID-19 pandemiyasının başa çatdığını elan etsə də, son aylar bir çox ölkələrdə yeni ştammların yoluxmalarının sayının sürətlə artması müşahidə olunur. Eris ("EG.5") və Pirola ("BA.2.86") ştammları bütün dünyada yayılaraq, qısa zamanda kütləvi yoluxmalarla səbəb olub. Bu isə subvariantların qeydə alındığı ölkələrdə müvafiq mübarizə tədbirlərinin başlanmasına səbəb verib.

Hazırda dünyada koronavirusun dominant variantı yoxdur

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının eksperti Mariya van Kerkove bildirib ki, dünyada koronavirusun Eris ştamminin yayılması bu xəstəliyin daha da ağırlaşmasına gətirib çıxarmayıb. Onun sözlərinə görə, hazırda SARS-CoV-2-nin dominant variantı yoxdur. Belə ki, bütün variantlar xəstəliyin tam spektrinin meydana gəlməsinə səbəb olsa da, gedişatını ağırlaşdırmır.

Van Kerkove son aylarda bir sıra ölkələrdə aşkar olunan koronavirusa yoluxma hallarının artmasına diqqət çəkərək, xəstəxanalara yerləşdirilmə sayının artmasının daha çox narahatlıq yaradığını qeyd edib. Ekspert xatırladı ki, hazırda koronavirusun Omikron ştammi ilə bağlı üç variantı ÜST tərəfindən "maraq doğuran variantlar" kateqoriyasına aid edilib. Bunlar XB.1.5, XBB.1.16 və EG.5-dir. Bununla belə, EG.5-in dünyada artım prosesi davam edir, XBB 1.5 və XBB.1.16 isə azalma mərhələsindədir.

Van Kerkove koronavirusa qarşı profilaktik tədbirlərin səmərə verməsinin və onların sayının çoxalmasının sevincidir olduğunu deyib. Bu tədbirlərə insanların kütləvi toplaşdığı məkanlarda otaqların

havalandırılması hallarının artırılması, maskaların taxılması və peyvəndlərin vurulması aid edilir. "COVID-19 əleyhinə peyvəndlər ağır xəstəliyin qarşısını alınması üçün təhlükəsiz və səmərəli vasitə olaraq qalmaqda davam edir", - deyə ekspert əminliklə bildirib.

Ölkəmizdə COVID-19-la bağlı vəziyyət stabildir

ÜST-nin məlumatına görə, Cənubi Koreya, Rusiya, ABŞ, Avstraliya, Sinqapur və Avropanın bir sıra ölkələrində COVID-19-a yoluxma hallarında kəskin artım müşahidə olunur. Yüksək yoluxduruculuğa malik yeni ştammlar artıq 58 ölkədə müəyyən edilib.

Yoluxma hallarının artdığı ölkələrdən biri də Rusiyadır. Statistikaya görə, ölkədə bir həftə ərzində yoluxma halları 22 faiz artıb. Sentyabrın 18-dən 24-dək Rusiyada koronavirusa 15 minə yaxın yeni yoluxma halı aşkarlanıb. Bu barədə məlumat verən Rusiyanın səhiyyə naziri Mixail Muraşko bildirib ki, buna baxmayaraq, xəstəxanaya yerləşdirilənlərin sayı azdır. M.Muraşko hazırda bir sıra respirator virusların yayıldığını vurğulayıb: "İndi yeni qrip mövsümü üçün peyvənd olunmağın ən yaxşı vaxtıdır. Ona görə də biz vəziyyəti izləyirik", - deyə o qeyd edib. Rusiyanın bəzi regionları COVID-19 və qripə mübarizə üçün maska rejiminə qayıdıb.

Azərbaycanda sentyabrın 25-dən oktyabrın 1-nə qədər COVID-19 infeksiyasına 380 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 221 nəfər müalicə olunaraq sağalıb. Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın məlumatına görə, analiz nümunələri müsbət çıxan 11 nəfər vəfat edib.

Ölkəmizdə indiyədək ümumilikdə 833 min 189 nəfər koronavirus infeksiya-

sına yoluxub. Onlardan 822 min 484 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 10 min 332 nəfər isə vəfat edib, aktiv xəstə sayı 373 nəfərdir.

Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarına əsasən, Azərbaycan xüsusi karantin rejiminin müddəti uzadılıb. COVID-19-un ölkə ərazisində yayılmasının, onun törədə biləcəyi fəsadların qarşısını alınması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının ərazisində xüsusi karantin rejiminin müddəti 2024-cü il 2 yanvar saat 06:00-dək uzadılıb.

COVID-19 peyvəndinin yaradılmasında əməyi keçən alimlərə Nobel mükafatı verilib

Oktyabrın 2-də COVID-19-a qarşı mRNT peyvəndlərinin hazırlanmasına imkan yaradan kəşflərə görə, Macarıstandakı Saqan Universitetinin professoru Katalin Kariko və onunla birlikdə Pensilvaniya Universitetində tədqiqatları həyata keçirən professor Dryu Vaysman tibb üzrə Nobel mükafatına layiq görülüblər.

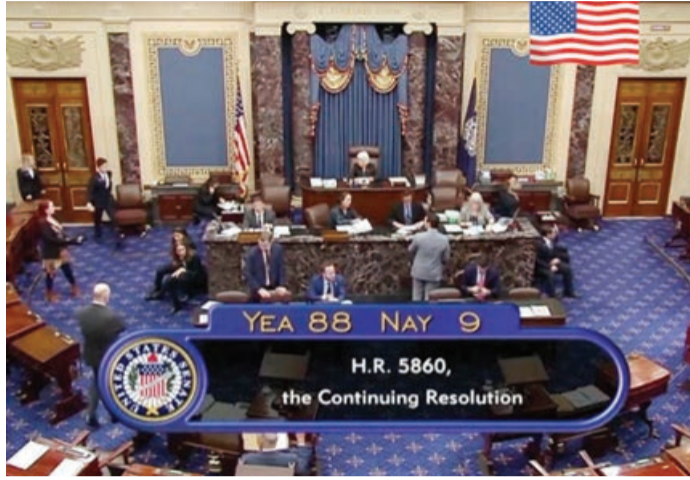
"Dövrümüzün insan sağlamlığı üçün ən böyük töhfələrindən biri zamanı mRNT-nin immün sistemimizlə qarşılıqlı əlaqəsi haqqında anlayışımızı kökündən dəyişən kəşfləri ilə laureatlar peyvəndin görünməmiş təpləni artırmağa töhfə verdilər" - deyə mükafatı təqdim edən heyət bildirib.

Qalibləri seçən heyətin üzvü Qanilla Karlson Hedestam onların görüldüyü işlər haqqında danışarkən deyib ki, bunların həyatını xilas etmək baxımından, xüsusən də pandemiyanın ilkin mərhələsində çox vacib idi.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

"Şatdaun" olmayacaq

ABŞ Konqresi büdcə layihəsini təsdiqlədi, lakin Ukraynaya yardım göstərmədi

ABŞ-də "şatdaun" (hökumətin fəaliyyətinin dayandırılması - red) olmayacaq. Ölkə Konqresi büdcə layihəsini 45 gün müddətində qəbul edib. Senat və Nümayəndələr Palatasının ardınca Prezident Co Bayden sənədi təsdiqləyib.

Əncə onu deyək ki, bu ölkənin Konstitusiyasına görə, hökumətin bütün maliyyə qərarları Konqres (parlament) tərəfindən təsdiqlənir və ya rədd edilir. Hər il Konqres qanunla tələb olunan diskresion xərclərin siyahısını oktyabrın 1-dək ABŞ-də maliyyə ilinin başlanğıcına kimi təsdiq etməlidir, əks halda hökumətin vəsaiti tükənəcək.

Konqres ixtiyari xərclərin təsdiqlənməsi üçün səs verməyə, maliyyə çatışmazlığı yaranır və federal hökumətin böyük bir hissəsi daxil olmaqla dövlət işçiləri ödənişsiz məzuniyyətə buraxılır.

Bu dəfə isə səsvermə əvvəlcə Nümayəndələr Palatasında (lehinə 335 və əleyhinə 91 səs), sonra Senatda (lehinə 88 və əleyhinə 9 səs) keçirilib. Bildirilir ki, siyasətçilər son tarixə cəmi iki saat yarım qalmış dövlət sektoru işçilərinin işinin müvəqqəti maliyyələşdirilməsi barədə razılığa gələ biliblər.

Bunun üçün Ağ Evin və demokratların xahiş etdiyi (onlar Senatda çoxluq, Nümayəndələr Palatasında isə azlıqdadılar) Ukraynaya hərbi yardım paketini qanun layihəsindən çıxarmaq lazım idi. ABŞ Konqresinin demokratlar fraksiyasının lideri Hakim Jefrisin dediyinə görə, bu prosedə Amerika xalqı qazandı, radikal respublikanlar isə məğlub oldular.

Ağ Evin ilk olaraq Ukraynaya 24 milyard dollar yardımını maliyyələşdirmə layihəsinə daxil etməyə çalışsa da, dövlət büdcəsinin azaldılmasını tələb edən respublikanların müqaviməti ilə qarşılaşıb, məbləği 6 milyard dollara endirib. Lakin bu təşəbbüs də dəstək almayıb və Kiyevə 6 milyard dollar məbləğində hərbi yardım paketi layihədən çıxarılıb.

Bununla belə, Ukraynaya dəstək üçün əlavə vəsaitin verilməsi ilə bağlı qanunvericilər tərəfindən ayrıca layihə səsə qoyulacaq. Yerli KİV-in məlumatına görə, səsvermə bu həftə keçiriləcək.

Onu da əlavə edək ki, Amerika Birləşmiş Ştatlarında "şatdaun" tez-tez baş verir, lakin bu il o, onsuz da çətinliklərlə üzləşən ölkə iqtisadiyyatı üçün xüsusilə ciddi fəsadlar törədə bilərdi. Büdcə layihəsi haqqında qanunun qəbulu milyonlarla dövlət qulluqçusunun işinin dayandırılmasının qarşısını almağa imkan verdi - məmurların və hərbi qulluqçuların hükmü kommunal işçilərə və hava limanının işçilərinə qədər.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Ermənistan Putini cinayətkar hesab edir

Və həbsinə hazırlaşır

Son dövrdə Hayastan və Rusiya arasında münasibətlərin kəfiyyət qədər pisləşməsi, iki ölkənin əlaqələrinin kəskin ziddiyyətlər mərhələsinə qədəm qoyması müşahidə olunmaqdadır. Hayastan Qərbin verdiyi vədlərə əlverişli olaraq müttəfiqi Rusiyaya qarşı çıxır. Hər halda Paşinyan hakimiyyətinin nümayiş etdirdiyi xarici siyasət də onun konkret seçim etdiyini göstərir, Rusiyanın xeyrinə olmayan istiqamətdə ısrarlı davranmağa çalışır. Yəni, Qərb qarşısında götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirir.

Bütün bunların fonunda Roma Əsasnaməsinin (Roma Statutu) qəbul edilməsi Ermənistan və Rusiya arasında münasibətlərin daha da gərginləşməsinə səbəb olub. Belə ki, dünən Hayastan parlamenti 62 səs lehinə olaraq Roma Statutunu ratifikasiya edib. Parlamentin müxalif "Hayastan" və "Patev unem" fraksiyalarının üzvləri səsvermədə iştirak etməyiblər.

Beləliklə, rəsmi İrəvan Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin öhdəliklərini öz üzərinə götürərək, Rusiya prezidentini Vladimir Putinin bu ölkəyə səfəri çərçivəsində onu həbs etmə hüququna malik olub.

Ümumiyyətlə, Nikol Paşinyanın Rusiyaya Hayastanın təhlükəsizliyinə qarant dura bilməkdə, üçtərəfli anlaşmaların mövcud öhdəliklərinin icrasından məqsədlə şübhə doğurmaqda suçlaması Kremlin səbrini ciddi şəkildə sınamağa kömək edib. "4rd.am" nəşri yazıb ki, Nikol Paşinyan hökuməti üçün havada bir təhlükə var. Qeyd olunub ki, Hayastanda həm hakimiyyət, həm müxalifət, həm də ictimaiyyətin geniş təbəqələri bundan danışıq. Təhlükənin haradan gəldiyi hələ görünməmişdir, faktı ki, müxalifətin gəzənləri, Nikol Paşinyan və komanda yoldaşlarının təşviş və qorxusu var.

Geniş ictimaiyyət isə yaxın gələcəkdə kimin kimlə əvəzlənəcəyini gözləyir.

Qeyd olunub ki, Nikol Paşinyan Hayastanda öz yerinə rusiyayönüli fiqurunu gələcəyə qədər ehtiyat edərək, hələ də Qərbdən dəstək almağa, hakimiyyətinə saxlamağa çalışır. İndi bütün komanda təbliğat-təşviqat kampaniyası, səs toplamaq ilə yanaşı, həm də məktub və zənglərlə məşğuldur ki, Nikol Paşinyanın gələcəkdə Ermənistanın hakimiyyətinə keçməsinə imkan verilsin. İndi bütün komanda təbliğat-təşviqat kampaniyası, səs toplamaq ilə yanaşı, həm də məktub və zənglərlə məşğuldur ki, Nikol Paşinyanın gələcəkdə Ermənistanın hakimiyyətinə keçməsinə imkan verilsin.

Diplomatik korpusa Paşinyan hakimiyyətinin üzvlərinin təhlükələr barədə müxtəlif kanallar vasitəsilə müxtəlif ölkələrin hakimiyyət orqanlarını məlumatlandırmaq da tapşırılıb. Bir vaxtlar Rusiyada Hayastana lobbicilik edən qüvvələr də indi tamam əks mövqeyə sərgiləniblər. Əsas səbəb kimi də o göstərilir ki, Paşinyan anti-Rusiya siyasəti yürüdüür və Qərbdən gələn göstərişlər əsasında hərəkət edir. Açıq qeyd olunur ki, Paşinyan Hayastanın ənənəvi strateji müttəfiqi olan Rusiya ilə münasibətləri korlamaq xəttinə seçib.

Məlumdur ki, Rusiyanın orbitindən uzaqlaşmaq, ərazisindəki rus hərbi bazalarını çıxarmaq baş nazir Nikol Paşinyanın qarşısında duran prioritetlərdir.

Beləliklə, bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, İrəvan bu istiqamətdə yaxın vaxtlarda kəskin addımlar ata bilər. Görünən odur ki, Hayastanda anti-Rusiya ritorika və bəyanatları artmaqda davam edəcək.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfatə Sahib Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi açıq tender elan edir

Şəmkir şəhər C.Rüstəmov adına 1296 şagird yerlik tam orta məktəbin bərpa-gücləndirilməsi və əsaslı təmiri işlərinin satın alınması.

Açıq tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz təkliflərini imzalanmış, möhürlənmiş, ikitərəfli bağlamada, yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlarla üstünlük verəcəkdir: iddiaçıların ixtisas göstəricilərinin uyğunluğu, aşağı qiymət, ödəniş şərtləri, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, təminat verilən istisna müddəti.

Açıq tender proseduru ilə əlaqədar məlumat almaq üçün əlaqələndirici şəxsə müraciət etmək olar:

Əlaqələndirici şəxs - Z.Quliyev.
Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Y.Bakuvü, 18.
Tel: (+99412) 465 73 48 (134).

Maraqlananlar açıq tender prosedurunun Əsas şərtlər toplusunu 1500,00 (bir min beş yüz) manat məbləğində iştirak haqqını əşşadək qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra yuxarıdakı ünvandan ala bilərlər.

Bankın adı: "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin Sənaye filialı
Kod: 805603
VÖEN: 990001881
M/H: AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T. İBAZAZ 2X
H/h: AZ88İBAZ38030019441856517211
VÖEN: 1500016711

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır. İddiaçıların tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- vergilərə və digər icbari ödəmələrə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergi ödəyicisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməsi hallarının mövcud olmaması (Uçqoda olduğu vergi orqanından alınmalıdır. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir). 01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış qəbul edilməyəcək;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinə aid olması ilə bağlı məlumat (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin arayışı. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- iddiaçının son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərmiş, bütün fəaliyyəti dövrü) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmiş arayış (01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış təqdim edilməyəcək);
- iddiaçının ilkin qeydiyyat sənədlərinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surətləri (iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsinin qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və əsas fəaliyyət yeri göstərilməklə), ünvan və bank rekvizitləri;
- iddiaçının tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması;
- tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətini təsdiq edən sənəd (vəzifəyə təyin edilməsi barədə əmrin təsdiq olunmuş surəti və ya müvafiq səlahiyyətin verilməsi barədə etibarnamə);
- iddiaçının müflis elan olunmaması, əmlakı üzərində həbs qoyulmaması, ödəniş yəməli girovun olmaması, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılması və ya sona çatdırılması barədə məlumat (vergi orqanı və ya müvafiq kommersiya məhkəməsi tərəfindən təqdim olunmuş arayış. 01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış təqdim edilməyəcək);
- kənar audit tərəfindən tərtib olunmuş son bir ildəki audit hesabatları (əgər varsa);
- iddiaçının satınalma prosedurlarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində özlərinin, habelə işlərin idarə edənlərinin, qulluqçularının peşəkar fəaliyyətləri, yaxud satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərini yanlış göstərmələri ilə əlaqədar cinayətə görə məhkum olmaması, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olmalarını məhkəmə qərarı ilə qadağan edilməməsinin təsdiq edən sənədlər (Daxili İşlər Nazirliyindən və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərindən 01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış qəbul edilməyəcək);
- tenderin Əsas şərtlər toplusunda göstərilən bütün digər sənədlər, tenderdə xarici şirkətlər iştirak etdikdə, onların Azərbaycan nümayəndəliyinin olmasını təsdiq edən sənədlər;
- iddiaçı tərəfindən doldurulmuş tenderin Əsas şərtlər toplusunun "Məlgöndərlərin (podratçılardan) ixtisas uyğunluğuna dair məlumat" cədvəli, təsdiq edilmiş sənədlər əlavə olunmaqla (Əlavə 1) (Təqdim olunması məcburidir. Satınalma müqaviləsinin icrasını təmin etmək üçün müvafiq sahədə peşəkarlığının, təcrübəsinin, maliyyə imkanlarının, işçi qüvvəsinin, idarəetmə strukturu, etibarlılığının olması barədə məlumat və müvafiq sertifikatlar əlavə edilməlidir. Müvafiq məlumatlar tələb olunan təsdiq edilmiş sənədlər əlavə olunmaqla təqdim edilməyəcək);
- iddiaçı baş podratçı kimi analoji işlər üzrə bağlanmış müqavilənin təsdiq olunmuş surətini təqdim etməlidir (oxşar işlərə dair son 2 ildə bağlanmış müqavilələrin surətləri (ƏST-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- iddiaçının maddi texniki bazası (sifarişin yerinə yetirilməsi imkanı) haqqında məlumat (ƏST-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır);
- iddiaçının tender təklifi (tender təklifinin qiymətdə olma müddəti) zərflərinin açıldığı gündən sonra azı 30 (otuz) bank günü;
- tender təklifinin dəyərini 1 faizi həcmində bank təminatı (təminatın qiymətdə olma müddəti) tender təklifinin qiymətdə olma müddətindən 30 (otuz) bank günü qədər olmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq keçiriləcəkdir.

İddiaçıların tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda qeyd olunan sənədləri 10 noyabr 2023-cü il saat 12:00-dək, tender təklifi və tender təklifinin bank təminatını 20 noyabr 2023-cü il saat 12:00-dək yuxarıda göstərilən ünvana təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri 21 noyabr 2023-cü il saat 12:00-da Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfatə Sahib Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsinin iclas zalında açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri tenderdə iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi açıq tender elan edir

Yevlax şəhər 5 nömrəli 528 şagird yerlik tam orta məktəbin tikintisi işlərinin satın alınması.

Açıq tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz təkliflərini imzalanmış, möhürlənmiş, ikitəqat bağlamada, yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verilecəkdir: iddiaçıların ixtisas göstəricilərinin uyğunluğu, aşağı qiymət, ödəniş şərtləri, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, təminat verilən istisnam müddəti.

Açıq tender proseduru ilə əlaqədar məlumat almaq üçün əlaqələndirici şəxsə müraciət etmək olar:

Əlaqələndirici şəxs - Z.Quliyev.
Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Y.Bakuvı, 18.
Tel: (+99412) 465 73 48 (134).
Maraqlananlar açıq tender prosedurunun Əsas şərtlər toplusunu 2000,00 (iki min) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra yuxarıdakı ünvanadan ala bilərlər.

Bankın adı: "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin Sənaye filialı
Kod: 805603
VÖEN: 9900001881
M/h: AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T: İBAZAZ 2X
H/h: AZ88IBAZ38030019441856517211
VÖEN: 1500016711

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar açıq tender prosedurunda iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri (müvafiq icra orqanı tərəfindən verilmiş, rəsmi blanklarda və möhürlə təsdiq olunmuş) təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergidöyəcisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməməsi hallarının mövcud olmaması (Üçüncü ölkədə olduğu vergi orqanından alınmalıdır. Əgər sənəd elektron formada alınmışsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir). Müvafiq orqandan tələb olunan sənədin cari ayı əhatə etməsi mütləqdir (02.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı təsdiq ediləcəkdir);
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinə aid olması ilə bağlı məlumat (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin arayı). Əgər sənəd elektron formada alınmışsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- iddiaçının son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərirsə, bütün fəaliyyəti dövrü) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmiş arayı (02.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı təsdiq ediləcəkdir);
- iddiaçının ikin qeydiyyata sənədlərinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surətləri (iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsinin qeydiyyata alınmış olduğu yeri göstərilməklə), ünvan və bank rekvizitləri;

- iddiaçının tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması;
- tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətini təsdiq edən sənəd (vəzifəyə təyin edilməsi barədə əmrin təsdiq olunmuş surəti və ya müvafiq səlahiyyətin verilməsi barədə etibarnamə);
- iddiaçının müflis elan olunmaması, əmlakı üzərinə həbs qoyulmaması, ödənişə yönəlmis girovun olmaması, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılmış şəxs olmaması barədə məlumat (vergi orqanı, probasiya şöbəsi və ya müvafiq kommersiya məhkəməsi tərəfindən təqdim olunmuş arayı) (02.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı təsdiq ediləcəkdir);
- kənar audit tərəfindən tərtib olunmuş son bir ildəki audit hesabatları (əgər varsa);
- iddiaçının satınalma prosedurlarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində özlərinin, habelə işlərini idarə edənlərin, qulluqçularının peşkar fəaliyyətləri, yaxud satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərini yanlış göstərmələri ilə əlaqədar cinayətə görə məhkum olunmaması, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olmasının məhkəmə qaydasında qadağan edilməməsinin təsdiq edən sənədlər (Daxili İşlər Nazirliyindən və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərindən 02.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı qəbul ediləcəkdir);
- tenderin Əsas şərtlər toplusunda göstərilən bütün digər sənədlər, tenderdə xarici şirkətlər iştirak etdikdə, onların Azərbaycan nümayəndəliyinin olmasını təsdiq edən sənədlər;
- iddiaçının müvafiq sahədə peşəkərligi, təcrübəsi, maliyyə imkanları, işçi qüvvəsi, idarəetmə sərişəsi barədə təsdiqedicisi sənədlər (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- iddiaçı inşa etdiyi analoji tikililər barədə "Tikinti obyektinin istismarına icazə" sənədinin surətini və ya inşasını davam etdirdiyi analoji işlər üzrə bağlanmış müqavilənin təsdiq olunmuş surətini təqdim etməlidir (baş podratçı kimi analoji işlərə dair son 2 ildə bağlanmış müqavilələrin surətləri (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- oxşar işlər üzrə iş təcrübəsini təsdiq etmək üçün belə işlərin həyata keçirildiyi müəssisə və təşkilatdan tövsiyə məktubları;
- iddiaçının maddi texniki bazası (sifarişin yerinə yetirilməsi imkanı) haqqında məlumat (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır);
- iddiaçının tender təklifi (tender təklifinin qiymədə olma müddəti zərflərin açıldığı gündən sonra azı 30 (otuz) bank günü);
- tender təklifinin dəyərini 1 faizi həcmində bank təminatı (təminatın qiymədə olma müddəti tender təklifinin qiymədə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda qeyd olunan sənədləri **10 noyabr 2023-cü il saat 12:00-dək**, tender təklifi və tender təklifinin bank təminatını **20 noyabr 2023-cü il saat 12:00-dək** yuxarıda göstərilən ünvanə təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri **21 noyabr 2023-cü il saat 12:00-dək** Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsinin iclas zalında açılacaqdır. İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri tenderdə iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi açıq tender elan edir

Quba Pəşə Liseyinin yenidən qurulması işlərinin satın alınması.

Açıq tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz təkliflərini imzalanmış, möhürlənmiş, ikitəqat bağlamada, yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verilecəkdir: iddiaçıların ixtisas göstəricilərinin uyğunluğu, aşağı qiymət, ödəniş şərtləri, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, təminat verilən istisnam müddəti.

Açıq tender proseduru ilə əlaqədar məlumat almaq üçün əlaqələndirici şəxsə müraciət etmək olar:

Əlaqələndirici şəxs - Z.Quliyev.
Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Y.Bakuvı, 18.
Tel: (+99412) 465 73 48 (134).
Maraqlananlar açıq tender prosedurunun Əsas şərtlər toplusunu 2500,00 (iki min beş yüz) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra yuxarıdakı ünvanadan ala bilərlər.

Bankın adı: "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin Sənaye filialı
Kod: 805603
VÖEN: 9900001881
M/h: AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T: İBAZAZ 2X
H/h: AZ88IBAZ38030019441856517211
VÖEN: 1500016711

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar açıq tender prosedurunda iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri (müvafiq icra orqanı tərəfindən verilmiş, rəsmi blanklarda və möhürlə təsdiq olunmuş) təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergidöyəcisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməməsi hallarının mövcud olmaması (Üçüncü ölkədə olduğu vergi orqanından alınmalıdır. Əgər sənəd elektron formada alınmışsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir). Müvafiq orqandan tələb olunan sənədin cari ayı əhatə etməsi mütləqdir (01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı qəbul ediləcəkdir);
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinə aid olması ilə bağlı məlumat (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin arayı). Əgər sənəd elektron formada alınmışsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- iddiaçının son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərirsə, bütün fəaliyyəti dövrü) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmiş arayı (01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı təsdiq ediləcəkdir);
- iddiaçının ikin qeydiyyata sənədlərinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surətləri (iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsinin qeydiyyata alınmış olduğu yeri göstərilməklə), ünvan və bank rekvizitləri;
- iddiaçının tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması (Notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);

- tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətini təsdiq edən sənəd (vəzifəyə təyin edilməsi barədə əmrin təsdiq olunmuş surəti və ya müvafiq səlahiyyətin verilməsi barədə etibarnamə);
- iddiaçının müflis elan olunmaması, əmlakı üzərinə həbs qoyulmaması, ödənişə yönəlmis girovun olmaması, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılmış şəxs olmaması barədə məlumat (vergi orqanı, probasiya şöbəsi və ya müvafiq kommersiya məhkəməsi tərəfindən təqdim olunmuş arayı) (01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı təsdiq ediləcəkdir);
- kənar audit tərəfindən tərtib olunmuş son bir ildəki audit hesabatları (əgər varsa);
- iddiaçının satınalma prosedurlarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində özlərinin, habelə işlərini idarə edənlərin, qulluqçularının peşkar fəaliyyətləri, yaxud satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərini yanlış göstərmələri ilə əlaqədar cinayətə görə məhkum olunmaması, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olmasının məhkəmə qaydasında qadağan edilməməsinin təsdiq edən sənədlər (Daxili İşlər Nazirliyindən və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərindən 01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı qəbul ediləcəkdir);
- tenderin Əsas şərtlər toplusunda göstərilən bütün digər sənədlər, tenderdə xarici şirkətlər iştirak etdikdə, onların Azərbaycan nümayəndəliyinin olmasını təsdiq edən sənədlər;
- iddiaçının müvafiq sahədə peşəkərligi, təcrübəsi, maliyyə imkanları, işçi qüvvəsi, idarəetmə sərişəsi barədə təsdiqedicisi sənədlər (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- iddiaçı inşa etdiyi analoji tikililər barədə "Tikinti obyektinin istismarına icazə" sənədinin surətini və ya inşasını davam etdirdiyi analoji işlər üzrə bağlanmış müqavilənin təsdiq olunmuş surətini təqdim etməlidir (baş podratçı kimi analoji işlərə dair son 2 ildə bağlanmış müqavilələrin surətləri (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- oxşar işlər üzrə iş təcrübəsini təsdiq etmək üçün belə işlərin həyata keçirildiyi müəssisə və təşkilatdan tövsiyə məktubları;
- iddiaçının maddi texniki bazası (sifarişin yerinə yetirilməsi imkanı) haqqında məlumat (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır);
- iddiaçının tender təklifi (tender təklifinin qiymədə olma müddəti zərflərin açıldığı gündən sonra azı 30 (otuz) bank günü);
- tender təklifinin dəyərini 1 faizi həcmində bank təminatı (təminatın qiymədə olma müddəti tender təklifinin qiymədə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda qeyd olunan sənədləri **10 noyabr 2023-cü il saat 11:00-dək**, tender təklifi və tender təklifinin bank təminatını **20 noyabr 2023-cü il saat 11:00-dək** yuxarıda göstərilən ünvanə təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri **21 noyabr 2023-cü il saat 11:00-dək** Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsinin iclas zalında açılacaqdır. İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri tenderdə iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

**"AZƏRBAYCAN" qəzetinə
abunə yazılışı davam edir!**

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.
Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatı yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC (012) 598-49-55, (051) 225-02-13

"Azər mətbuatı yayımı" ASC (012) 441-19-91, (050) 322-33-17

"Qaya" firması (012) 566-77-80, (050) 214-40-53

"Region Press" MMC (055) 316-79-01, (050) 316-79-01

"Səma-M" MMC (012) 594-09-59

"Ziya" LTD (012) 497-76-96, (050) 306-77-22

"Pressinform" MMC (012) 598-49-52, (070) 340-01-00

"City press" MMC (055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat

6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat

3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzlənsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi açıq tender elan edir

Zəngilan şəhərində 960 şagird yerlik tam orta məktəbin tikintisi işlərinin satın alınması.

Açıq tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz təkliflərini imzalanmış, möhürlənmiş, ikitəqat bağlamada, yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verilecəkdir: iddiaçıların ixtisas göstəricilərinin uyğunluğu, aşağı qiymət, ödəniş şərtləri, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, təminat verilən istisnam müddəti.

Açıq tender proseduru ilə əlaqədar məlumat almaq üçün əlaqələndirici şəxsə müraciət etmək olar:

Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Y.Bakuvı, 18.
Tel: (+99412) 465 73 48 (134).

Maraqlananlar açıq tender prosedurunun Əsas şərtlər toplusunu 2500,00 (iki min beş yüz) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra yuxarıdakı ünvanadan ala bilərlər.

Bankın adı: "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin Sənaye filialı
Kod: 805603
VÖEN: 9900001881
M/h: AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T: İBAZAZ 2X
H/h: AZ88IBAZ38030019441856517211
VÖEN: 1500016711

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar açıq tender prosedurunda iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri (müvafiq icra orqanı tərəfindən verilmiş, rəsmi blanklarda və möhürlə təsdiq olunmuş) təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergidöyəcisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməməsi hallarının mövcud olmaması (Üçüncü ölkədə olduğu vergi orqanından alınmalıdır. Əgər sənəd elektron formada alınmışsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir). Müvafiq orqandan tələb olunan sənədin cari ayı əhatə etməsi mütləqdir (01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı qəbul ediləcəkdir);
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinə aid olması ilə bağlı məlumat (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin arayı). Əgər sənəd elektron formada alınmışsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- iddiaçının son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərirsə, bütün fəaliyyəti dövrü) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmiş arayı (01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı təsdiq ediləcəkdir);
- iddiaçının ikin qeydiyyata sənədlərinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surətləri (iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsinin qeydiyyata alınmış olduğu yeri göstərilməklə), ünvan və bank rekvizitləri;

- iddiaçının tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması (Notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətini təsdiq edən sənəd (vəzifəyə təyin edilməsi barədə əmrin təsdiq olunmuş surəti və ya müvafiq səlahiyyətin verilməsi barədə etibarnamə);
- iddiaçının müflis elan olunmaması, əmlakı üzərinə həbs qoyulmaması, ödənişə yönəlmis girovun olmaması, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılmış şəxs olmaması barədə məlumat (vergi orqanı, probasiya şöbəsi və ya müvafiq kommersiya məhkəməsi tərəfindən təqdim olunmuş arayı) (01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı təsdiq ediləcəkdir);
- kənar audit tərəfindən tərtib olunmuş son bir ildəki audit hesabatları (əgər varsa);
- iddiaçının satınalma prosedurlarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində özlərinin, habelə işlərini idarə edənlərin, qulluqçularının peşkar fəaliyyətləri, yaxud satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərini yanlış göstərmələri ilə əlaqədar cinayətə görə məhkum olunmaması, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olmasının məhkəmə qaydasında qadağan edilməməsinin təsdiq edən sənədlər (Daxili İşlər Nazirliyindən və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərindən 01.10.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayı qəbul ediləcəkdir);
- tenderin Əsas şərtlər toplusunda göstərilən bütün digər sənədlər, tenderdə xarici şirkətlər iştirak etdikdə, onların Azərbaycan nümayəndəliyinin olmasını təsdiq edən sənədlər;
- iddiaçının müvafiq sahədə peşəkərligi, təcrübəsi, maliyyə imkanları, işçi qüvvəsi, idarəetmə sərişəsi barədə təsdiqedicisi sənədlər (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- iddiaçı inşa etdiyi analoji tikililər barədə "Tikinti obyektinin istismarına icazə" sənədinin surətini və ya inşasını davam etdirdiyi analoji işlər üzrə bağlanmış müqavilənin təsdiq olunmuş surətini təqdim etməlidir (baş podratçı kimi analoji işlərə dair son 2 ildə bağlanmış müqavilələrin surətləri (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- oxşar işlər üzrə iş təcrübəsini təsdiq etmək üçün belə işlərin həyata keçirildiyi müəssisə və təşkilatdan tövsiyə məktubları;
- iddiaçının maddi texniki bazası (sifarişin yerinə yetirilməsi imkanı) haqqında məlumat (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır);
- iddiaçının tender təklifi (tender təklifinin qiymədə olma müddəti zərflərin açıldığı gündən sonra azı 30 (otuz) bank günü);
- tender təklifinin dəyərini 1 faizi həcmində bank təminatı (təminatın qiymədə olma müddəti tender təklifinin qiymədə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda qeyd olunan sənədləri **10 noyabr 2023-cü il saat 11:00-dək**, tender təklifi və tender təklifinin bank təminatını **20 noyabr 2023-cü il saat 11:00-dək** yuxarıda göstərilən ünvanə təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri **21 noyabr 2023-cü il saat 11:00-dək** Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsinin iclas zalında açılacaqdır. İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri tenderdə iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Fövqəladə Hallar Nazirliyi gözlənilən hava şəraiti ilə əlaqədar əhaliyə müraciət edib

FHN-in Mətbuat xidməti bildirir ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin məlumatına görə, oktyabrın 5-i axşamadaq ölkə ərazisində hava şəraitinin qeyri-sabit keçəcəyi, ayrı-ayrı yerlərdə leysan xarakterli intensiv yağış yağacağı, bəzi dağ çaylarından qısamüddətli sel və daşqın gəlməsi, şimşək çaxacağı, arıburul güclü külək əsəcəyi proqnozlaşdırılır.

Arıburul nəzirlək əhaliyə müraciət edərək, gözlənilən hava şəraiti ilə əlaqədar müvafiq təhlükəsizlik qaydalarına riayət etməyə çağırır. Yağıntılarla əlaqədar bəzi çaylarda mümkün sel və daşqından

qorunmaq üçün sel və daşqın təhlükəli ərazilərdən uzaq durmaq, bu təhlükə ilə üzləşdikdə dərhal yaxınlıqdakı yüksəkliyə qalxmaq tövsiyə olunur. "Güclü külək zamanı yüngül konstruksiyalı və müvafiqi tikililərdən, bina və reklam lövbərlərindən uzaq durmaq, elektrik dirəyi və naqillərinin, hündür ağacların altında dayanmaq tövsiyə olunur. Bundan əlavə, güclü küləyin baş verən yarımların söndürülməsi ilə əlaqədar yaratdığı çətinlikləri nəzərə alaraq, küləkli hava şəraitində yağın təhlükəsizliyi qaydalarına xüsusi diqqət riayət edilməlidir. Həmçinin ildırımın yaratdığı

təhlükələrdən qorunmaq üçün elektrik cihazlarını şəkəbdən ayırmaq, telefonla (sabit şəkəb, mobil, taksofon və s.) danışmamaq, açıq havada olarkən elektrik xətti, ildırım ötürücüsü, navalca və antenaya yaxınlaşmamaq, hündür ağacların altında daldalanmamaq, avtomobildə olduqda isə hərəkəti dayandırmaq, şüşələri qaldırmaq, ildırımın bitməsinə gözləmək tövsiyə edilir. Unutmayın: Qaydalara biganəlik - həyatınızda təhlükədir! "Təhlükə zamanı 112-yə zəng edin!", - deyərək FHN-in məlumatında deyilir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin rəhbərliyi Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin birinci vitse-prezidenti **XOŞBƏXT YUSİFZADƏNİN** vəfatından kədərliyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

"AzerGold" QSC-nin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisinin birinci müavini Ceyhun Şadlinskiyə əziz

ADİLƏ XANIMIN

vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Rəqəmsal İnkişaf və Növlüyat Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin birinci vitse-prezidenti

XOŞBƏXT YUSİFZADƏNİN

vəfatından kədərliyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Milli Qəhrəmanların Tanıtma İctimai Birliyinin rəhbərliyi Mayıl Səməd oğlu Rəhimova həyat yoldaşı **SƏYYARƏ RƏHİMOVANIN** vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

**«AZƏRBAYCAN»
qəzetinin reklam
xidməti**

**Qəzetin daim yenilənən
rəsmi internet ünvanı:
www.azerbajian-news.az**